

ЭМАЛИ

Тәртіб едәни, өи сөз вә лүгәтин
мүәллифи *Әлјар Сәфәрли*,
Редактору *Хәлил Лусифов*

Әмани.

Ә68 Әсәрләри. Б., Јазычы, 1983—339 с.

XVI әсрин сону, XVII әсрин әввәлләриндә јашајыб-јаратмыш Мәһмәд Әмани анадилли ше'римзин көркәмли нүмәјәндәләриндән бири олмушдур. Гәзәл, гошма, кәрајлы, бајаты, рубәи вә башга поетик формаларда өлмәз сәнәт нүмунәләри јарадан шаир һәм дә Азәрбајҗан әдәбијатында мәнзүм һекајә устасы кими танынмышдыр.

Охучуларә тәғдим едилән бу китаб Әманинин јекәнә диванына әсәсән тәртиб олунмушдур.

Ә 4702060100—149
М—656—83 3—83

С(Аз)1

ӨН СӨЗ

1536-чы илдә Азәрбајҗанын гәдим вә көзәл Бајбурт маһалында Мәһмәд адлы бир оғлан дүнјаја кәлди. Икид, гочаг Бајбурт сојундан чыхан бу ушаг бөјүјүб боја-баша чатды, өз ағлы вә зәкасы илә чох тез бир заманда парлајараг дилләрә дүшдү. Әмани тәхәллүсү илә инчә, зәриф ше'рләр јазараг доғма халғынын руһуну, зөвгүнү охшады, үрәкләрдә јува гурду, Азәрбајҗан әдәбијјаты хәзинәсинә јени-јени инчиләр бәхш едәрәк ана дилимизин шөһрәтини артырды. Гәзәл вә рубәиләриндә бөјүк Фүзулинин, гошма вә кәрајлыларында исә Хәтаинин јолуну тутду.

Азәрбајҗан халғынын тарихиндә Әмани шаир-һөкмдар кими өз ғылынч вә гәләми илә дәрин из бурахмышдыр. О, чаваплыг чағларындан башлајараг Сәфәви дәвләтинин бүтөвлүјү уғрунда мүбаризә апаран Шаһ Аббасын һәрби јүрүшләриндә јакындан иштирак едәрәк ад газанмыш вә ше'рләриндә дә онун бу нәчиб тәшәббүсүнү алғышламышдыр:

Һәр сәјәси Аббас шаһи-динпәрвәр,
Румигә шикәст берди бафәтһү зәфәр.

Әмани бир ше'риндә исә өзүнү ғызылбаш адландырыр:

Бу сәадәт, Әманија, бизә бәс
Чә'фәримәзһәбү ғызылбашуз.

Кәзмәји, сәјаһәти чох севән Әмани Јахын вә Орта шәрғин бир сыра јерләрини кәзиб долашмыш вә өз тәәсүратыны ше'рләриндә әкс етдирмишдир. Тәбриз, Балх, Мәрв, Маманлы, Лаһычан, Һерат, Мәккә, Мәдинә, Сүләјманлы вә с. јерләрин адыны өз ше'рләриндә мәһәббәтлә чәкәрәк онларын тобини көзәлликләриндән, үрәкачан вә пәришан мәнзәрәләриндән данышыр. Шаир бир ше'риндә исти јер олан Маманлыдан белә бәһс едир:

Јај ајы Маманлыда оланлар һәр јәк,
Шатир сифәт истидә вурарлар дүтәк.
Бу түрфә ки, кечә-күндүз ирүр һөкәрәк,
Сазәндәвү рөггасәләри пәшнәвү кәк.

Башга бир ше'риндә исә Сүләјманлыны хатырлајыр:

Бир нечә Сүләјманлыда ғыш әјјами,
Вағе олучаг бурәләри, әндами
Зәхм ејләдиләр, мәһв еләдүз арами,
Әлгиссә ким, ол кечә бесәд һаками.

Эмани узун илләр Јәзд әмири кими фәалијәт көстәрсә дә өз һәјатындан наразы олмуш вә бу наразылыг онун јарадычылыгына да һопмушдур:

Әфсус ки, әјјами-чаванлыг кетди,
Гәм ләшкәри кәлди, шадманлыг кетди.

Бир сыра орта әсрләр шаири кими Эманинин дә олум вә олум тарихи дегиг мә'лум дејилдир. Анчаг Сәфәви һөкмдарларындан бир нечәсинин адыны чәкмәси көстәрир ки, шаир јүз илә јахын өмүр сүрмүшдүр.

Эманинин чағдашы Садиг бәј Әфшар (Садиги) «Мәчмәүл-хә-вас» тәзкирәсиндә ону хоштәб вә хошхасијјәт бир шаир адландыр-мыш вә ше'рләриндән нүмунәләр кәтирмишдир.

Эманидән илк дөфә данышан вә әсәрләрини төһлил едән ака-демик Н. Араслы ону орта әсрләр реалист ше'ринин истәдадлы нүмәјәндәси кими гиймәтләндирәрәк шаирин һәјат вә јарадычылы-гындан кениш бәһс етмишдир. Әдәбијјатшүнас Б. Азәрәгу исә Эмани һаггында елми-тәдгигат әсәри јазыб нәшр етдирмишдир.

Бүтүн бунлара бахмајараг Эманинин ше'рләр диваны бу күнә гәдәр чап үзү көрмәмишдир. Јекәнә нүсхәси Лондонун Британија музејиндә сахланылан бу диван һаггында илк дөфә XIX әсрдә инки-лис алим Ч. Ријо сөз ачмыш, Эмани вә онун ше'рләри барәсиндә мүәјјән фикирләр ирәли сүрмүшдүр.

Шаирин диваны гәзәл, гәсидә, гит'ә, мәснәви, мүстәзад, тәкбејт, мәнзум һекајә, гошма, кәрајлы вә бајатылардан ибарәтдир. Бу ше'р-ләр илеја-бәдин дөјәри вә сәнәткарлыг хүсусијјәтләринә көрә о дөвр Азәрбајчан поезијасынын ән көзәл, јеткин нүмунәләри сајыла биләр. Эмани әлван поетик бојаларла инсанын арзу вә истәјини, севинч вә кәдәрини, бир сөзлә, дахили әләмини әкс етдирир.

Эманинин диванында гәзәлә үстүнлүк верилир. Бу гәзәлләрдә һәјати ешг илә суфи-пантеист ешг бир-биринә говушараг бирлик јарадыр. Онун мүасири олан һәр һансы гәзәл шаири үчүн бу хүсусиј-јәт тәбии сајыла биләр. Буна бахмајараг, һәмин шаирләри суфи шаири адландырмаг олмаз. Онларын әсәрләрини арашдыраркән јарадычылыг вә дүнјакөрүшләринин бүтөв шәкилдә өјрәнилмәси мәгсәдоујғундур.

Дүнјави севкинин тәрәннүм вә тәсдиги Эмани јарадычылыгында даһа габарыг нәзәрә чарпыр. Эмани ше'рләриндә һәмәсри инсанын бу күнү вә кәләчәји илә бағлы арзуларыны ифадә етмәјә чалышыр, онун мә'нәви көзәллијини, дүјғу вә дүшүнчәсини вәсф едир. Шаир јүксәк сәнәткарлыгла көзәли сурәтини чәкәрәк онун үзүнү парлаг аја, мәрмәр бәдәнини күмүшә, ағ дишләрини дүррә, додагларыны исә гырмызы иннаба бәнзәдир:

Јүзүн мәһтабә бәнзәр, бәнзәмәзми?
Тәнин симабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Көзүн гибләнүма олуб һәмишә,
Гашын мөһрабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Дәһанын ичрә дәнданын, никара,
Дүри-најаба бәнзәр, бәнзәмәзми?

Шәфаји-дәрди-һичр үчүн көнүлкә
Ләбин иннабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Бу ше'ри әввәлдән ахыра кими Эмани бәдин суаллар үзәриндә гурмушдур, һәм дә бу суаллар чаваб алмаг үчүн јох, әслиндә тәс-диг үчүн ишләдилир. «Бәнзәр, бәнзәмәзми» сөзләрини јанашы иш-ләтмәклә о, ше'рин бәдин-һисси вәһдәтини, емоционаллыг вә аһәнк-дарлыгыны күчләндирир. Она көрә дә шаирин бу гәзәли дил-үслуб ајдынлыгы вә көзәллији бахымындан чох сәчијјәвидир.

Эманинин лирик гәһрәманы кама чатмајан, көзүндән даима ганлы јаш ахыдан вә сәадәт һәсрәти илә јашајан бир ашигдир. Онун һәјат јолу сону көрүнмәјән бир ајрылыгдыр, зәманә ашигә даг чәк-дирир, ашигин бүтүн арзу вә истәјини көзүндә тојур:

Әһбаб, көзүмдән ахылан ганлы көрүн,
Һәр дәмдә көнүл ејләкән әфгани көрүн.
Әмр етдүвү көрмәдик вүсәлын әсәрин,
Пајансыз олан мөһнәти-һичраны көрүн.

Һәјатын ишыгы чәһәтләри илә бәрәбәр, кәлкәли чәһәтләри дә Эмани поезијасында габарыг көзә чарпыр. Бүтүн орта әср шаирлә-ри кими онун ше'риндә дә дәрә, гәм вә кәдәрин түнд бојаларла әкси дөврүн өзүндән ирәли кәлирдир. Чүнки бу кәдәр тарихин кәдә-ри иди. Орта әсрләрин бәдин идрак вә фәлсәфи дүшүнчәси, һәјата, үмүмән дүнјаја мүнәсибәт формасы иди. Өз сәләф вә хәләфләриндән Фүзули вә Видади кими Эманидә дә лирик дүјғулар ичтиман дүјғу-ларла бирләшир. һарда ешгдән, инсан сәадәтиндән сөз дүшүрсә, ашиг гәмләнир, көз јашы төкүр, хошбәхтлији дә вәфасыз севкилиси кими өзүндән узагда сајыр, ону әлчатмаз, үнјетмәз бир әләмдә ахта-рыр. Буна көрә дә ашиг кечә-күндүз ајрылыгдан, фәләјин, дөвранын зүлмүндән шикајәтләнир, етираз сәсини учалдыр. Эманинин лирик «мәән» инсани көзәллији, әгли-мә'нәви учалыгы үрәкдән севи-р, шәрә, зүлмә вә чәһаләтә исә нифрәт бәсләјир. Шаирин бәдбин әсәр-ләриндә белә кәләчәјә инам вә үмид һисси дүјүлүр.

Мөһәббәт вә көзәллик нәғмәкары олан Эмани сәдә јашајышы, көзү-көнлү тохлуғу инсанын ән көзәл мә'зијјәти сајараг, хаган вә гејсәрләрин-дәрвишлик вә сәфа ләззәтини дуја билмәдикләринә ачы-јырды:

Еј көнүл, инчимә дәрвишлигин вәз'идин,
Бу сәфа ләззәтини гејсәрү хаган билмәс.

Эмани дә севкини бирлик, бәрәбәрлик вә сәадәт дүнјасы һесаб едирди. Онун нәзәриндә бу «дүнјада» шаһ илә кәданын, јохсул илә варлынын фәрги јохдур, инсанлар али дүјғуларына вә ләјагәтинә көрә гиймәтләндирилир:

Өчәб һаләт декилми ешг говғасы бу әләмдә
Тәәшшүг ејләкәч түғјан, мүсавидир кәдәвү шаһ.

Эманинин халг ше'ри формасында јаратдығы бајаты, гошма вә кәрајлылары исә орта әсрләр Азәрбајчан әдәбијјатынын ән көзәл вә камил нүмунәләридир. Хәтәндән сонра Эмани һәм классик, һәм дә ашыг ше'ри үслубунда јаздығы ше'рләри илә әдәбијјатын һәр ики

голундан келән әһәңләри бирләшдирмишдир. Бу чәһәт онун әсәрләринин дил-үстубунда, бәдиһи дүшүнчә вә мәфхурәсиндә дә өзүнү көстәрир. Шаирин бә'зи ифадә васитәләри, поетик дејимләри ашығ-озан әдәбијјаты ғайнағларындан баш алыр. Онун лирик ғәһрәманы өз истәји, арзусу, дүшүнчәси, зөвгү илә нағыл вә дастан ғәһрәманы хатырладыр.

Гошма вә каралыларында Әмани инсаны «сәфа сүрмәжә», «мәһбәбәт бағыны» сәјр етмәжә, гуш кими өтүб-кечән вә һеч вахт кери дәнмәјән күнләрин ғәдрини билмәжә чагырыр:

Ешг одуна јанан сәнмәз,
Кедән күнләр кери дәнмәз.
Өмрүн гушу ушду гошмаз,
Җәнимәтдир сәфа сүрмәжә.

Әмани ше'риндә ашиғ бир јандан күлүб-севинир, бир јандан исә ағлајыб-сызылдајыр. Ашиғин тәбиәтиндә олан бу тәзәд әслиндә орта әсрләр дүнјасынын өз индијјәтләри илә бағлыдыр. Шаирин ғәзәлләриндә ашиғ дәрдли, әләмли, гошмаларында исә шад вә хошбәхтдир.

Азәрбајҗан әдәбијјатында мәнзум һекајә Әманинин ады илә бағлыдыр. Онун азәрбајҗанча диванына беш, фарсча диванына исә бир һекајәси дахил едилмишдир. Бу һекајәләр мәнзум вә формача шаирин өз сәләфләринин әсәрләриндән сечилр.

Бәллидир ки, XVII әсрә гәдәр јазылан мәнзум һекајәләр поемаларын тәркиб һиссәсиндән ајрылмајан, онларын сүжетинә дахил олан бир бәдиһи үнсүр ролуну ојнајырды. Буна нүмунә оларағ Низами Кәнәвинин өлмәз поемаларыны көстәрмәк олар. Бөјүк сәнәткар, поемаларында камил һекајә нүмунәләри јаратмышдыр. Шаир «Сирләр хәзинәси»ни бир силсилә һекајәләр әсасында гурмуш вә дидактик поема жапырынын тәләбләринә садиг ғаларағ бәшәри проблемләри әһәтә етмишдир.

Марағалы Әвһәдинин «Чами-Чәм»индә дә мәнзум һекајәләр суфи-дидактик руһда јазылмыш әсәрә бир чаңлылығ, поетик әлванлығ вә тәрәвәт кәтирир. Бу форма шаирин дүјгү вә дүшүнчәләрини, бәдиһи-фәлсәфи ғәпәтләрини ајдынлашдырмаға көмәк едир. Әмани исә мәнзум һекајәни поеманын тәркибиндән ајырыб мүстәгил бир әдәби нөвә чевирмиш вә Азәрбајҗан әдәбијјаты тарихиндә демәк олар ки, илк дәфә оларағ ше'рләр диванында мәнзум һекајәләрә дә ајрыча јер вермишдир.

Әманинин мәнзум һекајәләри сатирик-јумористик мәнзуну вә образ мүхтәлифлијинә көрә диггәти чәлб едир. Һәјәт һәгигәтләрини, реал сурәтләри гәләмә алан шаир фәрди бәјалара вә чизкиләрә дә хусуси әһәмијјәт верир, психоложи сәһијјәси илә јадда ғалан персонажлар јарадыр. «Дәвәси өлмүш гары»да гары фәрди әхлағи-мә'нәви сифәтинә көрә реал бир образ сајыла биләр. Дәвәсини беш оглундан чох истәјән, өз бошбоғазлығы вә дејинкәнлији илә сечилән бу гары типик характерә маликдир. Һекајәни психоложи планда гуран Әмани гарынын чох данышмасыны, дәвәсини утуда билмәмәсини вә дәвә сөз-сөһбәтини јерли-јерсиз тәқрар етмәклә тәскинлик тапмасыны онун психоложи хусусијјәти кими көстәрир. Шаирә көрә гарынын бу зәһләтәкән вәрдини мәһз онун өз характериндән ирәли кәлир.

Һекајәдәки һадисә бир гарынын өз дәвәсини огланларындан чох

истәмәси кими күлмәли әһвалатла башлајыр. Дәвәнин суда батыб өлмәси илә һадисәләр даһа да кәркинләшир вә гарынын өлмәси илә дә әһвалат тамамланајыр. Әмани, мәһдуд дүшүнән, дүнјаны бир дәвәнин варлығында көрән бәдбәхт гарыја ғәлбәи ачыјыр.

Һәјәт һәгигәтинә садиг ғалан Әмани өз һекајәләрини инандырычы, тәбиһи вә садә әһвалатлар үзәриндә гурур. Онун һекајә ғәһрәманы кечилмәз јоллардан кечмир, идеал сәвијјәсинә јүксәлмәжә мејл көстәрмир, әксинә, һәјәти сималары илә диггәти чәлб едир. Әманинин «Тирјәки» һекајәси дә бу баһымдан чох марағлыдыр. Һекајә тирјәк хәстәсинин өз-өзү илә данми мүкалимәси үзәриндә гурулуб. Шаир бу мүкалимәдә тирјәк алудәсинин характерини ишығландырыр; тирјәк чәкмәкдән сағламлығыны вә халғ арасында һөрмәтини итирмиш бу инсан нәһәјәт, ағлыны башына топлајарағ, ирадәси һесабына бу бәладан јаха гуртара билир, нечә дејәрләр, өзү-өзүнә чыхыш јолу тапыр.

«Тирјәки» һекајәсинин мәнзунуну Низаминин «Сирләр хәзинәси»ндәки «Төвбә сындыран заһидин дастаны» һекајәсини јада салыр. Низамидә ағыр мә'нәви-психоложи бәһран кечирән заһидә бир чаван доғру јол көстәрмәклә ону хилас едир, Әманидә исә ағыл вә ирадә илә һәрәкәт етмәк әсас ничат јолу кими көстәрилер.

Әмани диванында верилән һекајәләрдән бири дә «Һатәми-Тан»дир. Бу һекајә романтик руһда јазылмышдыр. Шаир, әсәрдә мә'нәви бүтөвлүјү, әлиачылығы, дөзүмлүлүјү тәблиг едир вә бунун әксинә оларағ доғру данышмамағы, инамсызлығы писләјир.

Һатәми-Тан лап гәдимдән үзү бәри шифаһи вә јазылы әдәбијјатда рәмзи сурәтләрдән биринә чеврилмишдир. Халғ инамына көрә онун өзү өлсә дә, руһу, әмәлләри јашајыр. Һекајә бир карванын учсуз-бүчарсыз чәлдә ағыр күнә дүшмәси әһвалаты илә башлајыр. Јемәји, сују гуртаран карван Һатәми-Таннин ғәбри үстүнә кәлиб орада кечәләјир. Ғәфилдән дәвәнин бири өлүр, онун башыны кәсиб әтини кабаб кәкирләр. Анчағ бир нәфәр Һатәми-Танјә јарашмајан сөзләр дејир. Сәһәрис кәзләнилмәдән бир чапар кәлиб јухуда Һатәми-Танни көрдүјүнү вә онун мәсләһәти илә бир дәвә кәтирдилјини билдирир. Һекајә елә бу епизодла сона чатыр.

Әманинин һекајәләри мөвзуча рәнкарәнкдир. О, һекајәләриндә инсанын хошакалмәз чәһәтләрини писләјәрәк, онда кәзәл, нәчиб сифәтләр көрмәк истәјир.

«Јохсул кишинин һекајәси»ндә јохсул бир аиләнин ағыр күзәрәни охучуну дүшүндүрүр. Аиләнин јемәжә күндәлик чөрәји јохдур, ачылы онларын күнүнү гара етмишдир. Аиләнин башчысы ата, һөкүмдара үз тутмағла бу фәлакәтдән гуртулур. Лакин варланандан сонра јохсул киши «чызығындан» чыхмајарағ өзүнү тәмкинли апарыр.

Һекајәдә јохсул бир адамын көзләнилмәдән варланмасы нағыл вә дастанларда буна ујғун әһвалатлары јада салыр. Инсанын бирдән-бирә варланарағ јохсуллуға сон гојмасы идејасы әслиндә халғ истәји вә арзусунун бәдиһи ифадәсидир.

Өз көзәллији, зәрифлији, үмүман, поетик дәјәри е'тибары илә Әмани ше'рләри классик поезијамызын солмаз вә һәммишә јашар нүмунәләриндәндир. О, өз дүјгү вә дүшүнчәләринин јүксәк поетик сәвијјәдә ифадәсинә, бәдиһи тәсвир васитәләриндән јерли-јериндә, мөһәрәтлә истифадәжә чалышмышдыр. Шаирә көрә кәзәл сәнәт әсәри сәрв ағачына бәнзәјир—онун тәрифә еһтијачы јохдур:

Ше'рин, шаир, демек һәр кимә мәргүб имәс,
Бәнзәр она ким, ола чинси хәридарсыз.

«Ләфз» рәдифли гәзәлиндә о, сөз сәнәтинә жүксәк мүнәсибәтнин билдирәрәк ше'рин гаршысында јени тәләбләр гојур; Сөзү инчијә, һәм дә саф инчијә бәнзәдир. Әманијә көрә сөз мөчүзәләр јарадыр, онун гүдрәтилә көзәллик багы зинәт тапыр, инчә, зәриф гөнчәләр мәнз сөзүн сәһрилә көзләрини ачыб дилә кәлир:

Баги--һүснүчә ки, бахмаг һеч көзүн һәдди имәс,
Гөнчеји-хәидани-кујасы кәтирминш бар ләфз.

Әманијә көрә сөзү учуз тутмаг сәнәткарын өзүнү учузлашдырыр. Үрәк мејвәси олан ше'р али дүјгү вә амаллары ифадә етмәлидир:

Сәрф гылмаг ләфзи һәр латајилә чајиз декил,
Чисм ара чүн хејли-ә'зајә ирүр сәрдар ләфз.

Он алтынчы әсрдән башлајараг Азәрбајчан-өзбәк әдәби әләгәләри даһа да кенишләнир, Нәваи вә Фүзули һәр ики гардаш халгын әдәбијатына дәрнә тә'сир кәстәрмәјә башлајыр. Азәрбајчанда Садыг бәј Әфшар вә Әмани, Нәваи сәнәтиндән өјрәнәрәк онун бә'зи әсәрләринә назирәләр јазырлар. Һәр ики Азәрбајчан шаиринин ше'рләри һәм мәзмун, мүнәричә, һәм дә дил-үслуб бахымындан Нәваи ше'ри илә јакындан сәсләшир. Әманинин әсәрләриндә чохла өзбәк-чыгатај сөз вә ифадәләринин ишләnmәси мәнз бунунла әләгәдардыр.

Бүтүн бунларла јанашы, Әмани јарадычылығында Нәсими вә Фүзулинин дә тә'сири нәзәрә чарпыр. Бу ики бөјүк шаирин сәнәткарлыг сирләриндән өјрәнәи, һуманист идеалларындан илһам алан Әмани онлара мөхсус бәдн-фәлсәфи кәламлары, саглам вә габаг-чыл ән'әнәләри давам етдирир. Онун «Еј хош ол ашиг ки, гылгај чап фәда чананына» мнәрасы илә башлајан гәзәли Фүзули ше'ри илә јакындан сәсләшир. Фүзулинин лирик гәһрәманы кими Әманинин лирик гәһрәманы да фәдакар, дәјанәтли вә бәхтсиз бир ашигдир. Бу ашиг зәмәнәсиндән нә гәдәр зүлм көрсә дә, өз гүрүруну, шәрәфини сахламага чалышыр.

Әманинин ичтимаи мәзмунлу ше'рләриндә дә Фүзули ше'ри илә сәсләшән чәһәтләр чохдур. Бу ше'рләрдәки бәдн мәнтиг, ичтимаи дүшүнчә вә мотивләр, дил вә ифадә васитәләри Фүзули ше'рини хәтәрлададыр. Әманијә көрә дә, севән ашиги дәрдә салан, онун мә'нәви азадлығыны әлиндән алан, күнүнү гара едән дөврәндыр, тәлә вә гисмәт исә әслиндә бир бәһанәдир:

Јар бимәһрү фәләк кинәвәрү бәхт забун
Еј Әмани, сөләкил ким, неләсүн хәстә көнүл?

«Көнүл» рәдифли бу гәзәлиндә Әмани мәнсуб олдуғу дөврүн, орта әсрләр дүнјасынын зиддијәтләрини ачыб кәстәрир; инсана мә'нәви эзаб-әзијәт верән, онун сәадәтини әлиндән алан зәмәнәјә өз е'тиразыны билдирир.

Әмани јарадычылығында никбин руһлу ше'рләр дә хүсуси јер

тутур. Бу ше'рләрдә шаирин ирәли сүрдүјү һәјат фәлсәфәси, никбин дүјгү вә дүшүнчәләр инсана үмид верир, ону гәнадландырыр. Гәзәлләриндән фәргли олараг Әманинин гошма вә көрајлыларынын дили, үслубу сон дәрәчә ајдын, рәван вә таравәтлидир:

Шад ол, көнүла ки, јар кәлди,
Гәм кетдивү гәмкүсар кәлди.
Мәһв олду фәрағү вәсә јетди,
Күл битдивү сәдһәзар кәлди.

Әмани, бир бәднини нүмунә кәтирдимиз бу ше'риндә өз мүасирләрини шад олмага, һәјатдан, күлдән, чичәкдән, көзәлин вүсәлиндән кам алмага, севинмәјә чағырыр вә инсан өмрүнүн мә'насыны, дөјәрини дә белә бир һәјат нәш'әси илә өлчүр.

Никмәтли сөзләри, мә'налы ифадә вә мәсәлләри усталыгла сечиб ишләтмәк, Әмани ше'ринин бәдн тә'сир күчүнү даһа да артырыр:

Гәмзәси көнлүм гушун сәјд ејләкәч,
«Олсун ав ганлу» — деди лә'ли-ләби.

Бу бејтдә мә'шүгә өз наз-гәмзә оху илә ашигин «көнүл гушуну» овлајан бир овчудур. Шаир ов, ох сөзләрини гәсдән ишләтмир, јалһыз нәзәрдә тутур. О, көзәлин «лә'л» кими гырмызы додағлары илә ашигин үрәји вә ганлы ов арасында бир бәнзәјиш, бир ујарлыг ахтарыб тапыр.

Әмани ајры-ајры сөз вә ифадәләри тәкрит кими ишләтмәктә ше'р дилинин чанлы, көзәл вә аһәнкар олмасына чалышыр:

Бу нә мәтләб, дилсигандур бу,
Бу нә ашуб, әглү чандур бу.
Бу нә мүжкан ки, тири-пәррандур,
Бу нә әбру ки, чүн кәмандур бу.

Ики бејтини нүмунә кәстәрдимиз бу гәзәлин бүтүн мисраларында «Бу нә» сәтирбашы сөзләри өи тәкрит кими ишләдилмишидир.

Бә'зи ше'рләриндә исә Әмани тәкритдән мисранын ахырында истифадә едир. Сөзләрин бирини тәсдиг, дикәрини инкар мә'насында ишләдәрәк, шаир күчлү сон тәкрит јарадыр ки, бу да ше'рин форма көзәллијини артырыр:

Јүзүн мәһтабә бәнзәр, бәнзәмәзми!
Тәнин симабә бәнзәр, бәнзәмәзми?!

Бу бејтдә шаир, көзәлин үзүн аја, бәдәнини күмүшә бәнзәдәрәк «бәнзәр, бәнзәмәзми» сөзләри илә өз бәдн мөрамыны чанлы, тәбии шәкилдә ифадә етмәјә чалышыр.

Әмани ше'рә мусиги аһәнки, сәс көзәллији ашыламаг үчүн чинаслы сөзләрдән дә мөһарәтлә истифадә едир. Шаир бир гәзәлиндә «бир јанә» сөз бирләшмәсини чинас кими белә мә'наландырыр:

Дөндү бүрјанә јануб, дөнмәди бир јанә мурад,
Атәши-һичриғә, ја рәб, нечә бир јанә көнүл.

Бә'зән дә Әмани сәсләрин дүзүлүшү вә тәкрары васитәснлә ше'рә ширин бир мусиги аһәнки верир:

Гонағу гоншу гарынын сөзидин,
Усаныб, нифрәт етдиләр жүзидин.

Шаирин, «Дәвәси өлмүш гары» һекајәсиндән мисал кәтирилән бу бейтдә «г» сәсинин тәкрары јухарыдакы фикримизә сүбүтдур. Әмани әрәб вә фарс сөзләри јеринә доғма, ана дилиндән алынмыш сөзләр ишләтмәклә садә, ајдын вә тәбини бир дилдә јазыб јаратмышдыр:

Вадији-һејрәтдә галухлардануз,
Атәши-һәсрәтдә јанухлардануз.

— бейти илә башлајан гәзәлдә «јолух», «јавух», «совух», «јазух», «сынух» һәмгафијә сөзләр кими ишләдилир.

Беләликлә, бу потнчәјә кәлирик ки, Әмани өз јарадычылығы илә Азәрбајҗан әдәбијјатына јени идејалар, фикирләр кәтирмиш, ше'римизи форма вә мәзмунча зәнкинләшдирмишдир. Онун ше'рләриндә дүңјәвилик, хәлгилик вә реалист кејфијјәтләр габарыг шәкилдә өзүнү көстәрир, јазылы вә шифаһи әдәбијјат ән'әнәләри ајрылмаз вәһдәт тәшкил едир. Бу бахымдан Вагиф вә Видади кими шаирләр Әмани ше'риндән бир өрнәк кими фајдаланараг онун көзәл, габатчыл ән'әнәләрини давам вә инкишаф етдирмишләр.

Инанырыг ки, өз бәдни көзәллик вә тәрәвәтини сахлајан Әмани ше'рләри мүасир охучуларымызын да марағына сәбәб олачаг.

Әлјар Сәфәрли

Гәзәлгәр

Эрз елэ кэр түшсэ мачал, еј сәба,
Ғалымы чаныныма бәһри-худа.

Сөјлө, анын киби кирифтари-һичр,
Бар эчәбүм ким, ола бу дәһр ара.

Һич кәм олмаз, кәрәмин бәһридин
Тапса нәва гәтрәчә ол бинәва.

Бәд имәс әр падишаһын лүтфидин
Гүрб мәғамигә јетишкәј кәда.

Мәһри-руһиндин көрүнән зәррәләр
Бардурур ајинеји-китинума.

Куји губары үлүләбсар үчүн
Болду эзәл гисмәтидә тутија.

Һәр нечә јар етсә Әманигә чөвр,
Чанигә бар миннәти-бимүнтәһа.

Ешгү ашиг, Турү Муса, дәсти-эсли-мүддә,
Ләнтәрәни нәһј изһар ејләмиш ол мәһлига.

Лүтф бил, еј еји, әкәр көрсәтмәди вәһһин сана,
Назү истигнасы бирлә лүтфә көпрәк мүбтәла.

Хидмәтә тәфсиримиз һәрчәнд ким, бардур, шәһа,
Бак имәс, андин фүзуи ирүр чү үммиди-рича.

Еј хош ол ашиг ки, чанан ешгидин тәһтәс-сәма
Етмәмиш идрак өмр әјјамидә сүбһү мәса.

Игтида устади-ешгә ејләјән саһиб-сәфа,
Лүтфү гәһри бир билиб чананидин көзләр риза.

Еј мүгәнни, сахлакил сазыны ким, бу бәзм ара
Ешг аһәнки верир сөвтигә үшшагың нәва.

Ешг ирүр рузи-әзәлдин чүнки әнварүл-һүда,
Еј Әмани, сә'ј гыл сәрф ола өвгатың она.

Бу сифәт түшкүнчә бәзми-вәсли-чанандин чүда,
Каш ки болгај идим јекбарәки чандин чүда.

Дидеји-гәмдидә һәр дәм әшки-хуналуд илә
Дүрфишанлығлар едәр ол лә'ли-хәндандин чүда.

Олмушам ашүфтәвү зарү пәришанрузикар
Ол хәти-рејһанү чә'ди-әнбәрәфшандин чүда.

Болмаса бир дәм гәрарым јарсыз, ирмәс әчәб,
Зәррә биарам олур хуршиди-табандин чүда.

Тан һмәс кәр һичр бидадидин әфған етмәсәм,
Бүлбүл олур бинәва түшкәч күлүстандин чүда.

Раһәтү арами-чанү көнлүм ирди ол пәри,
Аһ ким, гылды сипәһри-дун мәни андин чүда.

Еј Әмани, чөвр чәккән бармола һеч мән киби
Дәрди-һичрандин чүда, әндуһи-дөврандин чүда?

Ики аләмдә көнүлгә мүддәә
Чүз ризаји-дуст ирмәс, мүчмәлә.

Сә'ј гыл ким, болмағијсин бир нәфәс
Јадидин хали хәлавү һәм мәлә.

Ол ки, бар гәјјуми-һәјји-лајәмут,
Затигә јох ибтидаву интәһа.

Гүдрәтинин бәһридин бир гәтрәдүр,
Әһли-биниш ејнигә әрзү сәма.

Һасил олур чу'дин тәнвири-гәлб,
Әклә мајил болма көп, ирүр һәба.

Таәти мәгбул олур бишәккү рејб,
Һәр кимә ешг олса саһибигтида.

Бихирәдликдүр, Әмани, бил јәгин,
Дәһр әһлиндин төмә' гылмаг вәфа.

Дәһр ара јох чәкмәмиш бир кимсә дөврандин бәлә,
Лејк мән дик һеч кишигә јетмәмиш андин бәлә.

Сә'б имәсди дөври-чөври зарү һејран көнлүмә,
Јетмәсәјди накәһан кәр хејли-һичрандин бәлә.

Чөһреји-зәрд үзрә әктим меһр төхмин та көрәј
Һасилин, јетди она бу сејли-мүжкандин бәлә.

Аһү әфған тәркин етмәк мүмкүн ирмәс ешг ара,
Башә кәр јүз гатла кәлсә аһү әфғандин бәлә.

Еј Әмани, дуст јади бирлә сәрф ет өмрүнү,
Истәсән ким, јетмәкәј имангә шејтандин бәлә.

Ja рəб, чаһанда мən киби бир зар бармола?
Көнлү фикарү дидəsi хунбар бармола?

Накам һәр арадә мәним кими намурад
Һич ким, беками-хатири-əғјар бармола?

Дареји ара көнүлдә болан интизар дик
Бир дәрди-бинəһајəти-дүшвар бармола?

Ғәм һеч ким илән етмәди тәрки-рəфиглиғ,
Анын кими эниси-вəфадар бармола?

Иглими-ешг ичиндә, Əмани, көнүл сифət
Бисəбрү бигəрарү кирифтар бармола?

Бүсəлын дөвлəтидин кəрчи дурəm, еј мələксима
Вə лакин бар үмидүм нитгин олғај гути-руһəфза.

Вүчүдин көрмәсәм мөвчуд набуд олмағум, биллаһ,
Имәстүр бир нəфəсдин биш, бишəкк, еј күли-рə'на.

Ирүр, еј сəрвиһазым, аз кəр һәр дәм дөнәм јүз јол
Башыңга, чүн гəдин бардур хураманлығда биһəмта.

Мə'лул олмам тəəллүғләрдин, әр болмаса һеч нəстәм,
Ғəми-ешгин мənə бəсдүр чү əздүнјавү мафиһа.

Чəфа тиғи билə кəр гит'ə-гит'ə ејлəсэн чисмим,
Сəнин мейринғə бир зəррə зəвалы јетмəјə гəт'а.

Көнлүнүн аризусу шəрһидин ачиз ирүр тил ким,
Она һүсн ани дик јетмәс сифət күнчајиши əсла.

Демишсин ким, Əмани, ғылға бəрмән аман бир дәм,
Зəһи-фəрхəндə ол сəт ки, тапғај бу хəбər ишша.

Јох эчэб кэр болмушам шејда сана,
Бермиш изэд дилрүба сима сана.

Түрфэ чөвһэрсэн, эја мир'ати-һүсн,
Аним етмэз һич эсэр гэт'а сана.

Чүн әдимүл-мислсин, бардур мүдам
Валеһу шејда тәмам әшја сана.

Сөвдүкүн бирдүр чү икки дүнјадә,
Еј көнүл, јетмәсмү бу севда сана?

Чүн вәфасыздур, Әмани, кәм кәрәк
Зәррәдин дүнјавү мафиһа сана.

Һүсн иглими мүсәххәрдүр сана,
Һурију гылман сәнакәрдүр сана.

Сәһри-Самир болса ирмәс каркәр,
Сөзләрим чүн бади-сәрсәрдүр сана.

Нисбәт етмәк кимсәгә болмас сәни,
Назәнинләр чүмлә чакәрдүр сана.

Бир нәзәр гыл, чүнки һәгг әлтафидин
Бәндәпәрвәрлиг мүјәссәрдүр сана.

Јашыһур кәркәч јүзүн меһри-мүһир,
Ја рәб, еј мәһ, бу нә мәнзәрдүр сана.

Кам бәрвәчһи-һәсән сүркил мүдам,
Көвкәби-бәхтин чү јавәрдүр сана.

Олмакил гафил, Әмани, һалидин,
Ол, кәмини-кәмтәринләрдүр сана.

Еј ки, хэтм етмиш нүбүввэт рүтбэсин сүбһан сана,
Миннэт ирүр чанэ олмаг сидг илэ гурбан сана.

Лејлэтүл ме'рач вэсфин ејлэмэк ирүр мөһал,
Пајеји-өвла чү олмуш ол заман Кејван сана.

Хош үлүвви-шә'н ирүр ким, ејлэмиш јээдани-пак
Әнбијаләрни шәфаәт ханидә мейман сана.

Сәд һазаран афәрин һүснүн чәкән нәггашә ким,
Чиннү инсү вәһшү тејри ејлэмиш һејран сана.

Бу сәадәт икки аләмдә јетәр сидг әһлигә —
Ким, олубдур бәјјинати-һәр бәјан Гур'ан сана.

Әһли-үсјанын үмиди бимдин ирүр фүзун,
Мачәраны чүн бурахмыш саһиби-диван сана.

Бардур үмиди Әманинин ки, нијрандин аман
Тапгај, әлбәттә, көтирмүш чүн дүрүст иман сана.

Ја рәб, бу лүтф ким, еләдин хәлг ара мана,
Һәддим имәс ки, шүкрүн едәм шәрһ, мүчмәла.

Лүтфүн бәјаныны әбәдүд-дәһр, филмәсәл,
Чан нитги гылса, олмаја миндин бири әда.

Бир зәррә тапса ләм'еји-меһрини тирә хак,
Ај илә күнғә кечәвү күндүз верүр зија.

Чүн сатирүл-үјубсәнү гафирүз-зүнуб,
Јох бим, үмид вар күнәһкарә һәшр ара.

Сәрмајеји-һәјати-әбәддүр мәһәббәтин,
Хош ол ки, бу әтијјә она ејләдин әта.

Бардур үмидим ол ки, бу биканәвәр көпүл
Надидә ашиналарына ола ашина.

Бишәкк Әмани төвф едәчәкдүр һәримуни,
Лүтфүн она чүн олмуш әзәл күндә рәһнума.

Аләмдә раһәт олса нәсиб әр әна мана,
Ғејри-ризаји-дуст имәс мүддәа мана.

Таби-нәзәр кәтүрмәдүкиминин вүчүһдин,
Көстәрмәди нигабсыз ол мәһлига мана.

Куји-ғубары олду ғәсәмнакү бинәсиб,
Ејни-јәгин зијасы үчүн тутија мана.

Намәрзи олса вәз' имәс банси-ғәмүм,
Лүтфү ирүр һәмишә чү мүшкүлкүша мана.

Әбнаји-дәһрә ғалмады сөвдаји-үлфәтүм,
Биканәвәш олурса, ни тан, ашина мана.

Мүстәғнијәм чү ешгидә, дүнјаву үғбдин
Инсү мәләк кәтүрсә, ни тан, илтича мана.

Үмидвар ирүрмин, Әмани ким, ејләкәј
Һәр ишдә лүтфү мәрһәмәтин рәһнүма мана.

Нәзәри-лүтф едәли ғәмзеји-чананә мәнә,
Ашиналығ һәвәсин ејләди биканә мәнә.

Тәрки-сәр ејләрәмү ешгини тәрк ејләмәзәм,
Насеһа, фәидәсиздүр демәк әфсанә мәнә.

Түрфә сәјјад ирүр ол, мүрғи-көнүл сејди үчүн
Зүлфү хал илә гурур дам билә данә мәнә.

Өмр пејманәси чүн ким, долачагдур ахыр,
Сағија, лүтф едә көр бир печә пејманә мәнә.

Мүтриба, һачәт имәс ким, сана тәсдиг берәм,
Әрғәнун, сарин ирүр налеји-мәстанә мәнә.

Мунча алудәлиғ ичрә вәрәүм бар, билмән,
Ағибәт нејләјә бу мәшрәби-ринданә мәнә.

Чүн Әмани сифәтәм сакини-сәһраји-чүнун,
Әгл шәһриндә, ни тан, болмаса кашанә мәнә.

Нэг билүр ким, сэндин өзкө јохдур чапан мана,
Олса бу сөздө хилафым, олмасун иман мана.

Мүттөле' ол аләм әтвариғә ирмәсмин, вәли,
Бу чаһан бағы ирүр сэндин чүда зиндан мана.

Ни кечә ујгу, ни күндүз бардур арамым дәми,
Түрфә иш көрсәтти ахыр дидеји-кирјан мана.

Еј кули-рә'на, сана шејдајәм андаг ким, имәс
Бүлбүли-налан чаһан бағында һәмдастан мана.

Каркәр ирмәс дилү чанымға истилаји-ғәм,
Ешг әдиби чүнки бардур һадији-әркан мана.

Түрфә һаләтдүр ки, кинин әксүк етмәс зәррәчә,
Мунча бидады ким, ејләр кәрдиши-дөвран мана.

Ешг дәрјасиғә мүстәғрәг болубмин шөвгдин,
Вәслү һичран, раһәтү мөһнәт ирүр јексан мана.

Сәнсизин, еј дилрүба, һичран ара тәскини-ғәм
Бермәди һеч нөв илә фәрјад илән әфған мана.

Еј Әмани, гүссә рәф'ин ејләмәк мүмкүн имәс,
Чүн олубдур бәхти-наформан бәлаји-чан мана.

Бу чаһан күлзары ансыз хар болмушдур мана,
Раһәти һәр гисм илә азар болмушдур мана.

Һәсрәти-бәзми-вүсәлү шиддәти-һичран илә
Зиндәканлыг, мүчмәла, дүшвар болмушдур мана.

Сөвдукиндин ајру түшмәк валәһи-битабғә,
Сә'б өлүмдин болмағы изһар болмушдур мана.

Бәс ки, галур ујгусуз пејвәстә зәндуһи-фәраг,
Һәр бири киришкләрин мисмар болмушдур мана.

Бавүчуди-дәрди-биәндәзә хүрсәндәм мүдам,
Чүн хәјалы мәһрәми-әсрар болмушдур мана.

Чан низарү чисм бимар олмағынын баиси
Тилбәлиғ гылған дили-әфкар болмушдур мана.

Еј Әмани, кәр вәрә' тәғјир тапса, тан имәс,
Афәти-дин ол бүти-әјјар болмушдур мана.

Бир тәбәссүм бирлә һушум алды душ ол нушләб,
Валехү шејдаји олсам та әбәд ирмәс әчәб.

Чанү дил гурбан она ким, бир нәзәрдә фәһм едәр
Мүддәаны нүктәданлыг бирлә биһүсни-тәләб.

Бисәбәб ирмәс башымла кәлмәким пабус үчүн,
Астанынға гәдәм басмаг ирүр тәрки-әдәб.

Бу сәәдәт икки аләмдә јетәр мин зарғә —
Ким, вәфа әһли сәки-кујин гојубдурлар ләгәб.

Ашиги-дилхәстәнин балиниғә чанан гәдәм
Басса, сидг илән нисар едәр рәванин битәәб.

Ким ки, мәсти-пейхумари-бадеји-вәһдәт олур,
Мүтләга мејли имәс ким, шүрб едә ма'и-инәб.

Еј Әмани, бир нәфәс арамым олмасса, ни тан,
Һичр бимары олан болмас дәми битабү тәб.

Јүзүн көркәч ирагдин гопду көнлүм изтираб ејләб,
Тамаша зөвгү бирлә өз-өзидин ичтинаб ејләб.

Чү ејним рөвшән олду, аризин шәм'иғә чан мүрғи
Учуб пәрванә јанлығ кетди, төвф үчүн шитаб ејләб.

Јәди-гүдрәт ки, нәггаши-әзәлдүр һәр нүфус үчүн,
Чәкипдүр тәл'әтини, нүсхеји-һүсн интихаб ејләб.

Гујаш меһри-рүхиндин бигәрар олса бәнд ирмәс —
Ким, ол һәм зәррәлиг лафин вурар, јүз абү таб ејләб.

Хош ол шејдаји-валех, дилрүбасиғә гылғаж,
Тәәшишүг әшкинин һәр гәтрәсин јүз мин һүбаб ејләб.

Тутун мә'зур, әкәр битаблығдин тилбәлиг гылсам —
Ки, болмушмин мүгабил бир пәри бирлә, хитаб ејләб

Тан ирмәс һичр ара кәр вәсл әјјамин бәјан етсәм,
Мәдарин өтүрүр шејб әһли вәсфи-шәбаб ејләб.

Она ким, бадеји-вәһдәт нәсиб олмуш гәсәмна дин,
Шәраби-набә мејл етмәс, хирәд мүлкүн хәраб ејләб.

Әмани јастаныбдур астанын чүнки мүддәтләр,
Сајыб кәлби-дәрин истәдкил аны, камјаб ејләб.

Ни эчэб, ол маһи-табан болса мэтлубул-гүлүб —
Ким түлү еткэч хэчалэтдин гуҗаш еҗләр ғүрүб.

Еҗ хош ол фәрхүндәталә ким, мугабил мүттәсил
Бардур өз каминчә мэтлубигә чүн гүтби-чәнүб.

Кушә тут, төрк еҗләкил, еҗ пир, икитләр сөһбәтин,
Бәднүмадур тазә күлләр јанидә чүн хүшк чүб.

Вәз'и-намәрзивү мәрзи болса, тан сајмас хирәд,
Чүн ирүр мэхлуги-халиг дәһр ара һәр зиштү хуб.

Өҗлә ким, заһирдәсин батиндә һәм олкил елә,
Чүн билүр һәр бәндәнин сиррини әлламул-ғүҗүб.

Етмәк олмас бу сәадәт шүкрини һеч нөв илә,
Еҗби ифша етмәди әләмдә сәттарүл-үҗүб.

Еҗ Әмани, мә'сијјәт һәрчәнд ким, биһәддү һәср
Олду, новмид олмазуз һәг бир чү ғәффарүл-зүнүб.

Јетди чан ағзумға, чана, лә'ли-хәнданын көрүб,
Гыл тәбәссүм, васил еткәҗ дүрри-ғәлтанын көрүб.

Ат пејапеј навәки-ғәмзән, һәдәф синәм гылыб,
Чәм олуңдур хатирим, зүлфи-пәришанын көрүб.

Кәрчи тән фәрсудә болмушду ғәмн-пүнһанидин,
Јенкидин чан тапмышам лүтфи-нүмајанын көрүб.

Чәкмә бағрымдин охун, чана ки, бә'ди-интизар
Һәмгәрин тапмыш жүрәк өзигә пејкапын көрүб.

Шадман ол, еҗ көнүл, көп зар болма ғүссәдин,
Мүлтәфит һалунга олу, јар әфғанын көрүб.

Сајдылар јагут хәттин нәсх әрбаби-хүтут,
Сәфһеји-рүхсарын үзрә хәтти-рејһанын көрүб.

Хинки-дөвран бавүчуди-сүр'әти-һәддин бүрун
Ғалды һејран әрсәдә, чөвлани-јекранын көрүб.

Әндәлибин наләсин, еҗ күл, тәәччүб гылма ким,
Чак едибдүр чамеји-чан, чаки-даманын көрүб.

Биәсәр болса Әмани вәсл ара, тан сајма ким,
Зәррә дик битаб олу хуршиди-табанын көрүб.

Галды һејран көзләрум, бир дилрүба мәһру көрүб,
Чанға от дүшдү, бијабан тәшнәси дик су көрүб.

Натәван олсам, ни тан ким, кетди әлдән ихтијар,
Бир пәривәш, назәнинһејкәл, гәвибазу көрүб.

Ејләкәч заһир тәбәссүм тишләрин әглүм чашар,
Чөвһәри јанлығ ки, дил битаб олур ләлу көрүб.

Бармола, еј дусләр, һеч мән киби бу дәһр ара
Бидилү шејда болан бир нәркиси-чаду көрүб?

Вәслдин мәһрум, ја рәб, харү зарү бигәрар,
Нечә бир һичр одигә көјкүлмәјән гајгу көрүб.

Сәрвназиндин хәчил бағ ичрә болду бағбан,
Чу кәнарында хураман гамәти-дилчу көрүб.

Еј Әмани, даһили-инсан декил ол кимсә ким,
Болмаја шејдавү һејран сурәти-нику көрүб.

Мәни дөврани-фәләк ејләди бимарү гәриб,
Әчәбүм бар ким, ола дөвләти-дидар нәсиб.

Көнлүмүн дәрдини билмән нә мәрәздүр, ја рәб —
Ким, әлачыны анын тапмады һеч нөв тәбиб.

Еј рәфиг, ејләмә рүсвалығымы мән ки, бар
Афәти-динү дил ол гәмзеји-пүрмәкрү фәриб.

Ешг диванәлиғин тәрк едә билмән һәркиз,
Болду Мәчнунгә чүнун һаләти чүн зинәтү зиб.

Мүшфига, сакини-бејтүл-һәзәнәм, пејвәстә
Бидилү зарү һәзин болдугуму санма әчиб.

Һич баб илә көнүл, гәм јемәк ирмәс һачәт,
Сәһл ирүр чүмлә күнәһ болса әкәр лүтфи-һәбиб.

Мүғтәним билкил, Әмани, гәми-ешги тәғјир
Тапмады, һәр нечә сәј ејләди бидилгә әдиб.

Дәһри-дун һәр дәм едәр көнлүмә бидадни көп,
Нејләјин, ејләмәјиб аһ илә фәрјадни көп?

Чөврүнүн ачизигә сәбр еләмәкдүр чарә,
Чүнки виран еләмиш хатири-абадни көп.

Бихирәдлиг ирүр андин тәмә'и-мөһрү вәфа,
Һәр заман заһир едәр шивеји-әфсадни көп.

Мүддәә әкси ирүр чүн рәвиши пејвәстә,
Әчәб ирмәс еләсәм вәз'идин ирадни көп.

Әддини уммакил андин, чү единдүр адәт
Тишеји-зүлм билә ғазмаға бүнјадни көп.

Болма мәғрур әмәл бағына ким, дәһреји-дәһр
Бих бәр чун ејләмиш сәрв илә шүмшадни көп.

Еј Әмани, һәзәр ет һијләсидин бу фәләкин,
Ејләмиш бәндеји-фәрманбәри азадни көп?

Еј көнүл, рә'јинчә әјјам олду, дут.
Натәмамын барча итмам олду, дут.

Дәһри-бибүнјад ара һәр бир гулун
Падшаһи-Миср иләи Шам олду, дут.

Хакруби-астанын рузү шәб
Гејсәру хаганү Бәһрам олду, дут.

Олубән мәғбули-әрбаби-гүлуб,
Адын ел тилиндә хұддам олду, дут.

Нүктәдавлыг бирлә олуб мушикаф,
Һәр сөзүн әләмдә ејһам олду, дут.

Касә болғајдур сәрин чүн ағибәт,
Сағарин Чәмшид ичән чам олду, дут.

Еј Әмани, јүз һәвәс бирлә көнүл
Јетишиб камиғә, накам олду, дут.

Гашын меһрабигә рузи-әзәлдин игтидамыз бар,
Әчәб јох, кәр тәвәччәһ вәһнинә бимүнтәһамыз бар.

Чәмалын әксини көрмәк диләрсән, еј көзүм нури,
Көнүл күзкисидин ајинеји-кијтинүмамыз бар.

Ғәми-ешгин һәмишә мүстәдамү бәргәрар олсун
Ким, андин бу чаһан мүлкүндә хош зөвгү сәфамыз бар.

Анынчун зарү наланәм демәссин, еј күли-рә'на,
Бәләләр мүбтәласи бир әсири-бинәвамыз бар.

Фәраг әјјамивү дөвран ғәми мөһлик мәрәз ирүр,
Әлач етмә, тәбиба, чүнки дәрди-бидәвамыз бар.

Рәгиба, гүрбә мәгрур олма көп ким, шол сәри-кудә,
Сәнин дик итләри хејлидә биһәдд ашинамыз бар.

Һүсули-мәгсәд үчүн мүддән кејд етсә, ғәм ирмәс,
Бәләләр дәф'иғә һәр дәм, Әмани, јүз дуамыз бар.

Ансыз јенә көнлүмдә ғәму көздә нәмүм бар,
Арамым олуб мәһв, әчәб һалү дәмүм бар.

Јох кечәвү күндүздә дәми хаб илә табым,
Билмән ки, тәнү дилдә нечә дәрду ғәмүм бар.

Мән зарға чүз вәсл имәс чарә, тәбиба,
Чан нәбзидә һичран мәрәзидин вәрәмүм бар.

Ашигләр ара сәлтәнәти-ешг мәнимдүр,
Әфған илә аһим билә кусү әләмүм бар.

Фариг ирүрәм ваһимәдин данм, Әмани,
Еһсан ијәси чүнки вәлијјүн-ниәмүм бар.

Тан имэс кэр жарынын эҗтары бар,
Атэшин күлүн эзэлдин хары бар.

Вөһ ким, олду җејр бирлә һәмзәбан,
Һеч демэс бир хаксари-зары бар.

Нечә болгај һал ким, ол җөнчәләб,
Адум изһар ејләмәкдин ары бар.

Јүз чевүрмән чөвридин, та санмагај
Ешгидә играрынын инкары бар.

Гүрбү бө'д ирүр мүсави, еј көнүл,
Рәмзи-ихфасидә чүн изһары бар.

Еј хош ол ашиг ки, лүтфү җәһридин
Көнлүнүн игбалү ни идбары бар.

Болма наүммид, Әмани, рәһмдин,
Чүнки һәр тәгсирин истиғфары бар.

Ол пәривәш ким, гәди-рә'на, рүхи-зибасы бар,
Көнлүм илә ешгинин јүз назү истиғнасы бар.

Натәванү харү зар олсам, нә ғәм, ол шүхә ким,
Һәр тәрәфдә сәд һазаран мән киби шөјдасы бар.

Мән ғылмин етмәсәм әфғап ким, ол күл ешгинин
Әндәлиби-көнлүм илән бүләчәб ғөвғасы бар.

Түрфә һаләтдүр, рәфигә, ешг истиласы ким,
Көнлүмүн ни тағәти-изһарү ни ихфасы бар.

Бу сәадәт икки аләмдә Әманигә јетәр —
Ким, анын дик дилрүба, шухи-пәрисимасы бар.

Көзүмдин гылма гајиб тәл'әтини, риггәтим артар,
Нә жалғуз риггәтим ким, жүз бәлавү мөһнәтим артар.

Ләтафәт шивәсидә бар әмәб һаләт чамалында,
Тәәшшүг һәддин өтүб, һәр нәзәрдә һејрәтим артар.

Сөзүмни билмәјиб лајә'гәл олсам бүләчәб ирмәс,
Ләби-лә'лин тәсәввүр ејләкәч кејфијјәтим артар.

Хәјалын болғалы, чана, тәбиби-чисми-бимарым,
Дәмадәм раф тапыб натәванлығ, сөһбәтим артар.

Мана бәс бу сәадәт мүбтәләји-һүспүн олмагдин —
Ким, мөһв олур күдурәт, һәр нәфәсдә ишрәтим артар.

Кәл, еј һасеһ, мана рүсвалығ ичүн пәнди могуф ет,
Чү ол әтвардин ашигләр ичрә шөһрәтим артар.

Нитәрмин шадиманлығы бу дәһри-бисәбат ичрә,
Ғәми-ешгә, Әмани, чүн дәмадәм үлфәтим артар.

Ја рәб ки, бизим киби кирифтар
Бармола бетәһти-чәрхи-дәввар?

Чананидин ајру чандин олған
Бизар бесәд һәзар азар?

Әјјами-вүсал һәсрәтидин
Мүжкәным ирүр һәмишә хунбар.

Чүз һаләвү зар һәмзәбаным
Јох лејлү нәһар һич дәјјар.

Аһимдән учан шәрарәләрдин
Әнчүм јанубән дүшәр никунсар.

Тез көрмәсә көз чаһанда биздин
Чананәмизи берәғми-әғјар.

Мөвчуд вүчудини Әмани,
Гојмаз бејәгин фәрағи асар.

Фәсли-деј кетдивү кәлди новбаһар,
Һичри тәбдил етди вәслә рузикар.

Дилгәвү көзгә сүрүрү нур ирүр
Камранлыг бирлә көрмәк руји-јар.

Фүрсәт әлдә вар икән һәр бир дәми
Тут ғәнимәт, өмрә јохдур е'тибар.

Зәррә јанлыг бигәрар олур көнүл,
Шол гујаш тәл'әтлү болгач ашикар.

Ғафил олма дәһридин ким, меһригә
Болмаг олмас бир нәфәс үмидвар.

Ғејри-јади-дуст ғылма өмрү сәрф,
Зинһарү зинһарү зинһар.

Еј Әмани, ашиг олдур ким, тапај
Издиһами-шөвг бирлә иштиһар.

Һәр ол ашиг ки, чанан ешгидә зар олмадин горхар,
Әзизлиг көрмәјә аләмдә чүн хар олмадин горхар.

Кирифтари-һәваји-нәфс олубдур заһиди-худбин,
Әчәб ирмәс, әкәр ешгә кирифтар олмадин горхар.

Хәјалы аллида даим әдәб мәнзури-көңлүмдүр,
Көзәтләр һәддини бәндә, күнәһкар олмадин горхар.

Ирүр ғане ки, дәрдашами-бәнд олгај көнүл даим,
Меји-гүрб истәмәс, әсрары изһар олмадин горхар.

Зәмани-вәсл ашиг ејләмәс битаблыг әмдән,
Беками-мүддән тәғјири-әтвар олмадин горхар.

Анынчун абид олмас мүбтәлә зүлфи-пүрашубә,
Ридасы Шејх Сән'ан кими зүннар олмадин горхар.

Тәммүлсүз нәзәр ғылмас Әмани јарыны көркәч,
Көз илә көнлүнү бир-бирә әғјар олмадин горхар.

Ају күн тэл'этинэ ајинэдар,
Аситанын көнүлэ дари-гэрар.

Бизэбанлыгдин едэ билмэсмин
Бир нэфэс дэрди-дилимни изһар.

Рөвшән олғач елэди шәм'и-рүхүн
Рөвнәги-мөһрү мәһи ејнимэ тар.

Асиман илэ зәмин дәрһәм олур,
Аһү әфған чәкичәк бу дилдар.

Һәвәсим бар ки, гәдәм күлбәмгә
Һәр заман бассан, едәм чаны нисар.

Јенкидин өлигә чан беркән дик,
Ја рәб, олғајму тапам бәэминә бар?

Мәстү лајәгәл едәр пејвәстә
Меји-ешгин мәһи бирәнчи-хумар.

Бир бахыш бирлә едибсин, чана,
Бишәкиба дили-шејданы шикар.

Јалбарурмин сәки-кујигә мүдам,
Јарлығыны унудуб етмә кәнар.

Камкар олса Әмани, тан јох,
Көһл ирүр ејнигә кујиндә гүбар.

Сабитгәдәм олса ашиги-зар,
Дидарыны көрсәдүр она јар.

Һичран гәми ашигә декил сәб:
Кәр тапса вүсали-бәзмигә бар.

Мә'шуг илэ ашигин әдасын
Ешг ејләди аләм ичрә изһар.

Ол кимсә билүр нәдүр тәәшшүг,
Мәнзури-нәзәргә бар кирифтар.

Ғајиб олалы јүзү көзүмгә
Мөһр әнвары долубдурур тар.

Ол ашигә ешг ирүр мүсәлләм,
Өз һаләтидин декил хәбәрдар.

Ја рәб, гәми'-һичрдин, Әмани,
Бармола сәһнин киби диләфкар?

Шахи-ничранга кирифта олгалы мин көнлү зар,
Шахраһи-интизарә галды чешми-әшкбар.

Еј көнүл арам, кәл ким, сәпсиз ејләр һәр заман
Аһү фәрјадум зәминү асиманы тарүмар.

Һәр нәфәс чүн јад едәрмин пәртөви-шәмси-рүхин,
Һушдин баруб олурмин зәррә јанлығ бигәрар.

Гасидин кәрди-сәмәндин сағыныб јүз зөвг илә,
Гаршулар мүрғи-көнүл болгач губары ашикар.

Лалә дик бар кәрчи һәсрәт дағы көнлүмдә бәси,
Лејк имәс гәм, чүн ирүрмин вәслинә үмидвар.

Ја рәб, андин јахшы күн бармола өмр әјјамидә,
Јеткүрәј һәг вәслинә мән зарни, еј гәмкүсар.

Бар үмидүм һәзрәти-иззәтинин әлтафигә ким,
Берикәјсин мәгсәдин нәхлидин, еј никушүар.

Јетмәк үчүн дөвләти-вәслигә өлмәкдин бүруң,
Јалбарурмин чәрхинин тә'сиригә лејлү нәһар.

Кирдбади-гәм Әмани натәванын чисмини
Күл јүзүн һичридә бәрбад етди мисли-хүшк хар.

Ешги гәминин јады билә шадлығым вар,
Гөвгаји-чәһан шүғлидин азадлығым вар.

Рүсвалығи-ешгә әчәб ирмәс әләм олсам,
Пејвәстә бу адәтгә чү мө'тадлығым вар.

Көксүмдә болан дағләрин ганлу јарасын
Тырнаг илә газмагда Фәрһадлығым вар.

Үшшаг, кәлиб мәндин един кәсби-гәми-ешг,
Бу сән'әтин адабидә уstadлығым вар.

Битаблығым болса, ни тан, һәр дәм, Әмани,
Шејдалығ әдасигә чү имдадлығым вар.

Јүз шүкр берәғми-чәрхи-дәввар,
Игбалә мүбәддәл олду идбар.

Хош вағе олубдур иттифагы
Әјјами-бәһар вәсли-дилдар.

Әлминнәтүллилләһ, олду һасил
Ками-дили-бигәрарү әфкар.

Ја рәб, бу мәнәм ки, салды сәјә
Башумға ниһали-гамәти-јар?

Сәрмајеји-ејшү камранлыг
Чүн олду мүјәссәр, еј дили-зар.

Бу һаләти билкиләһ гәнимәт,
Дәһр ејләмәдән хәјанәт изһар.

Хош фүрсәтдүр, Әмани, еткил.
Чананына нәғди-өмрү исар.

Дилситанымғә ки, чанан дедиләр,
Зүлфүнүн күфриғә иман дедиләр.

Гәддинин далиғә күттаби-әзәл
Чан арасында јазылған дедиләр.

Бидилү зарү кирифтары анын
Болғаны валәһү һејран дедиләр.

Ешг сәрмајәсиғә јол тапды,
Һәр кимә бисәрү саман дедиләр.

Ешг адабидә мә'шугәјә наз,
Ашиғә аһ илә әфған дедиләр.

Еј көнүл, кафирә чәннәт болған
Дүнјәни мә'минә зиндан дедиләр.

Көркәли һичр Әмани көнүлү
Һаләтин сә'б пәришан дедиләр.

Көзүм нөззареји-чананын истәр,
Мәһәббәт дәрдинин дәрманын истәр.

Көнүлүн әндәлиби аһу әфған.
Тутуб һәр дәм кули-хәнданын истәр.

Дүрәфшан лә'лидин сәм'им тануб кам,
Вүсал әјјамынын түғжанын истәр.

Мәшамым гути-руһ үчүн һәмишә
Шәмими-түрреји-пичанын истәр.

Зәмирим зүлмәти-һичри көрүб мәһв,
Түлуи-нәјјири-табанын истәр.

Хәјали-вәслү һичр әндуһи бирлә
Тәни-фәрсудә мин ким чанын истәр?

Тәмашасиғә кәрм олғач Әмани
Хәдәнки-ғәмзеји-фәттанын истәр.

Көнүл әфған едиб чананын истәр,
Бәғәјәт дәрди бар, дәрманын истәр.

Көзүн кирјанлығы ирмәс әчәб ким,
Шүкүфтә ғөнчеји-хәнданын истәр.

Кәмәнди-мүрғи-руһ үчүн дили-зар
Шикәнчи-түрреји-пичанын истәр.

Үрәк ғаны тәәшшүг аләмидин
Сәһами-ғәмзәнин пејканын истәр.

Зәмирим мүттәсил чан әрсәсидә
Сәмәнди-назынын чөвланын истәр.

Кули-рә'најә бах ким, бүлбүлүнүн
Һәмишә наләвү әфғанын истәр.

Зәвали-мөһнәти-һичран көрүб чан
Вүсал әјјамынын түғжанын истәр.

Хәјали-зүлфидә әждәр киби дил
Мәһәббәт кәнчинин виранын истәр.

Тәәллүгсүз имәс һеч ким чаһанда
Әмани нәзминин диванын истәр.

Еј мөһ, бәсәрим аризи-табаныны истәр,
Ејни-нәзәри-нәркиси-мәстаныны истәр.

Сәм'үм дахи имаји-тәбәссүмлә тәкәллүм
Изһарын едән лә'ли-дүрәфшаныны истәр.

Чан шаммәси никмәти-шәммамеји-әнбәр
Мәнсухун едән сиби-зәнәхданыны истәр.

Вәсфин демәкә нәтигә тутиси хәјалын
Мир'атидә әкси-рүхи-пүнһаныны истәр.

Ел тапмаг үчүн ламисә хәттини изиндин
Еји үзрә рәван сәрви-хураманыны истәр.

Синәмдә олан һафизәнин гүввәти үчүн
Пејвәстә дил аһәнки-хошәлһаныны истәр.

Синдин ни ниһан; зајигә зөвгичүн Әмани
Вәһдәт мејидин чүр'еји-еһсаныны истәр.

Аһ ки, кар ејләди чанимә азари-һичр,
Нејләјин, еј дусләр, бағәми-дүшвари-һичр.

Дерләр иди бә'зи һал болгај өлүмдин бәтәр
Бар имиш ол, еј рәфиг, мөһнәти-бисјари-һичр.

Гајда бар, еј неј, ғылај вәһ, јенә санчылды көп
Ғөшчә сифәт бағрума һәр сарыдын хари-һичр.

Зә'фини дәф етмәкә ғылма әлач, еј тәбиб,
Чүнкин, имәс чүз вүсал чареји-бимари-һичр.

Лүтфи-илаһ, ејләкәј тапла тамугдин хилас,
Һәр кими көјдү бу күн һиргәт илән нари-һичр.

Нәфс илән етмәк гитал болду чү шәрти-хисал,
Һичрсиз олмас вүсал, болмағил инкари-һичр.

Дәһри-ситәмкеш ара јохдур Әмани киби
Мө'тәкифи-дејри-гәм, зару кирифтари-һичр.

Бу фәнадә беш күн үчүн башда жүз севда нәдүр?
Чүн декил баги, хәжали-мәскәнү мә'ва нәдүр?

Еј хош ол шејда ки, чанан ешгинин севдасидин
Етмәмиш идрак ким, дүнја билән үгба нәдүр?

Әкси-мир'ати-чәмалын һәр нәфәс бир вәчһ илә
Чилвәкәр едәр, күнаһи-ашиги-шејда нәдүр?

Өјлә мүстәгрәг болубмин ешг истиласигә —
Ким, көнүл мәллаһы билмәз саһилү дәрја нәдүр?

Силки-әһли-ешгә сајылмаг диләрсин, еј көнүл,
Дәрдә хүрсәнд ол, дәмәдәм аһү вавејла нәдүр?

Јох чү үммиди-әсәр нәшвү нүмадин данлага,
Бүлбүли-шејдајә, еј күл, мунча истиғна нәдүр?

Гүрб үмиди бирлә чанан кујинин әтрафидә
Хакә-јексан ол, Әмани, өзкә исти'да нәдүр?

Рази-ниһан әрзинин зөвгү гулағумдадур,
Лә'ли-ләби сормағун дады димағумдадур.

Та бола чандин рәмәг тә'ми мәзаг ичрә бар,
Дәрдимә сордум дәва, деди: додағумдадур.

Мәндин едәрләр бу күн кәсб тәәшшүг фәнин,
Ешгидә рүсвалығын күлләри бағумдадур.

Һачәт имәс шә'леји-вадији-ејман мана,
Тури-тәчәллалинин пури чирағумдадур.

Дуст бемәсдугеји-ајеји-һәблүл-вәрид
Бар јавугдин јавуг, санма ирағумдадур.

Мә'сијәти хәлгдин әсрамаг, еј дил, ни суд,
Әмр илә күттаби-гејб сол билә сағумдадур.

Ејләмәкил, бағбан, әрз тәһәммүлни көп,
Һеј'әти нәсрин, күлүн пәнбеји-дағумдадур.

Билмә сүраһи бәси бојуна әмрағ ким,
Сағи әкәр лүтф едәр, башун әјағумдадур.

Хызр сују ләззәтин истәјинә мүждә вер,
Ешг кәрәмәтидин сафы булағумдадур.

Вадији-һејрәтдә ким, болсам, Әмани, ни тан,
Ешг ғәми мүттәсил чүнки сорағумдадур.

Һәр мәрәз ким, чисим-дилдари-вәфадарымдадур,
Мөһнәтү дәрди мәнүм бу чани-әфкарымдадур.

Таби-тәбдин көркәли, чана, сәни битабвәш,
Гүссәдин жүз навәки-гәм чешми-хунбарымдадур.

Ејләкил, ја рәб, тәни-зарү низарымға нәсиб,
Һәр күдурәт ким, мезачи-назәнин јарымдадур.

Ја илаһүл-аләмин, беркил шәфа чананимә,
Јүз пәришанлығ анын зә'фидин әтварымдадур.

Мөһнәтимгә имди зә'фи-јарни гылмыш сәбәб,
Еј Әмани, дәһри-дун чүн даим азарымдадур.

Бизимлә јенә лүтфүнүз кәм болубдур,
Анынчун ким, әгјар һәмдәм болубдур.

Јүзүн мөһридин нурјаб олмагаддин,
Көзүмгә бәси тирә аләм болубдур.

Нитәрмин дағи камранлығыны, чана,
Чү көнлүм гәмин бирлә хүррәм болубдур.

Мүәссир ирүр налөји-зарын, еј дил,
Бу әлһанә куја ки, мөлһәм болубдур.

Һәзәр әшким әмвачидин гыл, рәфига —
Ки, һәр гәтрәси бикәрани-јәм болубдур.

Тәвафи-сәри-кујинә тапғалы јол,
Көнүл мүрғи мини-зардин рәм болубдур.

Әмани, унут сәрвгәдләр хәјалын,
Чү үсјан јүкидин гәдин хәм болубдур.

Ja рэб, бу мэрэздин јенэ һалум нолачагдур?
Гүрбэтдэ кэмал илэ зөвалум нолачагдур?

Һэсрэт мана дүнјадэ һәмин андин ирүр ким,
Мэндин сона ол вәһши ғәзалум нолачагдур?

Јер алтидэ шол мәнзили-мәхфиғә барурчаг,
Билмән ки, чаваб илэ суалум нолачагдур?

Үсјан јүкидин һәшр бијабанидэ, ја рэб,
Әһвали-ғәди-чәнкмисалум нолачагдур?

Јүз ил бу чәһан ичрә, Әмани, әкәр олсам,
Һэсрэт ғәмидин өзкә кәмалум нолачагдур?

Хошвәгт бол, еј дил, јенэ чанан кәләчәкдир,
Набуд олан чисм евиғә чан кәләчәкдүр.

Һичран әләмидин, көнүла, олма пәришан,
Чүн ағибәт ол надири-дөвран кәләчәкдүр.

Битаб ирүр зәррә сифәт чан гушу данм
Ол зөвгә ки, хуршиди-дирәхшан кәләчәкдүр.

Һичран кечәси тирәлиғидин јемәнәм гәм,
Ахыр јаныма чүн мәһи-табан кәләчәкдүр.

Бу гөнчә сифәт көнлүмә гәмхары ирүр сәһл,
Хүррәм јенә чүн ол күли-хәндан кәләчәкдүр.

Пүнһан нечүк олгај тәләбим гејридин, еј дил,
Рәғмиғә анын јар-нүмајан кәләчәкдүр.

Рәһм ејлә Әманиғә, әчәл, алма рәванын,
Чүн јаниғә ол сәрви-хураман кәләчәкдүр.

Көнүл ким, ешгинин вабәстәсидүр,
Мәһәббәт бағынын күл дәстәсидүр.

Кәрәкмәс ашиги-шејдајә зинәт,
Чү аләм гејдинин варәстәсидүр.

Тәәшшүг өвчидә бәдрү һилалым
Јүзилә әбрүји пејвәстәсидүр.

Әјадәтгә хәјалын гылса мә'мур,
Тан ирмәс, ашиг анын хәстәсидүр.

Сәки-кујингә верүр чан Әмани,
Гијас ет, саһибини нәстәсидүр.

Һичран ара көзүм јашы һәсрәти-пејкаридүр,
Аһым сәмуми атәши-һирман шәраридүр.

Чаным фәда хәјалигә чананымын болгај —
Ким, мүбтәла көнлүнүн әзәлдин гәраридүр.

Мәни-хаксар чөһрәсидин заил олмасун,
Шол тоз ки, топчағы сүминин јадикаридүр.

Кәһһал тутијасини јанында сахласын,
Кәһли-бәсәр мана сәри-куји губаридүр.

Һеч нөв шадиманлығы аләмдә истәмән,
Ешги гәми һәмишә чү дил гәмкүсаридүр.

Даманына дамарса дөмадәм бу ганлу јаш,
Тан јох ки, һичр мөвсүмүнүн лаләзаридүр.

Нали-гәләм дик ејләсә кәр зә'ф Әманини,
Ирмәс әчәб ки, гәм јемәк анын шүаридүр.

Көнүл бир маһсима сәрви-бала мүбтэласыдүр —
Ки, чан алмаг тәбәссүм бирлә лә'линин әдасыдүр.

Анынчун валехәм пејвәстә ким, ол шухи-фәттанын
Көзү гашы мәлаһәт елминин әфәуннүмасыдүр.

Ғубари-астанын ким, хәвассын меһри-әнвәрдин,
Әчәб ирмәс, фүзун билсәм, чү ејнүм рөвшәнасыдүр.

Мүшәввәшхатир олмасмин итабү назидин һәркиз,
Чү ол шивә әзәлдин зар көнлүм мүддәасыдүр.

Нәсима, гылма зүлфи-әнбәрәфшанын пәришанвәш —
Ки, һәр бир тары мин ашүфтәнин мүшкүлкүшасыдүр.

Мүфид ирмәс әтибба сә'ји, еј мүшфиг, чү чананын
Мәсин әнфасы јанлығ ләфзи дәрдимнин дөвасыдүр.

Унуткил, еј Әмани, ики аләмдә көнүл рә'јин,
Тәмәнна һасил етмәк кәр сана анын ризасыдүр.

Пајеји-һүснә сүтун сагидүр,
Көһлүмүз әјаги туфрагидүр.

Меји-вәһдәтгә әзәл та беәбәд
Ејни-әлтафы анын сагидүр.

Гаш илән ејләр ишарәт, әмма
Ғафил олма ки, көзү јагидүр.

Чанү дил јолигә берсәм, ни әчәб
Този көз мәрдүминиң агидүр.

Едәр итигә тәмәллүг көнлүм,
Чүи вәфа төвридә мүштагидүр.

Бүлбүла, болмагилән бәс мәгрур,
Јел учурган күлүн өврагидүр.

Болма әфсүрдә, Әмани, зинһар,
Сөһбәти кәрм еләмәк чагидүр.

Хэжалын, назэнина, гэмкүсарум, чарэсазумдур,
Энисүм, мунисүм, арами-чаным, дилнэвазумдур.

Гэми-ешгин бэрабэр дүнјэвү үгбағэ гылмасмин,
Анынчун ким, гэдими мөһрэми-һэр кизли разумдур.

Кэр етсэ һэддин истилаји-шөвгүм бүлэчэб ирмэс,
Эзэлдин ашигэ битаблыг чүн шэрти-лазымдур.

Пэришан гылма, чана, шанэ бирлэ чэ'ди-мишкинин —
Ки, һэр бир тарынын пичү хэми өмри-диразумдур.

Декил баран баһаран кујинин этрафидэ, еј күл,
Төһөссүрлэр пэришан ејлөкөн эшки-нијазумдур.

Чаһанда агибэт Маһмуд болсам, тан имэс, чана,
Чэмалын чүнки мэнзури-нэзэр болған Әјазумдур.

Әманиғэ јетэр, чана, бу дөвлэт ким, дедин көркөч:
Әсири-нәркисани-сөһрсази-ишвэбазумдур.

Тутан пирамэнимни сэнсиз, еј мөһ, ганлу јашумдур,
Чикэр хунаб һәсрэт ханидин пејвәстә ашумдур.

Мөлаһәт ташидин ирмэс мини-дилчакинин баки,
Чү фәрши аситанын кечәләр балини-башумдур.

Болубмин шадманлыг бирлэ гэмдин даим азадә,
Хэжалын чүн эзэл төгсимидә вәчһи-мәашумдур.

Әчәб јох тилбәләр дик ағламаг әснасидә күлмәк,
Хэјали-вәслдин һичр ичрә болған интиашумдур.

Гујашум кушеји-бамиғә дүн кечә түлу ејләб,
Һилали-ејдини көркөч деди: шол, әкси-гашумдур.

Мәни шуридәлиғдин мән гылмын, еј мүсәлманлар,
Көнүлнү бүтпәрәсти-мәст едән шол бағрыташумдур.

Тан ирмэс кәр Әмани дик гәрарум болмаса, чана,
Тәэшшүгдин көнүлдүр зәррәвү ешгин гујашумдур.

Ол кули-рә'на ки, көнлүм бүлбүли-наланыдур,
Валехү һејраныјам ким, чанымын чананыдур.

Кәр хәраб ејләрсә кәр мә'мур көнлүм кишвәрин,
Ихтијар анын ирүр, чүн мүстәгил султаныдур.

Сә'ј гылма, чүн мүфид ирмәс әлачын, еј тәбиб,
Ол мәсиһадәм вүсалы дәрдимин дәрманыдур.

Етмәкил тәклифи-сејр, еј бағбан, чананәсиз,
Бағү бостан натәван чанү дилин зинданыдур.

Лилләһилһәмд, еј Әмани, валехәм бир ајаға ким,
Мехри-аләмтаб әкси-аризи-табаныдур.

Хүррәм олкил, еј көнүл ким, новбәһар әјјамыдур,
Сәбзеји-новхизләр, ејшү тәрәб әргамыдур.

Заһир олған дәмбәдәм гамәт хәми әшчардин,
Хәл'әти-әхзәр кәрәмәт олмағын икрамыдур.

Сәјеји-чәтри-шүкуфә раһәти-руһ олдуғу
Бардур ајдын ким, јәди-гүдрәт анын хәјјамыдур.

Гушларын әлһаны, еј дил, бәс мүәссирдүр бу фәсл.
Қујија ким, һәр биринин нәғмәси илһамыдур.

Шадман ол, бүлбүли-налан ки, һичран рәғмиғә
Ғөнчә бәрки вәсли күлүн рүг'еји-пејғамыдур.

Сәбзәвү аби-рәванындин нә һасил, бағбан,
Аризуји-дил чү јарын аризи-күлфамыдур.

Һәр кимин бир аризусу бар, Әмани зарынын
Чанфәшанлығ мәгдәми-чананә гылмағ камыдур.

Ешг әсләһәси гуршанын ахыр шүча олур,
Андин ки, бу мұамиләжә чан мәта олур.

Варлығыны нисар едәни сажмағыл әбәс —
Ким, бу сифат она әбәди интифа олур.

Һәр дәмдә жүз чәфа җетирүрсә көнүлгә җар,
Сажман ки, зәррәвар вәфа ингита олур.

Ешгин ғәмин шәракәт илән зәбт ғылмаға
Чанү көнүл арасидә һәр дәм низа олур.

Изһари-дәрд еҗләжә билмәс әсири-зар,
Тәгрири истима җериғә сүда олур.

Еҗ ким, тәгәррүб илә тапыбсин тәһәммүлү,
Ғафил һәм олма, әкси анын имтина олур.

Мәғрури-вәз олмамағ өвла ирүр, көнүл,
Кәр иттифағ илән нечә күн иртифа олур.

Хәт зеҗлидә жүзүн көрикәч сөҗләдүм: нәдүр?
Деди ким, анын ахыры тәһтәш-шүа олур.

Бир риштә тут, Әмани ки, тапмас күсәстлиғ,
Һәр вәслин ахырын чү көрүрсән вида олур.

Сеҗли-мүжәмни вәлеһи-дидар олан билүр,
Көнлүм ғәмини вағифи-әсрар олан билүр.

Кәр җетмәсәм мәғасидә хүрсәндәм, еҗ рәфиг —
Ким, чанда болған аризуму җар олан билүр.

Чанан вүсали һәсрәтидин зә’фи-чисмими
Мәһчүрү мүбтәләвәшү бимар олан билүр.

Кәр һаләтимни билмәсә бидәрдләр, ни ғәм,
Бу бәсдүрүр ки, зарү диләфкар олан билүр.

Зәхмимғә, еҗ тәбиб, имәс мәрһәмин мүфид,
Анын әлачыны көзү хунхар олан билүр.

Рүсваҗи-ешг оланлары, еҗ заһид, етмә мән”
Һәр бәндә көнлү сиррини сәттар олан билүр.

Зөвгини күффри-зүлфи-никарын, Әманија,
Сән’ан сифәт мијанидә зүннар олан билүр.

Игбали-вәсл гәдрини һичран чәкән билүр,
Идбари-мәрк һаләтини чан чәкән билүр.

Һәр ләһзәни мин илчә демәкин һесабыны
Һичран түнидә аһ илә әфған чәкән билүр.

Чанү дили-әсирү кирифтар һаләтин
Дәрд иглимидә һәсрәти-дәрман чәкән билүр.

Көксүм хәдәнкинин һәдәфи олдугуну гәјр
Билмәк декил сәләһ, чү һејкан чәкән билүр.

Ешгиндә харлығ сәбәби-иззәт олмагын,
Еһрам фәсли зәхми-мүғилан чәкән билүр.

Өз кушәсиндә тушә билә хиргә ләззәтин
Сәркәштәлиғ бекуһү бијабан чәкән билүр.

Ган јудмагын, Әмани, ирүр өзкә һаләти,
Бу зәвгү санма бадеји-рүмман чәкән билүр.

Тәвәккүл ихтијар еткил ким, андин ник мәгам олмаз,
Мүјәссәр болмадин ол шивә нәфси-шум рам олмаз.

Нечүк беркәј фириб әһли-һәгә маје'риф дүнја —
Ки, һәркиз шаһбазә әнкәбутин тари дам олмаз.

Хоша ол валәһи-шејда, риза чанан ризасингә
Бермиб, өз чананидин көнлүмдә идрак кам олмаз.

Сәниндүр чүнки фүрсәт, әдлү инсафы гәнимәт бил —
Ки, мәзлум аһи дик бир каркәр мөһликсинәм олмаз.

Инам ирүр мәрәз әһли тәбиби-һазиги һаким,
Әкәр тәшхисә тәхфиф олса, аләмдә низам олмаз.

Әмәл тулини гәј, сәләһ, әмәл гылкил бу аләмдә,
Бәгаји-әмри бибүнјадә чүн ахыр дәвам олмаз.

Әмани, гане олкил, инчимә, кәр булмасан мәгсәд,
Бу нагис дәһр ара чүн һеч кимин иши тәмам олмаз.

Аһ ким, зару низарәм јарсыз,
Тәлхкам ол лә'ли-шәккәрбарсыз.

Мәһри-әнвәр зәррәдин һәм хирәдур
Ејнимә ол нәркиси-хуммарсыз.

Санчылыбдур гөнчә јалнығ көнлүмә
Харлар ол сәрви-күлрүхсарсыз.

Раһәтим тәбдил олубдур мөһнәтә
Вадији-һәсрәт ара дилдарсыз.

Бүлбүл, олма хардин азүрдәдил,
Мүмкүн ирмәс ким, күл ола харсыз.

Чүн көнүл вердин, онун рә'јинчә ол,
Та адун сајылмаја играрсыз.

Нечә болғај һал, Әмани ким, фәләк
Истәмәз бир дәм бизи азарсыз.

Көрмәмәк ирмәс әчәб јарни әғјарсыз,
Чүн ким, имәс һич күл аләм ара харсыз.

Биллаһ, имәс дилпәзир сөһбәти-ғылману һур
Рөвзеји-ризван ара дөвләти-дидарсыз.

Бағын ара, бағбан, әр'әру шүмшад севәр
Хар ирүр ејнимә ол гәдү рәфтарсыз.

Ешгдә зару низар олған имәс бир нәфәс
Та ки, чаһан ичрә бар мөһнәтү азарсыз.

Пәнд имәс судмәнд талиби-мәтлубғә,
Тәрк едүбән нәнкү нам, чүн ким, олур арсыз.

Ше'рини, шаир, демәк һәр кимә мәргүб имәс,
Бәнзәр она ким, ола чинси хәридарсыз.

Һәр сифәт илән чәфа етсә, Әмани, вәфа
Көстәр она, та сәнә демәјә играрсыз.

Јүз туман мөһнәт илән галмышам, еј чан, сәнсиз,
Дүнү күн көнлүм едәр нәләвү әфған сәнсиз.

Танричүн, еј гәди туба, јүзү күл, зүлфү сәмән,
Јетә көр, көјдү мәни атәши-һичран сәнсиз.

Һичр вадисидә фәмхарләридин, еј күл,
Јүрәкүм гөнчә сифәт болду, тола ган сәнсиз.

Көнүлә лалә түкүн, дидәгә күл болду тикән,
Сејри-бағ етмәсәм, еј сәрви-хураман, сәнсиз.

Өмр јүз мөһнәт илән кечди, вәли билмәсмин,
Агибәт нечә болам бидилү налан сәнсиз.

Шәрһ едәр чәннәти ваиз, вәли билмәс аны ким,
Ејләмәс мејл она ашиги-һејран сәнсиз.

Етмәсән рәһм Әманигә, аны һичр гәми
Варлығындин јох едәр, еј мәһи-табан, сәнсиз.

Фәған ким, һичкәһ мән зардин јад етмәдин һәркиз,
Гәмин көнлүмни бир мәктуб илән шад етмәдин һәркиз.

Көнүл мүлки ки, һичран зүлмидин виранә болмушдур,
Әларәгми-әду вәсл илән абад етмәдин һәркиз.

Сана даим мүјәссәр болду Ширин вәсли, еј Хосров,
Вәли бу шүкрә бир күн јади-Фәрһад етмәдин һәрки

Нә һикмәтдүр бу, ја рәб, еј сипәһри-дуни-биһәмта
Ки, ешг әһлин бәләји-гәмдин азад етмәдин һәркиз?

Әмани, ешг ара гәм мөһнәтин чәкмәк мүсәлләмдүр
Сана ким, мунча гәм бидадидин дад етмәдин һәркиз.

Ја рәб, ахыр нечә болгај һалымыз?
Гөвлгә садиг имәс әф'алымыз.

Агибәт чүн ким, јаман-јахшы кечәр,
Сәһл ирүр идбар илә игбалымыз.

Өмрә бир гылча чү јохдур е'тимад,
Болмамаг олај бу гилү галымыз?

Һәстлиг чүн фанији-мүтлэг тапар,
Һичә дөнәр мунча истиглалымыз.

Дүнјөвү үгбадә ејләр бизни хар
Бу хәјали-фасиди-ибталымыз.

Дәрдү гәм чәкмәкдин әсла инчимә,
Бөјлә кәлмиш чүн әзәлдин фалымыз.

Еј Әмани, шәрһи-үсјан сәбтидин
Долду ахыр намеји-ә'малымыз.

Риштеји-чаным кәмәнди-зүлфиғә бәнд ејләниз,
Чани-заримни бу пејвәнд илә хүрсәнд ејләниз.

Кујидә көнлүм гушун гачурмышам, еј дуслар,
Һәг ризасичүн аны тапмаға бир фәнд ејләниз.

Ашиғә, насәһләр, ирмәс пәнд чүн ким судмәнд,
Гојун өз һалиғә, тәрки-шивеји-пәнд ејләниз.

Куји-әһраминдин өзкә аризу кәр ејләсәм,
Итләричүн чисмими пәркәнд-пәркәнд ејләниз.

Үстүхани-чисмим ол чабүксүвар ејләб һәдәф,
Нечә ким, сындырса охун дағи пејвәнд ејләниз.

Лә'ли јады бирлә әшкимдин ачылған күлләрин
Бәркләрнин икләјиб өвраги-күлгәнд ејләниз.

Ләбгә чанын чүн јетүрмишдүр Әмани зөвгидин,
Зәһри-чешм илә анын сары шәкәрхәнд ејләниз.

Чана, бизимлэ һәмсәфәр олмуш хәялыныз,
Үмидварәм олса мүжәссәр вүсәлыныз.

Зәһри-фәрағ мәһв олурду мәзагдин,
Мәсмуим олса кәр јенә ширин мәғалыныз.

Та бардуруп һәјат мана бу чаһан ара,
Башымдин әксүк олмаја, ја рәб, зүлалыныз.

Әјјами-өмр kami-дил илә көчүб мүдам,
Ејшү һүзурә сәрф ола маһ илә салыныз.

Инсү мәләкһи етмәкә һејранү бигәрар
Нәггаши-сүн' түрфә чәкүбдүр чәмалыныз.

Чан мүргигә мүжәссәр имәс гејддин хилас,
Олмуш чү дамү данә она зүлфү халыныз.

Сәрвү сәнубәрә сәбәби-инфиал олур,
Болгач рәван нияһли-гәди-е'тидалыныз.

Куји-ғубаригә гарышыб олунуз нисар,
Еј чанү дил, әкәр түшәр олса мәчалыныз.

Болсағ Әмани јанлығ әкәр хаки-рәһ, ни гәм,
Сәдри-мәалидүр бизә сәффи-ниалыныз.

Ешг рүсваләригә јолдашуз,
Лаүбалијү риндү овбашуз.

Хубләр севдүкүм көрүб дедиләр:
Ол гујаш вар, биз чү хәффашуз.

Мүн'има, һиммәт олгач ирмәс гәм,
Гач күн әр бинәвавү гәллашуз.

Көзү гашү үзарү халү хәти
Көричәк һәсри нәгши-нәггашуз.

Бу сәадәт, Әманија, бизә бәс,
Чә'фәримәзнәбү гызылбашуз.

Вадији-хејрәтдә галухлардануз,
Атәши-һәсрәтдә јанухлардануз.

Тан имәс әр танымасаг мүтриби,
Балү пәри-ејши јолухлардануз.

Заһир ара кәрчи ирагүз, вәли,
Аләми-батиндә јавухлардануз.

Мәнлики мәһв ејләмәк өвла, чү биз
Агибәтүл-әмрдә јоллардануз.

Кәрмдилүз ешг одидин, заһида,
Санма сәнин киби савухлардануз.

Кәрчи сәзавари-әзаб олмушүз,
Јазуги әфв ејлә, јазухлардануз.

Бардур, Әмани, бүтүн игарымыз,
Нолду әкәр көнлү сынухлардануз.

Үрјан тәнә мүндәрис әба бәс,
Фәрш етмәкә хиштү бурија бәс.

Әһли-һәгә нәфсинин шикәсти
Дүнја билә үгбадә ғиза бәс.

Хәтти-дилү дидә дәрди-ешгин
Шејдасигә аһ илә бүка бәс.

Чананә ризасидүр чү мәгсуд,
Еј дил, сәнә тәрки-мүддәа бәс.

Сәрмајеји-нур ирүр чәмалы,
Чанү дилә андин инчила бәс.

Зикр ејләкил адыны һәмишә —
Ким, ол сәнә дафеүл-бәла бәс.

Биканә кәр олса хәлг, Әмани,
Куји-ити бизкә ашина бәс.

Ашигэ ешгинин нишаны бэс,
Налэвү аһи-һәмзэбаны бэс.

Жарынын мүбтэлажи-һүснигэ
Лүтфү еһсаны, дилситаны бэс.

Кэр зәмиригэ, еј көнүл, мәзкур
Ејләсә бизни, камраны бэс.

Сајса, еј дил, бизи сәки-куји,
Лүтфи-пейдасивү ниһаны бэс.

Һичри тәбдил вәслгә көрмәк
Һасили-өмрү зиндәканы бэс.

Бавүчуди-вүсал күл фәсли
Әндәлиб ејләмәс фәғаны бэс.

Еј Әмани, анын ниһани гәми,
Көнүлә ејши-чавиданы бэс.

Мән киби Мәчнун чүнун вадисидә шејда имәс,
Дилситаным назу истиғнасидә Лејла имәс.

Кәр апарды бир нәзәрдә варлыгымни көзләри,
Бүләчәб санма, көнүл ким, түрк бијәгма имәс.

Тут әлим, та ким, олам үфтану хизан руберу,
Еј икит, мин дик чү пири-натәван пейда имәс.

Асимана, болмағыл мәғрур ај күнгә көп,
Анлара миндин бири жарым киби сима имәс.

Јар мүстәғнивү дил битабү мүстә'чәл әчәл,
Чүмләгә бу күн гәми-фәрда үчүн нәрва имәс.

Һәббәза ол валәһи-һејран ки, чанан ешгинин
Ики аләм аризусу көнлидә гәт'н имәс.

Аһү әфган чүн ирүр үшшаг ара бәс бинәва,
Дәрдә сәбр ејлә, Әмани, һачәти-гөвға имәс.

Чунки чанан ејнү дилдин гејб имәс,
Аризуји-вәсл гылмаг ејб имәс.

Ашиги-садиг тапар бәзми-вүсал,
Еј көнүл, бу сөзкә шәккү рејб имәс.

Заһир олған рәхнә ашиг јанидә,
Зәхми-пүнһан рөвзәнидүр, чејб имәс.

Салик олур бисәда чүн мүстәмә,
Она һачәт һатифи-ларејб имәс.

Еј Әмани, вәғти билкил мүғтәнәм,
Чүн шәбаб һеч кимғә бә'ди-шејб имәс.

Јох әчәб, кәр мәни чанан белә һејран билмәс,
Бүлбүли-зарни налан күли-хәндан билмәс.

Өзкә хубларға нә нисбәт гәдү рүхсары анын
Сәрвү күл шивәсини хари-бијабан билмәс.

Јардин ајру көнүл һалы беејнә бәнзәр
Бизәбан тифлә ки, чүз наләвү әфған билмәс.

Ким ки, һејрани-гәдү јүзү көзү хәтт олду,
Бил јәгин сәрвү күлү нәркисү рејһан билмәс.

Еј хош ол ашиги-шејда, бу фәна дүнјадә
Ешг сөвдасидин өзкә сәрү саман билмәс.

Еј көнүл, инчимә дәрвишлигин вәз'идин,
Бу сәфа ләззәтини гејсәрү хаған билмәс.

Болса мәнбуч Әмани, нә әчәб, көркәч аны,
Вәсл адабыны ол зари-пәришан билмәс.

Гуҗашға кәр мугабил болса хәффаһ,
Имәс мүмкүн чәкә нәгшини нәггаш.

Олубдур рәхнә кәр чисмим евингә
Көзүм фәвварәсидин ташланан јаш.

Ики аләмдә болғајдур сәрәфраз
Тураби-астанын булса һәр баш.

Гаму ишдин болубмин фариғул-бал.
Хејалын болғалы көнлүмгә јолдаш.

Сачар гапунда көз јашын Әмани,
Нәсими-сүбһдәм болғанда фәрраш.

Чәмалын маһи-табан, еј пәривәш,
Гәдин сәрви-хураман, еј пәривәш.

Хәнчил болмуш нәзакәт кишвариндә
Ләбиндин аби-һејван, еј пәривәш.

Јүз үзрә данеји-халын беејнә
Ирүр зағи-күлүстан, еј пәривәш.

Сәрапа ејләмәк тә'рифин изһар
Имәс тил һәдди имкан, еј пәривәш.

Сәнин дик назәнин көрмүдүрүр һеч
Пәриуләрдә дөвран, еј пәривәш.

Һәмишә сахласун дәһр афәтидин
Сәни зиллидә сүбһан, еј пәривәш.

Бәси бардур әсирин, лејк мән дик
Декил һеч гајсы налан, еј пәривәш.

Сәни чүн бејти-әһзанидә көрсәм,
Көнүл камидә мейман, еј пәривәш.

Әмани дик ғылурмән әз сәри-сидг
Нисари-мәгдәмин чан, еј пәривәш.

Харлэр ким, энбэри-тэр билэ тэртиб ејлэмиш,
Данэлэр чан мүргинин гасдигэ тэркиб ејлэмиш.

Ни мүгэјјөш чөдвэл олмуш сөфһеји-рүхсаригэ,
Зэрвэрэг һәм гашы мисраини тэһниб ејлэмиш.

Нашәкиб етмәкә бизни һалә тутмуш ај киби,
Атәшин күл дөврүнү сүнбүл билән зиб ејлэмиш.

Ол ки, бермиш һүснигә зибалығы һәддин фүзун,
Ғарәти-чану дил үчүн түрфә тәғриб ејлэмиш.

Бидилү мәһчур Әмани ешг дәрдин гојмаға
Һәр тәрәфдә хәл'әти-чисмигә жүз чиб ејлэмиш.

Дил тәвафи-Кә'беји-кујигә еһрам ејлэмиш,
Ејләсүн ијзәд мүјәссәр, һәр нә ким, кам ејлэмиш.

Ики сәјјады билә сејд етмәк үчүн чан гушун
Ариз үзрә хәттү халын данәвү дам ејлэмиш.

Тубивү һури гәдү жүзү хәјалидә анын
Чәннәтүл-мә'ва ара изһари-илзам ејлэмиш.

Көзләрим олмуш ләбаләб гәлтеји дик әшк илә
Рәшкдин ол дәм ки, чанан мејли-һәммам ејлэмиш.

Еј Әмани, барчә хубләрдин фүзун бермиш она
Һүснү хулги һәзрәти-бичун, чү әгсам ејлэмиш.

Өтри-руһәфза ки, дерләр зүлфи-әнбәрбар имиш,
Риштеји-үммид андин дилгә һәр бир тар имиш.

Өглү һушү динү дил, сәбрү гәрарым көзләри
Бир нәзәрдә ејләди тарач, хош әјјар имиш.

Өз-өзүм бирлә тәрәннүм бүлбүласа ејләрем,
Чүн тәәшшүг хар-хары ашигә күлзар имиш.

Дедиләр: кујиндә бар бир валехи-шејдаји-зар,
Ејләкәч тәһгиг билдүк ким, дили-әфкар имиш.

Шејб әјјамы шәбабын һаләтини көстәрүр,
Мүчмәлән ким, ешг шејдалыгы хош әтвар имиш.

Бир күл үчүн пәрвәриш жүз хара бер көмләк мәсәл
Ашигә һәр кимсәдин чәкмәк чәфа начар имиш.

Кәр тутушсаг, тан имәс, рүсвалыг отингә мүдам,
Ашиги-битабгә намус нәнкү ар имиш.

Болма, еј дил, мүддәиләр һијләсидин бимнак,
Чүн әзәл күндин бизимлә лүтфү јарын бар имиш.

Чанан гәми ким, бу дили-наланә улашмыш,
Нисбәт ирүр ол кәнчә ки, виранә улашмыш.

Шејдаји көнүл бирлә гәмин демәк олур ким,
Бир тифл барыб арифи-үрфанә улашмыш.

Бәзмидә мәни-зары көрәнләр дедиләр ким,
Дәрвиш әчәб вәз илә султанә улашмыш?

Чан вердүкими төвфидә көркәч деди ол шух:
Пәрванә мәкәр шәм'и-шәбиستانә улашмыш?

Јүз шүкр ки, ашигләр ара сөјләнәчәкдүр:
Ол зар бериб чаныны чанана улашмыш.

Шејдалыгы тәғјир едәмәз һәркиз Әмани,
Ол шивә барыб чүн көнүлү чанә улашмыш.

Чү севдүкүм ики аләмдә бимисал олмуш,
Көнлүгә ешги анын меһри-бизәвал олмуш.

Дила, кәмалә нә нөгсан јетәр бу бәзм ичрә,
Мәгами-аријәти кәр сәфи-ниал олмуш.

Кәр аризуји-тәрәб гылмасам, әчәб ирмәс,
Чү мүрги-дил гәм әлиндин шикәстәбал олмуш.

Баһар фәслидә налән болалы һазарани
Хәзан зәманидә кәр нечә кәнкү лал олмуш.

Фәраг зә'фидә чисмим ара болан рәкләр
Өрүмчәк евиғә бәнзәр ки, пәјимал олмуш.

Чү чисм хак олур агибәт, либасини
Мүсави сәјкилән әтләсвә кәр нә шал олмуш.

Чәфаји-дәһр бәси кимсәләрни етди һәлак,
Һәммин нә јалгуз Әмани фүсүрдәһал-олмуш.

Ашиги гәмдин едәр јары хилас,
Өјлә ким, бүлбүлү күлзары хилас.

Лилләһилһәмд ки, һичран әлидин
Етди вәсли дили-әфкары хилас.

Бә'динин зилләтидин иззәти-гүрб
Етди мин зари-кирифтари хилас.

Әбәди шад олачагдур гәмдин,
Һәр кими ејләсә дилдары хилас.

Ејләди икки чәһан фикрәтидин
Мини дидарынын әнзары хилас.

Әшкү аһ, абү һәвасы гылды
Зә'фидин ашиги-бимары хилас.

Әһли-аләмини пәришанлыгидин
Ејләмиш түрреји-тәррары хилас.

Ејләди дүнјәвү мафиһадин
Ашиги шивеји-биары хилас.

Еј Әмани, мәни ган јудмагдин
Гылды шол гәмзеји-хунхары хилас.

Еј сәба, һалымы гыл жарыма эрз,
Дилимин дәрдини дилдарыма эрз.

Чәкдүким мөһнәти-һичран ситәмин
Едә көр гәмзәси хунхарыма эрз.

Нечә бир шәрһ гәмүмни еләсүн
Чани-налан дили-әфкарыма эрз?

Бу мәрәтибгә фәләкдин јетдүм
Һалум игбал едәр идбарыма эрз.

Еј Әмани, мана бу фәхр јетәр,
Едәрәм сиррими сәттарыма эрз.

Кәсби-ешг етмәкдүр инсандин гәрәз,
Танымаг чананыны чандин гәрәз.

Тәл'әти-мир'атинин әксин әјан
Ејләмәкдүр меһри-рәхшандин гәрәз.

Әндәлиби-мүбтәләји-заргә
Күл јүзүн көрмәкдүр әфганидин гәрәз.

Аризү рүхсарү хәтт имзасидүр
Лаләвү нәсринү рејһандин гәрәз.

Гәдрү мигдарын вүсалын билмәкә
Бар имиш әләмдә һичрандин гәрәз.

Чүз сифати-лә'ли-чанбәхши имәс,
Хызр ичкән аби-һејвандин гәрәз.

Еј Әмани, гәддү рәфтары ирүр
Јарынын сәрви-хурамандин гәрәз.

Лиллэхилхөмд, етди мэн зар илэ чанан ихтилат,
Ғејринин рәғмиғә болду дәрдә дәрман ихтилат.

Бими-һичрандин имәс минбә'д көнлүм ичрә ғәм,
Чүн мүјәссәр олду әз әлтафи-јәздан ихтилат.

Хублар әксәр болурлар һәр кишиғә ашина,
Шүкрүллиләһ, олмады ол мәһ пәришан ихтилат.

Андин артыг бармола, ја рәб, сәадәт ашиғә —
Ким, едә көнлүндәки мүшкүлнү асан ихтилат.

Бар үмидүм ким, рәван нәғди болај жүз зөвг илә,
Накәһан исар ол дилдари-һәсбан ихтилат.

Мисли-куји-нүғрәвү чөвкани-пүрхәм дәмбәдәм
Ол зәнәхдан бирлә едәр зүлфи-пичан ихтилат.

Еј Әмани, чүн тәкәллүм башлар ол мәһвәш, едәр
Лә'ли-хәндан бирлә куја дүрри-ғәлтан ихтилат.

Ләбләриндән ғылсан изһар, еј бүти-әјјар, ләфз,
Чанымын кушиғә олур лә'лүји-шәһвар ләфз.

Заһир ејләр мө'чизи-Исијји-Мәрјәм бикүман,
Ејләсә вәғти-тәкәллүм кәр тилин тәкрар ләфз.

Бағи-һүснүнғә ки, бахмағ һеч көзүн һәдди имәс,
Ғөнчеји-хәндани-кујасы кәтирмиш бар ләфз.

Ашиги-битабә јохдур харлыгдин һич ар,
Өзиғә иззәт билүр һәрчәнд ешитсә хар ләфз.

Нечә ким, мәгдур ирүр, ләфзи јамандин әсрә ғыл,
Јетирүр һәр кимсәғә чүн раһәтү азар ләфз.

Сәрф ғылмағ ләфзи һәр латајилә чајиз декил,
Чисм ара чүн хејли-ә'зајә ирүр сәрдар ләфз.

Ғылма изһари-тәәшшүғни, Әмани, зинһар,
Баиси-тәрки-әдәбдүр чүнки биһәнчар ләфз.

Јох ики дүнјадә чанан јанлығ,
Зару һејраны анын чан јанлығ.

Нич чәмијјәтхатир ирмәс
Көнүлә зүлфи-пәришан јанлығ.

Ешг адабидә хәтти-үшшаг
Булмамыш наләвү әфған јанлығ.

Күл савылдывү хәзан јетди, нетәј,
Галмышам бүлбүли-налан јанлығ.

Чак-чак ејләди һичран тиги
Чисми-заримни кирибан јанлығ.

Бармола һич һәрарәт, ја рәб,
Сузнак атәши-һичран јанлығ.

Бикәран бәһр, Әмани, јохдур,
Дәһр ара дидеји-кирјан јанлығ.

Ләби-лә'лин чү гылғач дүрфәшанлығ,
Берүр өлүгә Иса дик рәванлығ.

Хәбәр сәм'имғә јетсә мәгдәминдин,
Берүрмин чаны чана, мүждәканлығ.

Болубсин ғајиб әр көздин, дәмадәм
Хәјалын көндәрүрсин әрмәғанлығ.

Декил зибәндә әјјамы баһарын,
Чү бәрки-ејшимиз булмуш хәзанлығ.

Нәсиһәт судмәнд, еј насех, ирмәс,
Чү јох рүсвалыға һеч нөв данлығ.

Әјағдин, еј икит, түшсәм декил ејб,
Гарылыгда тан ирмәс натәванлығ.

Әмани, гыл һәзәр имсакдин ким,
Ирүр бәднамлығдин јек зијанлығ.

Нечүк болсун көнүлдө шадиманлыг,
Чү дерсин умма мэндин меһрибанлыг?

Бу јанлыг өмр өтөрсө һәстлигдин,
Јәгин ким, әнгәриб галмас нишанлыг.

Бәним һалымни, чана чүн билүрсин
Әзәлдин ашикараву ниһанлыг.

Едибсин азмајишләр мүкәrrәр,
Нәдиндүр шимди, ја рәб, имтәһанлыг?

Тәрәһһүм гыл, тәрәһһүм гыл, тәрәһһүм,
Башымчун ејлә тәрки-бәдкүманлыг.

Көнүлдә хар- хари-гәм чү бардур,
Ирүр зиндан көзүмгә күлситанлыг.

Нә һасил, еј Әмани, аризудин,
Кечәјдүр чүнки әјјами-чәванлыг.

Бар мир'ати-зәмири чүн саф,
Ејләмәс мәрд олан һәркиз лаф.

Адәти фејри-тәвәккүл ирмәс,
Бар мүсави она бәзм илә мәсаф.

Шивәси растлыг ирүр даим,
Чари олмас тилгә ләфзи-кәзаф.

Хејрхаһи-гаму хәлг олмаг үчүн
Тутмас һеч әмрдә өзүнү мә'аф.

Сидги камил чү ирүр кафили-ризг,
Билмүзаиф јетирүр вәһһи-кәфаф.

Һәг ризасигә салыбдур рә'јин,
Истәмәс чәннәтү дузәх е'раф.

Бу сифәтлиғни, Әмани, көрсән,
Изинин тозуни гыл ејнинә шаф.

Сүнбүлүн күл үзрә гылдын чүн пәришан һәр тәрәф,
Олдулар чанү көнүл шејдавү һејран һәр тәрәф.

Ики көвкәбдүр дирәхшан, ајға болмушлар гәрин,
Кушуна, чана ким, астын дүрри-ғәлтан һәр тәрәф.

Күлшәни-кујин ирүр хош руһпәрвәр, дилкүша,
Анда бардур батәрәннүм сәдһәзаран һәр тәрәф.

Динү иман афәти олмуш, көнүлғә, болғалы
Сәфһеји-рүхсарын үзрә хәт нүмајан һәр тәрәф.

Кешти өмрү аризуји-дилғә бир дәм јетмәдүм,
Галмышам наланү кирјан, камчујан һәр тәрәф.

Тилбәлиғдә бармола һеч мән киби бу дәһр ара
Парә-парә ејләкән чибү кирибан һәр тәрәф?

Еј Әмани, јатмакил, һәнками-сүбһ асыб гулаг,
Бил мәасир гушларын зикрин беәлһан һәр тәрәф.

Дәһр ара бармола бир мән киби бимарү зәиф,
Мүттәсил һичрә кирифтар болан зари-нәһиф?

Аһ ким, мән кими јохдур бу чаһан әслиндә
Сәрф едән тули-әмәл шивәсигә өмри-шәриф.

Хатирим болса пәришан, әчәб ирмәс, етмиш
Дили-диванәни сөвдазәдә шол зүлфи-ләфиф.

Мәһв олур сәбрү гәрарү хирәдү һуш тәмам,
Ешг шејдалығы һәр ашигә ким, болса һәриф.

Ким ки, дүнјаји-дәни чифәсигә берди көнүл,
Көрүнүр әһли-бәсирәтгә анын вәсфи кәсиф...

Тәрки-тули-әмәл етмәкдүр, Әмани, олај,
Чүн әчәл бирлә әмәл бир-биригә олду рәдиф.

Ашигин көздин ахан ганигә бах.
Ган илә алудә даманигә бах.

Сидг үзидин бир нәзәр дидар үчүн
Чан нисар еткәндә чананигә бах.

Бағибана, һасили-өмр истәсән,
Бағ ара сәрви-хураманигә бах.

Чан һәдәф еткәни көрмәк истәсән,
Ғәмзәсинин оху пејканигә бах.

Ғеч кимә көстәрмәди төври-вәфа,
Бу фәләкнин вәз'и-дөвранигә бах.

Тилбә көнлүм дәрү мафиһасигә
Күфри-зүлфүн бермиш иманигә бах.

Еј Әмани, ешг истиласидин
Көнлүмүн фәрјадү әфганигә бах.

Бу фәсли-баһарын јенә хош чағына бах.
Бағ ичрә шүкуфәләрнин игранына бах.

Бир сәрвгәдди-сәмәнү бир лаләүзар
Наз илә хураман олычағ сағына бах.

Ол шухи-пәрипејкәри-күлрүхсарын
Диванә олан ашиги-мүштағына бах.

Меһраби-көнүл ејнигә болған эзәлидин,
Көз учидә әбруләринин тағына бах.

Рәнкин жүрәким ганы билә етмишдүр,
Ол шухи-камандар охунун фағына бах.

Бәзм әһлини мәстү нашәкиба ејләкән
Шол бадә верән сагинин играғына бах.

Кәм ејләмәди мәрһәмәтни һалимдин,
Хублар, шәһнин, Әмани, ишфағына бах.

Олур инсан хиласеји-афаг,
Дәһри-залиғә верә билсә тәлаг.

Мајил олған бу һаләтә бардур
Ики аләмдә мәрзијүл-әхлағ.

Ризг үчүн гәм јемә, чү олмушдур
Қафили-ризги-гасимүл-әрзағ.

Адәм оғлуға рәсми-ирсүдүр,
Нәфси нәһј олғана бола мүштағ.

Чүмләдән түрфә бу ки, кәм ирмәс,
Иттифагән, араларында нифағ.

Болмамаға тәәллүгатә һәрис
Адәм оғлунда јохдур истегһағ.

Ајрулығ вәсфи андин олмуш ким,
Биләләр зөвги-вәслү рәнки-фәрағ.

Әввәлү ахырын ирүр мә'лум,
Болмагил өз-өзүнгә чох әмрағ.

Фаригүл-бал, Әмани, олмушдуг,
Болмаса иһтибасу истигһағ.

Тапубдур ејни-лүтфүндин әзәл күндә нәзәр аши!
Әчәб јох ғылса өмрүн тигиғә көксүн сипәр ашиғ.

Јүзүн көркәч әкәр табү тәвансыз болса, тан ирмәс,
Ирүр мә'зур, чана, чүн сәни биһәд севәр ашиғ.

Тәшшүг аләминдә һәр ниһали-нов сәни көрсә,
Гәдин јады билә бихуд әјағыға түшәр ашиғ.

Јәгинү е'тигадү сидг андағ ешгә јардур ким,
Гапундин түшсә бир таш, јериғә башын гојәр ашиғ.

Етипдүр төвфи-кујин сәрфи нәгд өмрини даим,
Декил чүн андин өзкә сәркүзәргә раһбәр ашиғ.

Мәһал ирүр вүсалү аризу һәм ејб имәс андин,
Чүнуни-ешг бирлә өз-өзүн һәр дәм гучәр ашиғ.

Кәмали-ешг вермәкдүр риза чанан ризәсигә,
Бу адаби, Әмани, билмәди аләмдә һәр ашиғ.

Бар ғәми сәрмајеји-әсбаби-ешг,
Зикрү фикри фатеһүл-әббаби-ешг.

Етди әмрази-дү аләмдин хилас
Арифи-садигләри чүллаби-ешг.

Еј хош ол бидар ким, лејлү нәһар,
Кирмәди һәркиз көзүнкә хаби-ешг.

Ашиг олмағны ғәнимәт бил, көнүл,
Һәр ким ирмәс габили-әлғаби-ешг.

Ешгдин мән" етмә, еј насех, мәни —
Ким, бәси көнлүм ирүр битаби-ешг.

Сајмағыл бигәдр әшким данәсин,
Бардурур ол һәм дури-најаби-ешг.

Көнүл адлығ бир бәлалум барды,
Уғрады туфанға дәр кирдаби-ешг.

Заһир еткәч дәрди-дил Һәллач дик,
Дарә чәкди чисмими гүллаби-ешг.

Бәзми-ғәмдә сагији-һичр әлкидин,
Еј Әмани, нуш гыл хунаби-ешг.

Нечә јар ејләсә бипәрвалыг,
Олур әфзун көнүлә шејдалыг.

Еј сәлаһ әһли, јолумдин савылын,
Та туташмаја сизә рүсвалыг.

Бизни јад етмәсә истиғнадин,
Ејб имәс, бөјлә олур мирзалыг.

Јүзү мәнзури-нәзәр болғанда
Сәрви көнлүм көзигә биначыг.

Мүшкбу мүррәсидин бади-сәба
Јетирүр никһәти-руһәфзалыг.

Истәсән ким, оласан мәһрәми-раз,
Зинһар, ејләмә сиррифшалыг.

Ағибәт, бисәрү саман етди,
Еј Әмани, бизи бу худралыг.

Сәһигәддим чү гылғач түррәсидин әнбәрәфшанлыг
Нисарын гылмамаг чан нәгдини ирүр пәшиманлыг.

Тәбәссүм бирлә симинғәбғәбүм чүн ғөнчәсин ачды,
Хәчаләтдин болуб пәжмүрдә, күл тәрк етди хәнданлыг.

Түлу еткәч чәмалинин гујаши бәдри-ламе дик,
Һаман дәм нәсх болду нури-мәһрә лафи-табанлыг.

Һәвәси-пабусин етмәк биәдәблигдүр, көнүл, бизкә,
Ирүр бу мүғтәним ким, бар тамашасында һејранлыг.

Вүсали-күлғә мәғрур олма көп, еј бүлбүли-шејда,
Имәс чүн биш беш күндин бу әјjami-хошәлһанлыг.

Нә һасил новбаһар әјjamiдин мән зари-бидилғә,
Чү чананумдин ајру болду зинданым күлүстанлыг.

Әмани, тиркүзүрүр, өлдүрүр, јох ихтијарын ким,
Әзәлдин натәван чанын болупдур чүнки чананлыг.

Бир гујаш һејранијәм, манәнди јох,
Көнлүмүн меһридин өзкә фәнди јох.

Ғејри-тари-чә’ди-әнбәрбардин
Чан гушунун дәһр ара пабәнди јох.

Ғане ирүр вағе олғанға көнүл,
Вәсл илә һичранә чуну чәнди јох.

Шүкр ким, дүнјаву мафиһасиғә,
Филһәгигә, көнлүмүн пејвәнди јох.

Еј Әмани, мүғтәнимдүр дәрди-ешг,
Агибәт чүн һич ишин хүрсәнди јох.

Көнүл, бир аһ илән кәр евин зиру зәбәр гылсан,
Бу ишдә миннәтин чүн бардурур, кәр каркәр гылсан.

Нә гамәтдүр бу, ја рәб ким, гијамәт гопарур елдин,
Хураман сәрв јанлығ һәр тәрәф, чана, күзәр гылсан.

Нә нөгсан һәшмәтигә, маһвәшләр шаһы, кәр мин дик,
Кәдаји-бинәвагә лүтф илән бир јол нәзәр гылсан?

Нола кәр бахсан, еј хуршидвәш, бу зәррә јанлығға,
Јүзүн табидин ол дәм бигәрарү бихәбәр гылсан?

Нола, ја рәб, әкәр сән бир бахыш бирлә Әмани дик
Дили-аварәни, чана, гәним аварәвәр гылсан?

Еј раһәти-руһ олан вусалын,
Пејвәстә көнүлдәдүр хәјалын.

Бәррәғми-сипәһри-дуни-бәдкиш,
Ја рәб, бола ким, көрәм чәмалын?

Һүсн әһли тәмам болсалар чәм,
Ејнимгә көрүнмәјә мисалын,

Көрүм ки, мүдам кам тапкил,
Һеч нөв илә болмасун мәлалын.

Мин зарни салды, еј дили-зар,
Ғөвғаји-ғәрағә гилү галын.

Битаблығмы. еј сәба, әрз
Гыл јарыма, түшсә кәр мәчалын.

Мәзкур елә дәрди-интизарым
Ол нөв ки, бардурур хисалын.

Үмидим бар ким, едә тә'сир
Әһвалыма ејләкән суалын.

Шајәд ки, нәзарәсигә јетсәм,
Ајтгај ки, нәдир, Әмани, һалын?

Биһэмдиллөһ, јенә көрдүм чәмалын,
Мүјәссәр болду әјјами-вүсалын.

Нечүк шүкрин дејим, болсун ким,
Мүјәссәрдүр чаваб илә суалын.

Ҳәмишә хуҗрәмү пајәндә олсун
Ләтафәт бағидә назик ниһалын.

Тәсәввүр етмәк олмас, чәкмиш ола
Әзәл нәггаши нәгши-имтисалын.

Әманиғә әниси-мәһрәми-раз
Мүин олмуш әзәл күндә хәјалын.

Өмр сәрф олдувү тәрк олмады тули-әмәлин,
Надим олмагдур ишин вәғти јетишкәч әчәлин.

Инзива күнчүнә гачыб, башини гуртара көр,
Ахирүл-әмр долашур әјағә чүн әмәлин.

Болма көз чәмхәлимәғчә, көнүл, андин ғафил,
Бил јәгин ким, бу әмәл мүчмәлидир мүнфәсәлин.

Алдадур нәфс сәни һијләвү тәзвир билә,
Е'тимад ејләмәкил гөвлүнә һәркиз дәғәлин.

Гисмәтә гане олуб булкилән ирадә мүдам,
Јетмәкән јеркә һәвәс аләмидин сунма әлин.

Һәр нечә ојнајыбан утмуш оласан фәләки,
Ғафил олма ким, алур нәгди-һәјаты шәтәлин.

Фејз әдәбидин, Әмани, сана лүтф олду мәкәр,
Ҳаләти-түрфә бизә берди јенә бу гәзәлин.

Еј көнүл, јар хәјалын еләмиш мейманын,
Варлығын ејлә фәда, нечә ки, бар имканын.

Јар бәзмидә әкәр тапдум исә дәвләти-гүрб,
Бәд имәс лүтфү кәда бирлә олур султанын.

Севдүкүм, табү тәвансызлыгымы тан сајма,
Чүн әзәл күндин олубмин әбәди һејранын.

Өлтүрүрмин дејүбән бермә мана бим, еј шух,
Ејди-әзһа ирүр ол күн ким, олам гурбанын.

Јох әчәб, кәр мәни мән" ејләсә насех, чана,
Чүн әјан ирмәс она зөвғи-ғәми-пүнһанын.

Мүддәи кәрду чү камичә кәмалын дәмидүр,
Кәр зәвалиғә анын нафиз ола фәрманын.

Хәл'әти-ешг, Әмани, чү нәсибин олмуш,
Аријәт хәл'әтидин әсрә тәни-үрјанын.

Көнүл, шад ол, ғәми-ешгини еһсан етди чананын,
Чү һасил олду мәгсәд, сүркилен камынча дөвранын.

Болубмин, еј гујаш, мейринғә һејран өјлә ким, көзгә
Көрүммәс зәррәчә хуршидү маһи-чәрхи-кәрданын.

Јүрәкдә ғөнчәсан галған киреһләр ачылур, чана,
Тәбәссүмлә тәкәллүм башласа ләли-дүрәфшанын.

Хәјалум бағыны кәр рәшки-фирдовси-бәрин билсәм,
Әчәб ирмәс ки, сејр ејләр аны сәрви-хураманын.

Нәзәр көз учидин һалымға салсан, тил ирүр ачиз
Әдаји-шүкрдә бу нөв әлтафи-нүмајанын.

Сәнин дик бу чәһан бағидә күл ачылмамыш һәркиз,
Ни тан, кәр һәр тәрәфдә сәдһәзаран болса наланын.

Әмани, сајса кәр јар итләри силкиғә сән зари,
Әсәр беркәј сәһәркәһләр чәкән аһ илә әфғанын.

Демэк олмас шөрһ бирлэ риф'этин,
Заһирү батин көрүнмэс тэл'этин.

Нич нэстэ сәнсизин ирмэс, вәли
Күфр ирүр һәр шеј'и гылмаг нисбэтин.

Кәрчи ғајибсин гаму энзардин,
Күлли-әшја заһиридүр һикмэтин.

Валехү шејдаву һејран олғана
Бар мүсави дузэх илэ чәннэтин.

Ики аләмдә нә ким, бардур төмам
Бәрһәм етсә бир нәзәрдә һејбэтин.

Һәдди јохдур һеч кимин дәм урмаға,
Болса заһир үлфэтин ја күлфэтин.

Зәррәдин әрзү сәма јанында кәм,
Әглә сығмаз карү бари-гүдрэтин.

Әрзи-һал етмән тәһәччүд вәгтидә,
Руһпәрвәр һаләти бар риггэтин.

Еј Әмани, харү зари-ешги-дуст
Чүн олубсин, бәс дурујор иззэтин.

Еј нури-һәг, һүвејда әз һәлгәһаји-зүлфүн,
Вәллејлү вәззүһадур мө'чүзнүмаји-зүлфүн.

Асиләрин күнаһын бишәк бағышлар ијзәд,
Алсан шәфаәт үчүн әлкә дү таји-зүлфүн.

Руһаниләр димағын һәр дәм мүәттәр ејләр,
Е'чази-әтри бирләг галијјәсаји-зүлфүн.

Јадундин олмаса дил ғафил дәми, ни тан ким,
Һәр шеј башидә бардур зөвги-һәваји-зүлфүн.

Шүкри ирүр күваһим, биһәддүрүр күнаһим,
Јөвмүл-гүр'ә пәнаһим јохдур вәраји-зүлфүн.

Үммидвар Әмани болмуш, чү вирд етипдүр
Чанда сәнаји-меһрин, дилдә дуаји-зүлфүн.

Олмуш эзэлдин; еј мөһ, дил мүбтәлаји-зүлфүн,
Ејб етмә, болса битаб чан һәм бәраји-зүлфүн.

Азүрдәхатир олман ким, лүтф болғанундин
Көнлүм ирүр гәдими чөвразмаји-зүлфүн.

Ирмәс әчәб фүзун шөвг олса мәнәббәт үчүн,
Гүллабләр булупдур чүн һәлгәһаји-зүлфүн.

Аби-һәјат булмаг асан ирүр көнүлгә,
Зүлмәтә пеј апарур чүн ашинаји-зүлфүн.

Дөври-гәмәрни дутса кәр һалә дик, тан ирмәс,
Чүн сәјәсин гујашға салмыш һумаји-зүлфүн.

Әгрәбләр ашијаны мин јил кәр олса ејнүм,
Тәјир тапмағадур башдин һәваји-зүлфүн.

Мәгсәдгә јетмәк олур чүн ешг һиммәтидин,
Чаным Әмани јанлығ болду фәдаји-зүлфүн.

Болсам, әчәб јох, шејдаји-һүснүн,
Аләмни тутмуш гөвғаји-һүснүн.

Бәһр илә бәрри фәрг етмәк олмаз,
Мөвч урса накәһ дәрјаји-һүснүн.

Инсанда мүмкүн ирмәс, чү јохдур.
Хејли-мәләкдә һәмтаји-һүснүн.

Мүмкүн декилдүр килки-гәзадин
Әмсалә јеткәј туғраји-һүснүн.

Мехру мәнәббәт мәхфи галурди,
Кәр болмасәјды ифшаји-һүснүн.

Чанү көнүлдин сәбрү гәрары
Бир-бир апарды әчзаји-һүснүн.

Әлгиссә, гылдум варлығни, чана,
Мисли-Әмани јәғмаји-һүснүн.

Рәһми јох ол дилбәри-әјјарәнин,
Табү таваны дили-сәдпарәнин.

Мәрһәми чүз вәсл имәс, нејләјин,
Навәки-һичр уғрадуғы јарәнин.

Мөншәтә гатлан, көнүла, чүнки сәбр
Олмуш олур чарәси бичарәнин.

Кәрчи болубмин бәси ашүфтәһал
Фикридә ол түрреји-тәррарәнин.

Бар һәвәсим ағибәтүл-әмр олам
Күштәси ол гәмзеји-хунхарәнин.

Чани-һәзин ләззәти әфзун олур,
Дәрди чох олса дили-аварәнин.

Зарү вәфадары Әмани сифәт
Бармола бир шух ситәмкарәнин?

Олмушам рузи-әзәлдин, еј пәри, зарын сәнин,
Тан имәс бихудлугум, көрдүкчә дидарын сәнин.

Надирүл-әср олду әһли-аләм ичрә, севдүкүм,
Ләһчеји-көфтар бирлә гәддү рәфтарын сәнин.

Бар мүсави вәслү һичран ғалиб ирүр чүнки сөвг
Дәрдүн илә истәмәс тимар бимарын сәнин.

Камранлыг елгә даим берсә дөвран, еј көнүл,
Шадман ол, чүн гәм олду имди гәмхарын сәнин.

Андин афәтсиз имәс бир дәм бу дөври-рузикар,
Фитнәләрғә баис олмуш икки әјјарын сәнин.

Аријәтдүр чүн бәни-адәмғә һәр һаләт ки, бар,
Сәһл ирүр, еј дәһри-дун, игбалү идбарын сәнин.

Һејрәтим бардур, Әмани ким, нечүк сәбр ејләмиш
Мунча гәм навәкләриғә чисми-әфкарын сәнин.

Еј дил, бу чәһан фикригә хош бәнд олдун,
Тули-әмәлә һәмишә хүрсәнд олдун.

Сәрф ејләжибән өмрүнү латајилғә,
Пабәстә бегејди-зәнү фәрзәнд олдун.

Һәр ләфздә сидгү кизби фәрг ејләмәјиб,
Ибрам илә илтизами-сөвкәнд олдун.

Әхлаги-зәмимәдин хәләјиг ичрә
Јандурмаг үчүн мисали-испәнд олдун.

Әзбәс ки, хилафи-адәт ирди рәвишин,
Дүшмәнү дустигә нә зәһр вә нә гәнд олдун.

Тәшхиси-јаманү јахшыјы ејләмәјиб,
Бигејдлиг илә хәлгә ришхәнд олдун.

Вәз'и, көнүла, Әмани дик билмәјтин,
Һәр нагис олан шикәстә пејвәнд олдун.

Јарсыз бағрумни ган етдүн, фәләк,
Һәмдәмим аһү фәған етдүн, фәләк.

Көз јолидин әшк рудин ахытып,
Дәрди-пүнһаным бәјан етдүн, фәләк.

Синеји-чакимни јүз мин фәнд илә
Навәки-һичрә нишан етдүн, фәләк.

Көнлүм етип мүбтәләји-дәрду гәм,
Агибәт бихануман етдүн, фәләк.

Мүнфәил етип һәјатымдин бәси
Бинәвавү натәван етдүн, фәләк.

Бүлбүли-фәсли-хәзан көркән киби
Бизни лалү натәван етдүн, фәләк.

Зүлмү бидади Әмани дик мана,
Ајта алман ким, ни тан етдүн, фәләк.

Хошнал бол, еј дил, јенә чананә иришдүк,
Фәрсудә болан чисм киби чанә иришдүк.

Дәрдү ғәми-һичранә дәхи таб јох ирди,
Әлминнәтүлиллаһ ки, дәрманә иришдүк.

Ол бүлбүли-деј зүлмүнү көркән киби накәһ
Имдади-баһар илә күлүстанә иришдүк.

Ғәввас олубан далдуг әкәр бәһри-сиришкә,
Әчр олмады заје, дүри-ғәлтанә иришдүк.

Истәкләримиз чүмләси мөвчуд олачагдур,
Чүн бәзмкәһи-ишрәтә ринданә иришдүк.

Чан нәгдини исар едәлим кәлкил, Әмани,
Шәм'и-рүхи-чананә чү пәрванә иришдүк.

Гујашдин аризид-мәһпәјкәрин јек,
Мәһи-новдин хәми-әбруләрин јек.

Дирәхшан лә'лдин, һәм нејшәкәрдин
Берәнкү тә'ми-иннаби-тәрин јек.

Һәзаран мән киби, еј күл, фәдаји —
Шикәнчи-зүлфи-сән дик дилбәрин јек.

Нәзәр әһлиғә фејзи-тутијадин
Ғубари-раһи-хасани-дәрин јек.

Әмани, Кә'беји-кујин тәваф ет,
Кәр истәрсән ки, болғаж чөвһәрин јек.

Ај жүзүн бөдрү гашын мисли-һилал,
Гамәтин нәхлидә бар һәдди-кәмал.

Тәл'әтин аны үчүн етмишди
Јусифи-санији һәмчүн тимсал.

Бадеји-ешгин едибдүр, чана,
Та әбәд сағәримиз маламал.

Ја рәб, ол дәм бола ким, һали-тили
Әрз едә һалымы чүн түшсә мәчал.

Ашигин ешги һәгиги болчаг,
Бар мүсави она һичр илә вүсал.

Көнлүмүн мүргүнү сејд ејләдиләр,
Дам илә данә болуб зүлф илә хал.

Аһ ким, аризуји-биһасил
Гамәтүмнин әлифин ејләди дал.

Јемәнәм гәм, чү гәмин һәр саәт
Зар көнлүмгә дејәр: кејфәл-һал?

Өзлүкүн јар ризасигә бериб,
Бол, Әмани, гамудин фаригбал.

Өтдү өмрү јетди һәнками-әчәл,
Аһ ким, тәрк олмады тули-әмәл.

Артуг-әксүк олмагы бардур мәһал,
Гисмәт олмуш һәр ни ким, рузи-әзәл.

Һејф ким, мәшгул ирүр инсан мүдам
Дүнјеји-мурдаригә манәнди-чә'л.

Бир нәфәс тәхфиф тапмас һирсү аз
Бавүчуди ким, әбәсдүр маһәсәл.

Чүмләји фани билиб севкил аны —
Ким, тапылмас затигә мислү бәдәл.

Разы олмас бир кишигә берсәләр
Дүнјанын мајә рифини филмәсәл.

Түрфә будур ким, гојуб кетмәк кәрәк
Зиһәјат олмаглығы тапғач хәләл.

Бу чәһан шәһидигә мајил болмағил,
Бар әчәл дами мәкәсгә чүн әсәл.

Бермәди һеч нөв илә бизкә аман,
Еј Әмани, бир нәфәс нәфси-дәғәл.

Ишрәткәдәмиз дәф'и-мәләлын јеридүр, кәл,
Чан истәдуки бәзми-вүсәлын јеридүр, кәл.

Мәһфуз олуб әтрафы рәғибләр нәзәридин,
Мәһзузлуга ејни-кәмәлын јеридүр, кәл.

Бу мәнзәрә тапыб шәрәф өвчигә мүғабил,
Мәнзури-рүхи-мәһрмисәлын јеридүр, кәл.

Әһвали-дили-зарни, әғјардин, ајру,
Әрз етмәкә чананә мәчалын јеридүр, кәл.

Еј аризуји-чану дили-зари-Әмани,
Бигал олан вәчд илә һалын јеридүр, кәл.

Еј хош ол ашиг ки, чанан ичүн ејләб чан сәбил,
Ғејри-севдаји-мәһәббәт билмәз өзкә гәлу гил.

Ихтијаридар едәргә дөвләти-дидар үчүн
Аләми-тәһгигдә Мәнсур дик јох бир дәлил.

Та болај тәнбиһ түгјан әһлиғә бу дәһр ара,
Етдиләр набуд әбабил әмрилә әшаби-фил.

Һәббәза ол лејләтүл-әсра ки, хәтмүл-әнбија
Бирлә о, әдна мәғамын тапмамышды Чәбрәил.

Биззәрурә чүн ираг мәнзил үбур олмағ кәрәк,
Тушә фикрин етмәк олај болмадин әзми-рәһил.

Тут тәвәккәлтү әләллаһын тәригин, еј көнүл,
Ики аләмдә ирүр бизкә чү ол неә'мүл-вәкил.

Аријәт билкил, Әмани, бу чәһан мајә'рифин,
Сај мүсави, гисмәтин болса кәсирү кәр гәлил.

Көз олгач шол гуҗаш бирлә мугабил,
Олур чүн зэррә битабү тәван дил.

Хәдәнки-гәмзә пеҗканын сувармыш
Јүрәк ганиндин ол бибак гатил.

Көзүм нури ирүр куҗи ғубары,
Илаһи, олмасун ол нур зајил.

Бу дүнја бирлә мафиһасин етмәс
Мугабил данеји-хәшхашә камил.

Әмани, тилсиз олма, һалы әрз ет,
Ғајитмас чүнки наүммид сајил.

Мәлул болмакил, әр сә'б өтәр мәдар, еј дил,
Ғәрардадә декил вәз'и-рузикар, еј дил.

Бу бисәбат ичрә һәр мурад үчүн даим
Тәвәккүл ејләкилән, чәкмә интизар, еј дил.

Ғүрурдин еләкил ичтинаб ким, сән дик
Зәманә күлшәнидә өтдү сәд һәзар, еј дил.

Тәриги-фәғр дутуб кәсри-шә'ни шә'н сајкил —
Ки, бар бу шивә кәмал әһлиғә шүар, еј дил.

Тәәллүғат ирүр мүстәар аләмдә,
Бәғаји-өмргә чүн јохдур е'тибар, еј дил.

Шәраби-набғә мејл етмәмәк ирүр өвла
Чү нәш'әсигә кәр үмид имәс хумар, еј дил.

Вүсалу һичр демә, гане ол Әмани дик,
Ирүр чү мәгсәди-әсли ризаји-јар, еј дил.

Вәгдур, султани-аләм, рәһм гыл.
Танричүн, еј чани-аләм, рәһм гыл.

Сәнсиз ејләр һәр заман шејда көнүл
Наләвү әфғани-аләм, рәһм гыл.

Еј пәрипејкәр, сиришким сејлидин
Гопмадин туфани-аләм, рәһм гыл.

Истәмәсмин вәслсиз бир дәм олај
Өмрү дин, дөврани-аләм, рәһм гыл.

Зәррәпәрвәрлиғ јолидин меһр дик,
Еј шәһи-хубани-аләм, рәһм гыл.

Хари-ғәмдин гуртарыб мин зарини,
Ғөнчеји-бустани-аләм, рәһм гыл.

Фиргәтиндин олмушам, еј күл'үзар,
Бүлбүли-налани-аләм, рәһм гыл.

Мин әсиринғә әларәғми-әду,
Еј мәһи-табани-аләм, рәһм гыл.

Зар көнлүмни Әмани дик ғәмин
Етди сәркәрдани-аләм, рәһм гыл.

Дүшүрдү бағдин чүн дамәнин күл,
Тәрәннүмни фәрамуш етди бүлбүл.

Савурмагдин күлүн өврагини јел
Тутуб матәм, ачыбдур сачы сүнбүл.

Кәлүрсә баша, еј дил, ешг дәрди,
Имәс анын әлачы чүз тәһәммүл.

Вә лакин ашиги-шејдајә бардур
Бәси мүшкүл тәһәммүлкә тәвәссүл.

Тәләбқари-сәфаји-батил олсан,
Тәвәччөһ гыл беәркани-тәвәккүл.

Јәгин билкил чәкәр ахыр нәдамәт,
Һәр ол ким, сөзикә гојмас гәвавүл.

Мәғами-күлдә көрмәк хар, Әмани,
Ирүр бүлбүлғә сачмағ башиғә күл.

Өз өзөл силсилеји-зүлфүнә вабәстә көнүл
Чүн ирүр та беэбәд болмаја варәстә көнүл.

Көзүнү гибләнүма, гашыны меһраб ғылыб,
Јүзүнә гаршу дурур таәтә пејвәстә көнүл.

Аһ ким, бәзми-фәләк сагисинин дөврүндә
Ғејри-хунаби-чикәр көрмәди һеч нәстә көнүл.

Бикүман көјдүрүр әфлак илә әнчүмни тәмам,
Аһи-сузаныны кәр чәкмәсә аһәстә көнүл.

Јар бимеһрү фәләк кинәвәру бәхт зәбун,
Еј Әмани, сөләкил ким, неләсүн хәстә көнүл?

Аһ ким, түшдү бедәрдү ғәми-һичранә көнүл,
Әчәбүм бар ки, јетә бир дахи дәрманә көнүл.

Чәм едиб чүмлә пәришанлығы севдаји болур,
Долашур хәмбәхәми-түрреји-пичанә көнүл.

Ејләмә вәсф көп, еј Хызр, бәрабәр ғылмас
Лә'ли-ләб ләззәтини чешмеји-һејванә көнүл.

Һич билмән ки, сәрәнчамы ни болғај ахыр,
Ары јох, вермиш өзүн кучеји-үрфанә көнүл.

Дөндү бүрјанә јануб, дөнмәди бир јанә мурад,
Атәши-һичрғә, ја рәб, нечә бир јанә көнүл?

Сә'ј һәрчәнд еләдүк хатиримиз рә'јинчә,
Ашина олмады һеч нөв илә биканә көнүл.

Ваиза, самә'и-вә'з олмағыны дут мә'зур,
Рағиб ирүр чү бәси мәшрәби-ринданә көнүл.

Еј Әмани, әчәбүм бар ки, нечүк сәбр едәр
Дәмбәдәм садир олан мөһнәтә мәрданә көнүл.

Ујгудин көзүнү ачыб көл көр мана, гөпчөлөбүм,
Јетишипдүр чү бу һәсрәтлә сәһәркәһгә шәбүм.

Шәрафи-вәсли тапыб һичрни көрдүм мә'дум,
Әхтәри-талейи ирүр бу түлү'и әчәбүм.

Һалы изһар еләмәк һәзрәтинә һачәт имәс,
Чүн билүрсән ки, нәдүр әслидә һүсни-тәләбүм.

Нәш'әти-гүрб етибдүр бәни лајә'гәлү мәст,
Бө'д имәс ејләсә түгјан јенә тәрки-әдәбүм.

Мәни-бинамү нишанга бу сәадәт бәс ким,
Пасибани-сәки-кујин сөләнибдүр ләгәбүм.

Интиаш ејләсәләр самә' оланлар, ни әчәб,
Дәфтәри-ешгдин олмуш бу гәзәл мүстәчәбүм.

Баш ачыб јалын ајаг кәзмәкүм ирмәс тан ким,
Олду рүсвалыға чүн ешг, Әмани, сәбәбүм.

Галмады табү тәвәным сәнсиз, еј арами-чан,
Кәлмәсән билкил ки, тапмассин вүчүдимдин нишан.

Өмр мүстә'чәл, фәләк пуркину сән биилтифат,
Јох әчәб, бир аһ илән чан чыхса тәндин нақәһан.

Сән рәфигләр сөһбәти бирлә тапыбсин камии-ејш,
Мән галыбмин кушеји-һәсрәтдә зарү натәван.

Бөјлә пичү табә ким, зүлфүн салупдур көнлүмү,
Мүтәпәсил зари пәришан рузикар олсам, ни тан.

Болду мөһнәтгә мүбәддәл раһәтим һичр әлкидин,
Мүшкүл олур һал әкәр вәсл олмаса раһәтрәсан.

Вәслдин чүн бизни мәһрум истәр ол шәм'и-мурад,
Бары, еј чан, башиғә пәрванә дик вар бир долан.

Јетирүр әршә, Әмани, хејли-ғәм, бидадидин
Һәр заман јүз мин фәған бирлә сәдаји-әләман.

Етипдүр бағрымы ган чөври-ничран,
Көрүм ким, башә кәлсүн дөври-ничран.

Көнүл, ким билмәди гәдри-вүсалин,
Чәзасын верди ахыр төври-ничран.

Нечә бир зар көнлүмгә јетишкај
Дәмадәм мөһнәти-филфөври-ничран.

Көнүл битаблыг гылса, тан ирмәс,
Чү билмәс ким, нечүкдүр гөври-ничран.

Болај, ја рәб, Әмани едә набуд
Вүсали-ширсөвләт сөври-ничран?

Ејнүм јүзүнә оалалы һејран,
Әглүм чашуб, олмушам пәришан.

Лә'лә дишинә демәк хәтадур,
Лә'ли-ләбинә һәм аби-һејван.

Ја рәб, күн ирүрмү ја толун ај
Јүзүн ки, зијасын ејләр еһсан?

Гашү көзү хәттү хал бирлә
Гылдын дилү көнлүмү шитабан.

Лазым мәни-тилбәгә болупдур
Лејл илә нәһар аһү әфган.

Јохдур чү мәнүм киби диләфкар,
Јалғузча галан әсирү налан.

Бу һаләтә хошдиләм ким, ирмәс
Битаблығум јанында пүнһан.

Јексан еләди тәәшшүги-ешг
Јадынла көнүлгә вәслү ничран.

Көзүмгә ики чәһан көрүнмәс
Кәрми-нәзәрин оlanda, еј чан.

Олду сәни көркәли Әмани
Аварә мијани-күфрү иман.

Мүөнбөр какилин гылма пәришан —
Ки, һәр бир тары бардур риштеји-чан.

Син ол әјјарсин ким, фитнәләрин
Көзү гашындин едәр дами-дөвран.

Көнүл дәрдингә болмуш өjlә хүрсәнд,
Хәјал етмәс нәдүр аләмдә дәрман.

Хәдәнки-гәмзәни виран көнүлдин
Кечүрдин, лејк заһир болмады ган.

Әмани мән киби бармола, ја рәб,
Әсирү валегү шејдавү һејран?

Еј көнүл, чүн һеч кимә гылмаз вәфа ахыр чәһан,
Өjlә сан көрдүн мүкәррәр мин бәһар илән хәзан.

Арифә фәрг ејләмәз өмрүн чоху аз олдуғу,
Чүн мүјәссәр болмас инсанға һәјати-чавидан.

Һатифи-ларејбдин јетди нида чан кушиғә:
Мәһмили-мәгсуд кечди, јатма, еј гафил, ојан.

Чүнки рәззаг ејләмиш мәгсум һәр шеј ризгини,
Миннәти-дунан нечүн чәкмәк кәрәк бәһри-дү нан?!

Бир сәри-му ејләмәк болмаз бәјани-шүкрүнү,
Һәр сәри-му болса шүкрүн етмәкә јүз мин зәбан.

Өмр анын јады билә сәрф ет, сағын әғјардин,
Истәсән ким, икки аләмдә боласын камран.

Еј Әмани, јардин бир ләһзә гафил болмакил —
Ким, өтәр өмрү јетәр сәнки-әчәл, бермәс аман.

Шәрһи-һичранға јох имкани-бәјан,
Шадлыг болмаса көнлүмдә, ни тан.

Өјлә аварәвү сәһраји чүнун
Олмушам ким, тапаман әглә нишан.

Һәр нәфәс јад етибән вәсли барур
Һушдин бу дили-битабү тәван.

Мүшкүл олду бу дирилмәк сәнсиз
Мәни-мәһчүргә, еј раһәти-чан.

Вәһ ки, мин зарни јүз һәсрәт илә
Вадији-һејрәтә салды һичран.

Чәрх салғунча чүда вәслүндин,
Чаным алғајды мәним каш рәван.

Валәһү бидилү налан мин дик
Бармола һич бепејдавү ниһан?

Дөвләти-вәсл Әмани тапғај
Һичр рәғмиғә әчәл берсә аман.

Кәлкил, еј дәрди-дилә дәрман едән,
Вәсли бирлә мүшкүлүм асан едән.

Мин әсири-зарни пәрванә дик
Нури-рүхсарынға сәркәрдан едән.

Бәһри-ғәмдә ешиғ ғәввасы үчүн
Данеји-әшким дүри-ғәлтан едән.

Сүнбүлү нәркис билә олдун, бүта,
Чанү дил ашүфтәвү һејран едән.

Ағибәт тапғај һәјати-чавидан
Сидг илә чанын сана гурбан едән.

Күлшәни-һүсниғә көнлүм мүрғини
Әндәлиби-валәһи-налан едән.

Дүн кечә нөвһәм ешиткәч деди ким:
Бу Әманидүр јенә әфған едән.

Ол бүти-эјјар өтдү гэмзеји-чаду илән,
Салды бахғач көнлүмә јүз нөвһә һају һуј илән.

Бәс пәришан ејләди һалыны мин ашүфтәнин
Сүнбүли-пүрчини-этрамизи-әнбәрбу илән.

Түррәси тары кәмәнди-мүрги-руһ олса, ни тан,
Јахшылығ болғач чәкәрләр әләми бир му илән.

Чанда дәрду дилдә аһу көздә әшкү тәндә зә'ф,
Түрфә һалым бар, рәфига, мунча гәм-ғәјғу илән.

Олдулар мәнсух әләмдә гујаш бирлә һилал,
Мәһри-рүхсары түлу еткәч хәми-әбру илән.

Јетди әршә мәчмә'и-таәтдә гәд-гамәт еви,
Сәрвиназым заһир олғач гамәти-дилчу илән.

Бибәләји-ешг Әмани ола билмәс, еј рәфиг,
Сәрф етибдүр өмрү әләмдә бу јанлығ ху илән.

Кәлди ол чапүксүварым наз илән,
Чан гушун сејд етмәкә шәһбаз илән.

Мән кәда һалын тәәггүл ејләниз,
Јеткәч ол султани-һүсн е'заз илән.

Динү дилнин афәтидүр гәмзәси,
Һеч билмән неткај ол гәммаз илән.

Һәг ризасичүн зәмани, мүтриба,
Фариг еткил бизни гәмдин саз илән.

Кәсб елә ашиғлиги пәрванәдин,
Сә'ј едәр чан вермәкә пәрваз илән.

Ағибәт саһибкәмали-бизәвал
Ешг ејләр ашиги е'чаз илән.

Еј Әмани, хүррәм ол ким, кечүрүр
Өмрүнүн әјјамини һәмраз илән.

Неј киби мө'тад олуб фэрјадэ мэн,
Өмр нэгдин вердүм ахыр бадэ мэн.

Сэрф етиб өвгаты латајил билэ,
Бир јарар иш гылмадум дүнјадэ мэн.

Шүкр ким, ешгиндин олдум, еј пэри,
Ики алэм фикридин азадэ мэн.

Дер идин көркөч төкөм ганын санин,
Тизрэк бол, олмушам амадэ мэн.

Сунма сағер, сагија, шол гэмзэдин,
Мәстү мәдһуш олмушам бибадэ мэн.

Олсаларды өкрәдәрдүм ешгинин
Һаләтин Мәчнун илә Фәрһадэ мэн.

Еј Әмани, бир дәм олмаз шадман.
Нејләјим бу хатири-нашадэ мэн?

Шәһа, чаһын һәмишә болсун әфзун,
Тәхәјјүлдин бүрун, әз лүтфи-бичун.

Һәмишә һәгг-тәала дәркәһиндә
Нә ким, мәгсудун ирүр һасил олсун.

Мүбарәк хатирин рә'јинчә, ја рәб,
Долансун мүттәсил бу чәрхи-кәрдун.

Гапуна сидг илә һәр ким ки, кәлсә,
Олур сирри-һәгигәт она мәшһун.

Зи әкси-лә'ли-күлкунун фәләкдә
Мәһи-нов һаләти болду дикәркун.

Нәһибин румиләр бағрын етипдүр
Үзари-кәшмириләр дик толу хун.

Әдәсчә һиммәтин јанында гәдри
Имәс кәр болса јүз мин кәнчи-Гарун.

Чәмалын мейриғә бар зәррәләр дик,
Һәзаран вәлехү шејдавү мәфтун.

Губари-астанындур Әмани,
Јәгин әһлиғә рөвшәндүр бу мәзмун.

Һеч киши аләмдә мәнчур олмасун,
Дөвләти-дидардин дур олмасун.

Һәр нә варид олса шејда ашигә,
Сәһл ирүр, тәк һичрә рәнчур олмасун.

Мейри-рүхсариндин өзкә зәррәчә
Көзләримгә, еј пәри, нур олмасун.

Севдүкү бидадидин ашиг фәрәһ
Тапмаса, аләмдә мәсрур олмасун.

Мүмкүн ирмәс ашигин рүсвалығын,
Десәләр, аләмдә мәшһур олмасун.

Гәсди-азар ејләјипдүр мүддәи,
Ја рәб, ол һалигә мәгдур олмасун.

Иштаһаји-камил, олғач әкс үчүн,
Касә бәс чинијји-фәғфур олмасун.

Гыл сүлук өјлә ки, бә'ди-реһләтин
Ғейри-зикри-хејр мәзкур олмасун.

Еј Әмани, сә'ј гыл, азүрдәдил
Сәндин һеч вәчһ бир мур олмасун.

Сајән башымдин, еј шәһи-хубан, кәм олмасун,
Вәслиндин ајру өмр мана бир дәм олмасун.

Сагији-дәһр сағәри та ким, олур нәсиб,
Ешгин мејиндин өзкә әбәд нәш'әм олмасун.

Еј тазә күл, ниһали-гәди-назпәрвәрин
Һәркиз зи түндбади-һәвадис хәм олмасун.

Пейвәстә камранлыг илә өмрү сәрф едиб,
Дәрјаји-хатириндә ғубари-ғәм олмасун.

Јадундин ајру олмас Әмани чү бир нәфәс,
Адыны зикр өтдүкидин әбсәм олмасун.

Вүсaлын мүждәси ол дил рүбадин
Нүзули-вәһјдүр куја сәмадин.

Биһәмдилләһ тәәшшүг әләмидә
Тапыб раһәт, хилас олдуг инадин.

Вүчудин јарнын мөвчуд көрмәк
Инајәтдүр зи фәзли-кибријадин.

Ғәрәз ғејри-ризасин һасил етмәк
Имәс һәр дәм нијаз илә дуадин.

Әмани, вәслә һичр олмағ мүбәддәл
Ирүр лүтфи-худа бимүнтәһадин.

Әлтафи-билашумарләрдин
Гуртар бизи интизарләрдин.

Мир'ати-зәмирә көркәзүб јүз,
Пак ејлә гаму ғубарләрдин.

Севдајивү бигәрар олупдур
Дил сүнбүли-мүшкбарләрдин.

Хош ејләди аризин тәрәвәт
Ғарәт гаму күл'үзарләрдин.

Мәһзуз елә харкүсарләрни
Башынға сачан нисарләрдин.

Ачылмады ғөнчәси көнүлиң
Ғеч нөв илә новбәһарләрдин.

Күл диркәнә намүлајим ирмәс,
Азар јетишсә харләрдин.

Ничран түни гыл һазәр, рәфига,
Аһимдин учан шәрарләрдин.

Туфан башыма гопар дөмадәм
Бу дидеји-әшкбарләрдин.

Мән зарни фариг етди ешгин
Аләмдә болан мөдарләрдин.

Бир ләмһә ајылмасун Әмани
Шол нәркиси-пүрхумарләрдин

Бәзм ичрә, дила, чү тапмадын јар,
Сәбр илә көзәт кәнарләрдин.

Ашиг олан һәр нечә көрсә чәфа јардин,
Ган јуда, дәм урмијә дәрд илә тимардин.

Ешгинин әтвардин өзкәсини умманыз
Ашиги-бичареји-зари-кирифтардин.

Аллидә бәдрин һилал көрмәкән етсүн нәзәр
Көз учидин гашиғә кушеји-дәстардин.

Лаләситан ејләди дамәнү пирамәним
Дәмбәдәм ахан јашым дидеји-хунбардин.

Аһим оду кәр шәрәр чәксә, кәвакиб көјәр,
Һазыр оланлар, һазар ејләниз әһрардин.

Ики чәһан ичрә ол кимсәни азадә бил,
Фариг ола хатири раһәтү азардин.

Вәслдә көрмәк тәрәб, һичрдә чәкмәк тәәб,
Ирмәс, Әмани, әчәб валәһи-дидардин.

Лазим ирүр аләми-идракдин
Фәрг еләмәк пакини напакдин.

«Ја рәб, еткәј әхтәри-бәхтим түлу»
Надисати-кәрдиши-әфлакдин?

Чүнки тале сүст ирүр, мүмкүн имәс
Кам тапмаг ол бүти-чалакдин.

Пәнбеји-дағи ирүр ашигләрин
Лаләләр ким, баш чыхармыш хакдин.

Бас гәдәм мүжканыма, ирмәс дүрүшт,
Нәрм олупдур дидеји-нәмнакдин.

Болмаса таәтдә түз гәлбин, ни суд
Шанәвү тәсбиһ илә мисвакдин?

Агибәт чүн ким, гојуб кетмәк кәрәк,
Еј Әмани, ни асығ имсакдин?

Јад гылмајсын тәрәһһүм дик көңүлнүн адидин,
Нечә фәрјад етмәјин бу шивәнин бидадидин?

Ләфзи-бидад олмасун, чана, никари-хатирин,
Әрзи-һал ирди гәрәз бу нөгтәнин ирадидин.

Кәлмәсән, еј нури-ејнүм, бил јәгин ким, чисм евин
Сејли-мүжкан бирлә хејли-ғәм јыхар бүнјадидин.

Сә'б имәс минбә'д бә'д әјјамы мәнзун көнлүмә,
Гүрб үмидин чүнки тапдум намеји-инфадидин.

Мән'и-рүсвалыг мүфид ирмәс мәним дик валәһә,
Насеһа, кечкил, ризаји-һәгг үчүн бу вадидин.

Болмағил мәғрури-гүрб, еј мүддәи, ахыр верүр
Бадә мәзлум залими аһи-дили-нашадидин.

Еј Әмани, ешг әдиби көркәли шејдалығым,
Унутупдур һаләти-Мәчнун илә Фәрһадидин.

Тан ирмэс, кэр гопса туфан эшкимин тэгтиридин,
Чүн түшүпмин жардин ајру фэлэк тэгдиридин.

Намеји-намэрэсан гасидгэ чан олсун нисар —
Кинтиаши-тэб' насил ејлэдүк ништэридин?

Шол нэвазишнаменин вэсфи нечүк гылгај бэјан,
Тапды рөвшәнлик көзүм һэр сәтринин тәһриридин.

Һаләти-јәһјил-изами тапгајмин, кэр бир сәда
Јетсә чан кушигә куја лә'линин тәгриридин.

Филмәсәл, кэр јетсә әршә иззү чаһ илән башын,
Ғафил олма, еј Әмани, чәрхинин тәзвиридин.

Јетсә јүз мин ситәм әр чанигә чанан әлидин,
Нә кәлүр ашиги-дилхәстәјә налан әлидин?

Еј көнүл, јар ризасини көзәтмәк өвла
Олмушүз чүнки бу күн аләмә дәстан әлидин.

Шәһсүвары ким, ирүр әрсәдә топ рә'јинчә,
Ни әчәб, бир нәфәс әр дүшмәсә чөвкан әлидин.

Кәрчи битаблығы һәддин ашурмыш шөвгүм,
Әтәкин чәкмә мәни-бидили-һејран әлидин.

Ол күлүн харигә, еј бүлбүли-шејда, гатлан,
Јох чү һәддин едәсин чаки-кирибан әлидин.

Чә'динин пичү хәми етди пәришан дәрғәм,
Һич билмән нетәј ол афәти-иман әлидин?

Еј Әмани, әбәдүд-дәһр бу сағәр бәс ким,
Ејләмиш сагији-баги бизә еһсан әлидин.

Бихирэдлигдүр гэдим эјжамидин
Мехр уммаг дэһри-нафэрчамидин.

Мехри гэһр ирүр эзэлдин дэһринин,
Бу декил пушидэ хасу амидин.

Эксүк етмэс бир нэфэс кэрдуни-дун
Чөври-кунакун дили-накамидин.

Лиллэһилһөмд етмэс истилаји-ешг
Бизни фариг күфр илэ исламидин.

Еј шэраби-наб ичэн, гылкил нэзэр
Эшки-хуналуи-дэрд ашамидин.

Нистлигдүр чүн сэрэнчам; еј көнүл,
Кечмэк олај шүгли-нөнкү намидин.

Мүстөме ирмэсмин, еј насеһ, сана,
Тапрычун кеч бу эбэс ибрамидин.

Ешгини дүнжаву мафиһасигә
Бермэс ашиг шөгги-истифһамидин.

Нечэ пүнһан олсун елдин һаләтүм,
Еј Эмани, түшсә тәштүм бамидин.

Чананыны истәјән кечәр чанидин,
Барәстә олур аһ илэ әфганидин.

Бир зэррә көрүнмәз көзигә икки чәһан,
Битаб олычаг меһри-дирәхшанидин.

Мин зарини сәрфәразу мүмтаз етди
Һәнками-нәзәр лүтфи-нумајанидин.

Хубләр гаму һазыр олсала болмәсләр
Мәнзури-нәзәрғә һүснүн ајинидин.

Ашиглиги пәрванәдин өкрән ки, өпүш
Чан бериб алур шәм'и-шәбистанидин.

Ашигләрә мәһви-һәстлиг шивә ирүр,
Кәсб ејлә бу вәз'и ешг әрканидин.

Ашигләр ара садиги-камил аны бил ким,
Дөндәрмәјә јүз севдүкү фәрманидин.

Хош һаләти бар ашиги-зарын ки, тапыбдур
Сәрмајеји-ејши гәми-пүнһанидин.

Һәрчәнд, Эмани, десәләр хәлг кинајә,
Әксилмәјә һеч арифһи үрфанидин.

Нэгг кұваһимдүр ки, јохдур күл јүзүн һичранидин
Һич нөв илә көнүл хәтти чаһан бустанидин.

Сәнсизин јүз мин бәләғә мүбтәлә болду көнүл,
Олмасын һәркиз чүдә һеч бәндәси султанидин.

Чанымын чананәси, вәслидин ајру бир кечә
Ујгу көрмәз көзләрим наһан көнүл әфганидин.

Ја рәб, олғајму мүјәссәр ким, хилас еткәј мәни
Дәвләти-вәслин, никара, һичринин зинданидин?

Дәһр ара аварәвү мәһчурү зарү мүбтәлә
Болмасун мәһрум мән дик һеч киши чананидин.

Мүшфига, әрбаби-мәчлисини мәлул ејләр, десәм
Шәммә бу көнкүлүмүн дәрду гәми-пунһанидин.

Еј көнүл, аһү фәғанү дәрду гәмдин инчимә,
Бизкә бу иш гисмәт олмуш ешгинин әрканидин.

Еј Әмани, мөһнәти-һичранғә тапғај иттила'
Бу гәзәлни охуған мән заринин диванидин.

Еј хош ол ким, ешг истиласидин,
Фариг олмуш бу чәһан гөвғасидин.

Мүмкүн ирмәс ким, көрә хүшјарлыг,
Мәст болған ешгинин сәһбасидин.

Чан фәдә ол шухә ким, гылмас никәһ
Ашиги-шејдајә истигнасидин.

Валәһин вәз'идин ет һалын гијас,
Ни сорарсин мәңзилү мә'васидин?

Јар тә'сири-мәһәббәтдин танур
Бир нәзәрдә ашиги симасидин.

Еј көзүм нуру, көнүл мир'атини
Пак гыл вәсл илә һичран пасидин.

Икки аләмни мүәттәр ејләди
Тари-мујин буји-руһәфзасидин.

Жәр тәәссүф чәкмәмәкни истәсән,
Гыл һәзәр, зинһар, сиррифшасидин.

Түрфә һалы бар Әманинин ки, хәлг
Ујгу билмәс аһү вавејласидин.

Болајму, ја рэб, ол күн ким, көрэм чананэ дидарын,
Беками-дил дэрэм һэр бир нэзэр рүхсари күлзарын?

Едэр изһар үшшагинэ е'чази-Мәсиһаји,
Төкөллүм бирлэ еткэч дүр фишан лә'ли-көһәрбарын.

Ниһали-тазэләрни бағбан ејнигә хар ејләр,
Әкәр бағ ичрә наһаһ гәдди заһир ғылса рәфтарын.

Ғәми-ешгин анынчын ејләмиш мәхсүс мин зарә,
Билүр рузи-әзәлдин чүн дили-шејдаји ғәмхарын.

Гијамәт гопачагдур дилрүбалыг гәсдиғә наһә,
Әкәр мә'мур ғылса ғәмзеји-хунризи-әјјарын.

Кәмәли-ешги һасил ејләжән ашиг, аны бил ким,
Јетишсә ағзыға чан, ејләмәс изһар әсрарын.

Әмәни пирлигидә ешги тәрк етмәсә тан ирмәс,
Ирүр мә'зур, тәғјир едә билмәс чүн ким, әтварын.

Салмас ол шух мәним һалыма гәт'ән нәзәрин,
Бусарам һәр нечә тәғриб салыб рәһкүзәрин.

Хәттинин мәдвәлини јүздә мүнәччим көричәк
Ғалды һејран, унутуб сәфәһји-шәмсү ғәмәрин.

Көрмәкән бағры ғанын рөвзәни-ејниндә рәван,
Нә билүр ким, нечәдүр ғәмзә ғылычы кәсәрин.

Дили-битабү тәван итди сәри-кујиндә,
Билмәзәм ким, нечә сормағ кәрәк анын хәбәрин.

Бөјлә ким, һичр бәни зарү низар етмишдүр,
Әчәбүм вар ки, көрәм бир дә вүсалын әсәрин.

Ешг јолунда гојар баш бәлакеш ашиг,
Сағыныб афијәти-дүнјәвү үғба хәтәрин.

Еј Әмәни, нечә јар ејләсә бипәрвалыг,
Ғәм јемә, бир күн олур ким, көзәдүр дәрбәдәрин.

Сән мәнүм аризуји-чанымсын,
Мәһвәшин гәмзә чавиданымсын.

Ләби-чанбәхшү ләфзи-руһәфза,
Баиси-өмрү зиндәканымсын.

Ишвәпәрдазү назәнинмәһтаб
Назикәндамү мумијанымсын.

Нечә ешгиндин олмајын шејда,
Надирүл-әср дилистанымсын.

Тан имәс сәнсиз әр олам битаб,
Раһәти-чисми-натәванымсын.

Имәс изһари-дәрди-дил һачәт,
Чүн билүрсин гәми-ниһанымсын.

Фәдавијәм Әмани дик јолуна,
Севкүлү јари-мәһрибанымсын.

Ешгин гәмү дәрди билә чүн хуј тутубмин,
Фикрини ики дүнјәнин андин унутубмин.

Мә'зур тутун, әһли-вәрә мәстлигимни,
Дүрди-меји-ешги чү әзәл күндә јутубмин.

Бә'д ирмәс әкәр әһли-вәфа ичрә тәгәррүб
Тапсам, чү анын куји итигә өкүнүбмин.

Әграны тәгәррүбдә, тәнәззүлдә үзүмни,
Чүн ким, көрәмәс, кушеји-үзләтни тутубмин.

Чисми гуруган дәһр ара ол шәчәрәм ким,
Өмрүн кечүрүб, аһ оту бирлә тутушубмин.

Игбалына мәғрур көп, еј мүддәи, олма,
Идбар илә сән дик нечә гушлар учурубмин.

Кафидүр, Әмани, мана, елм илә әмәлдин
Бир һәрф ки, ејни ирүр ешгин, охујубмин.

Гаши јајыга пејвәстә анын гурбан олајтурмин,
Јүзи ајыга һәр ләһзә бахыб, һејран болајтурмин.

Күли-рүхсары бағи-наз ара назикдүр андаг ким,
Болур азүрдә, кәр анын сары көз чыхалајтурмин.

Хәјалын һичр ара көндәрди һалым сормаға, дедим:
Бихәмдилләһ ки, вәсл үммиди зөвгидин голајтурмин.

Голајтурмин дедим, лакин билашүбһә билүрмин ким,
Јетишкәч вәслиғә солдум севүнмәкдин өләјтурмин.

Әмани, иштијағым хакбуси-астаниғә
Нә нөв'идүр ки, тил бирлә аны һәркиз сөләјтурмин.

Ол ки, әндамиғә һајил ејләмиш пираһәнин,
Ја рәб, олғајму ки, бир вәчһ илә силкәј дамәнин?

Та көрәјмин вәлехү мәнчурү зарү мүбтәлә,
Ләһзеи баками-дил күлбәркидин рә'на тәнин.

Һич нөв илә бәрабәр ејләмәс әһли-јәгин,
Күлхәни-топрағыға икки чәһанын күлшәнин.

Кәрчи тән туфраг болду, бар үмидим беркәј ол,
Јаны јымрылған мәзарым үзрә чөвлан төвсәнин.

Еј Әмани, гамәти-нәхлин чү көрдү бағбан,
Бағ ара тәрк ејләди севдаји-сәрвү сусәнин.

Көрә билмән јары әҗар илә һәмдәм, нејләјин?
Хирмәни-өмрүмни бәрбад етди бу ғәм, нејләјин?

Һәр нәзәр ким, гејр чапанум сары салур, мана,
Чанситан зәхми ирүр, најаб мәрһәм, нејләјин?

Јарын истиғнасидин, шөвгүмнүн истиласидин
Болмушам, еј дусләр, рүсваји-аләм, нејләјин?

Төвфи-кујиндә фәғаным һәддин өтәр һәр кечә,
Бу сәбәбдин күндүз олғач шәрмсарәм, нејләјин?

Еј Әмани, бир нәфәс чаным имәс ғәмдин хилас,
Сөјлә ким, мин мүбтәләји, көнлү дәрһәм нејләјин?

Һичр бидадигә билмән нејләјин,
Суд ғылмас аһү шивән, нејләјин?

Мәхвәша, рујиндин ајру ејнимә
Тирә болду меһри-рөвшән, нејләјин?

Сәнсизин чан зарү биарам олуб,
Нәгл едәр әз һүчреји-тән, нејләјин?

Дусләр, әфғаным етмин мән ким,
Болмас ансыз һичрә түшкән, нејләјин?

Бир нәзәрдә гарәти-дин ејләди
Ол бүти-әјјари-пүрфән, нејләјин?

Еј Әмани, ахирүл-әмр олдулар
Хәсми-чаным дустү дүшмән, нејләјин?

Бу нэ мэтлэб, дилистандур бу,
Бу нэ ашуб, эглу чандур бу.

Бу нэ мүжкан ки, тири-пэррандур,
Бу нэ эбру ки, чүн кемандур бу.

Бу нэ мөһруј, мөһртэл'өтдүр,
Бу нэ дилчуј, нүгтөдандур бу.

Бу нэ лә'ли-ләбү нэ мәрчандур,
Бу нэ көфтар, дүрфөшандур бу.

Бу нэ халү, нэ хәтти-чадудур,
Бу нэ нәркис, нэ сүнбүландур бу.

Бу нэ рәфтарү гәддү гамәтдүр,
Бу нэ назик, нэ мумијандур бу.

Бу нэ ашиг болан Әманидүр,
Бу нэ битабү натөвандур бу.

Көнлүм ејләр вәсли-чанан аризу,
Өјлә ким, фәрсудә тән чан аризу.

Ариз үзрә хәтти ејнүм көркәли,
Ејләмәс күл бирлә рејһан аризу.

Өјлә истәр көз јүзүн ким, едәләр
Зүлмәт әһли маһи-табан аризу.

Кәлби бирлә астаны бәстәрим
Болмага бардур фираван аризу.

Тәнкдил әзбәс ки, бармин, јохдуруп
Хатиримдә рејри-әфган аризу.

Күлшәни-һалимгә бермән күлхәни,
Андин етмән бағү бостан аризу.

Тәл'әтин көркәч шитабан зәррәлиғ
Ејләмәс мөһри-дирәхшан аризу.

Зөвги-шөвгидин Зүлејха дәмбәдәм
Ејләр иди төвфи-зиндан аризу.

Еј Әмани, дәрдә хүрсәнд ол мүдам,
Гылмағил, зинһар, дәрман аризу.

Көнүлүн маңарасынму дејин ја мүддәасынму?
Аны битаб гылган бир мөлөксима әдасынму?

Тәхәјјүл өз-өзүмлә дәмбәдәм билмән нечүк гылгај,
Анын пејвәстә назын ја көнүлүн илтичасынму?

Бүсәлын еһтирамигә тапыбдур хош шәрәф ашиг,
Етиб мөһв аризусун, көзләмиш чанан ризасынму?

Шикајәт бирлә шүкрүн гајсы бирин сөјләјин, ја рәб,
Чәфасынму рәғибин ја сәки-куји вәфасынму?

Көнүл шадану гәмкин ирмәс игбал олса кәр идбар,
Билипдүр бу чәһанын ибтидаву интиһасынму?

Гәмим шәрһини тәһрир етмәкә билмән мидад еткәј
Чикәр хунабәсынму ја ики ејнүм гәрасынму?

Көрәнләр ол бүти-әјјар кујиндә мәни дерләр:
Әмәни ејләмиш тәбдил зүннарә ридасынму?

Бармола, ја рәб, мәним дик пүркүнаһ,
Намәси үсјан илән болган сијаһ?

Шәрмсарәм нәфси-шумин фе'лидин,
Суд гылмас һич фәрјад илән аһ.

Нәфси-шумин зүлмигә бар һәр нәфәс
Наләву фәрјадү әфғаным күваһ.

Нәфси-шејтан камы бирлә мән киби
Болмасын һеч кимсәнин һалы тәбаһ.

Еј Әмәни, гәм јемә, үммидвар
Бол ки, һәгг әлтафы бардур үзрхаһ.

Гујашум тале олгач назэнилит шэргидин накəһ
Мана битаблыгдын зэррəвəш титрəтмə түшдү, вəһ.

Чүнунум новбəһар əјјамы һэр ај əввəли түҗјан
Едэр андин ки, бардурлар јүз илə гашыға əшбəһ.

Дедим: чана, сəни, ја рəб, кəрəмми ејни-заһирлə?
Деди: јохдур сана табү нəзэр вар, олмакил əблəһ.

Əчəб һалəт декилми ешг гəвғасы бу алəмдə,
Тəэшшүг ејлəкəч түҗјан, мұсавидүр кəдавү шəһ.

Нечүк вəсфин етəј ол шухинин ким, бир никəһ бирлə
Апарды чанү дилни өјлə ким, һүсн олмады акəһ?

Ирүр өмри-диразум риштəси чүн чə'ди-мишкини,
Үмид олдур ки, ејнүм кəрмəкəј бир тарини кутəһ.

Əкəр мəтлубə талибсəн, јəгин бил икки алəмдə
Дəлили ешг əдиби болмаған бишəкк ирүр күмрəһ.

Тəфəккүрни шүар ет дəһр ара, кəп шад олуб күлмə —
Ки, јетүркəј бəлалəр башыға, кəбки-дирəнк, гəһ-гəһ.

Сəри-кујиндə чүн ајрылдылар чанү кəнүл мəндин,
Вида едиб дедилər: Еј Əмани, фи əманиллəһ.

Мəһəббəт риштəсин гылма күсəстə,
Вəфа тəвриндə чүн ирмəс хүчəстə.

Мəнүм шejдалығым тан сажма, чана,
Гəлəм јохдур чү ашиг бирлə мəстə.

Биһəмдиллəһ имəс та өмрү бардур,
Кəмəнди-зүлфидин чан мүрғү чүстə.

Хураман бағ сejридин кəлүрсин,
Дəриб əлван чичəклəр дəстə-дəстə.

Гəми-ешг илə ган јудмагдин өзкə
Лəзиз ирмəс мəзəғə һич нəстə.

Чəһан-чəвридəнү һичран гəмидин
Мəним ди́к бармола хатиршикəстə?

Əмани јүзигə, чана, гəдəм бас,
Галубдур кəзү јолда зарү хəстə.

Бибәһрә ол ки, галды зәләләт зәләлидә,
Өмрүнү сәрф етмәди чанан хәјалидә.

Мәтлубә талиб олгана бар шәрти-лазым,
Едә нисар чаны хәјали-вүсалидә.

Билләһ ки, һич сәфһә бәјазидә чәкмәмиш
Нәггаши-сүн' нәгш чәмәли мисалидә.

Һәр кәһ тәхәјјүл ејләрәм, артар тәһәјјүрүм
Тәһрири-хәттү халини рүхсари-алидә.

Көрмүшмола зәманә көзү наз бағидә
Назик ниһал гамәтинин е'тидалидә.

Ирүр үммидим ол ки, гәбул ола мүддәә,
Һалимни әрз ејләјә билсәм мәчәлидә.

Рәшким, Әмани, бардур ол азадәсаликә —
Қим, јох тәәллүги бу чәһан гилү галидә.

Мә'шугдин олмаса ишарә,
Ашиг нечә јеткәј иштиһарә?

Батил зүләматү нури етмиш
Зүлфү јүзү лејл илә нәһарә.

Мә'руз едәр лисан һалум
Дәрди-дилини һәмишә јарә.

Ол ајыны көрмәкә көзүмгә
Һәр кечә шүмарәдир ситарә.

Гәмзә гылычы едәр дәмәдәм
Ганлу чикәримни парә-парә.

Һејран олмуш дили-кирифтар
Көз јүзикә гылғалы нәзарә.

Кујиндә чү е'тибарсызлығ
Бәсдир мәни-мүбтәләји-зарә.

Шејдаләрү бинәваләр ичрә
Идбарыны бермән ифтихарә.

Чананы Әмани сары кәлсә,
Чан нәгдиһи сәрф едәр нисарә.

Адэт едэ ариф ол шүарэ —
Ким, нитг ола мэрзијүл-ибарэ.

Дүнјајэ кэлэнгэ олај олдур,
Гөвгасидин ејлэјэ кэнарэ.

Мејл етмэ мејэ, имэс кэрамэт
Кејфијјэти һалэти-хумарэ.

Мэчнун дер иди ки, агил олдур
Сајылмыш ола бизим гэтэрэ.

Аләм ғамини етибдүрүр зөбт,
Бардур эчэбүм-дили-фикарэ.

Пејвәстә тәрәддүд етмэ, зинһар,
Нефсин теләбиғә мисли-фарэ.

Бир дәрдгә уғрадур сәни ким,
Тапылмас она чаһанда чарэ.

Һеч нөв илә етмэ хатирини
Алудә бешивеји-нигарэ.

Әшғалыны тәрк елә, Әмани,
Дүнја дөкәмәз бу карү барэ.

Нәсима, сөјлә ол мәһру никарә,
Бәни аварә гылды варә-варә.

Төкәр ганумни ахыр ғәмзә бирлә
Јазугсыз, чүрмсиз ол маһпарэ.

Ни тан, кәр болмаса көнлүмдә арам,
Тапылмас дәрдә чүн аләмдә чарэ.

Һәзаран мән киби мур олса памал,
Ғәм ирмәс шол Сүләјман игтидарэ.

Инани-ихтијарум кетди әлдин,
Мугабил болғач ол чапүксүварэ.

Ғамашуб көзләрим, битаб олурмын,
Јүзү хуршидигә гылғач нәзарэ.

Нисарә чан гәбул олса, Әмани,
Бәси миннәт ирүр мән хаксарэ.

Ешг ара рүсвајлыг шөһрәт ирүр шејдаләрә,
Өјлә ким, бар назү истигна пәрисималәрә.

Аләми бир данеји-хашхашә охшатмагдурур
Нисбәт етмәк әшкимин туфанини дәрјаләрә.

Бир пәривәш һәсрәтидин, еј фәләк, мән зарини
Вадији-һејрәтдә салдын аһү вавејлаләрә.

Еј көнүл, худрә'јлигдин бизни мајил ејләдин
Бу күлүстан ичрә бүлбүл дик әчәб гөвғаләрә.

Истәсән ким, јетмәкәј һәркиз тәәссүф хатирә,
Мајил олма, еј көнүл, бүнјад олан мә'валәрә.

Мәнзили-әсли декил чүн бу чәһани-бисәбат,
Һалын изһар етмәкил, зинһар, сиррифшаләрә.

Еј Әмани, зилләти иззәт сағын бу бағ ара,
Чүнки шејда әндәлиб олдун күли-рә'наләрә.

Һәр кишинин тинәти ким, әслдин пак олмаса,
Бүләчәб ирмәс, әкәр ол саһибдрак олмаса.

Мөһнәти-дами-бәладин олмасын һәркиз хилас,
Мүрги-дил, чананигә кәр сејди-фитрак олмаса.

Ики аләмдә дөвасыз дәрдә, ја рәб, уграсын,
Бу көнүл кәр јар чөвридин фәрәһнак олмаса.

Гане'вү хүрсәнд болмас таме'и-дун чифәдин,
Та ким, ахыр көзләри гәбр ичрә пүрхак олмаса.

Тан имәс, гәллаш болса һиммәт әһли дәһр ара,
Мал чәм' олмаз, әкәр зимнидә имсак олмаса.

Болса таәтдә һүзури-гәләб һасил, сәһл ирүр
Шанәвү тәһтүл-һәнәк, тәсбиһү мисвак олмаса.

Еј Әмани, будү набудин мүсави сәјкилән,
Көксү тиги-ешгдин һәр ашигин чак олмаса.

Чүн фәдадур күфрү иман јаргә,
Сидг илән вермәк кәрәк чан јаргә.

Истәрәм һәр дәмдә јүз мин зөвг илә
Ејләкәј чанумни гурбан јаргә.

Хош сәадәтдүр бу ким, мәхфи декил
Ашикара бирлә пүнһан јаргә.

Күнд дүшмән гылса түҗан, ғәм имәс,
Јетмәс андин һич нөгсан јаргә.

Еј Әмани, ја рәб, ол дәмни көрөј,
Васид олғај чани-налан јаргә.

Еј хош ол ашиг ки, гылғај чан фәда чананиғә,
Ејләкәј бу рүтбәдин мәһшәрдә миннәт чаниғә.

Чисми-зарим кәр низар олмушса дәрди-ешгидин,
Шүкрүллиләһ, һачәтим јох әһли-тиб дәрманиғә.

Бар гәбули-хатирим, һәрчәнд бидад етсә јар,
Гаршулашмаг бәндә һәдди чүн имәс солтаниғә.

Кәлсә башә һадисати-дәһрдин јүз мин бәла,
Ариф олдур јетмәјә нөгсан анын үрфаниғә.

Мүнһәдим болғач тәфавүт гојмаг олмәс, бил јәгин,
Күлбеји-дәрвиш бирлә мүн'имин ејваниғә.

Бу чаһан бостанидин үзкил тәмә, чүн јох сәбат
Ни күли-хәнданиғә, ни бүлбүли-наланиғә.

Әшк сејли бирлә чисмин һәр тәрәф хәс дик сүрүр,
Нејләсүн һејран Әмани дидеји-кирјаниғә?

Севдүкүм дәрди ки, жүз вәчһ илә дәрманә дәкә,
Истәрәм навәки-дилдузини ким, чанә дәкә.

Аһимин атәшидин һичр түнү өjlә шәрар
Баш чәкә ким, баридин саһәти-кејванә дәкә.

Вәсл адабыны пәрванәдин өкрән, еј дил,
Зөвг илә чан верә чүн шәм'и-шәбистанә дәкә.

Еј пәри, ејлә һәзәр, олмаја ким, бади-сәһәр
Тәләби-нәкһәт үчүн түрреји-пичанә дәкә.

Заһиди-заһирә мәғрур нечә бир, ја рәб,
Тәфригә гәсди үчүн мәчмә'и-ринданә дәкә.

Башләр хаки-рәһ олмушдур ол үмидгә ким,
Накәһан бир күн ола мәгдәми-чананә дәкә.

Еј Әмани, верә чан өликә Иса дәли дик,
Лә'ли чүн вәгти-тәкәллүм дүри-гәлтанә дәкә.

Көзүм уғрашды накәһ аризидә нөгтеји-халә,
Көнүл мүрғү һөваји-данә үчүн дүшдү дүнбалә.

Дәмадәм бир нәзәр бирлә төкәр мәрдүмләрин ганын,
Ишарәт гылса чанан гәмзеји-фәттани-гәтталә.

Түшүбдүр башә сөвдаји-хәми-зүлфүн, әчәб ирмәс,
Пәришанлыг әкәр заһир олурса һәр дәм әгвалә.

Имәс хој аризидә кулрәнкидә ол шух мәһвәшнин,
Дүшүбдүр лалә бәрки үзрә һәнками-сәһәр жалә.

Гашын гылычы гәмзән охларидин галхани кејди
Елә ким, сәрф олур әјҗарынын ләсмани рәммалә.

Ни тан, кәр бә'ди-һичран камран олдум вүсалидин,
Бәси вагә' олубдур ким, јетәр идбар игбалә.

Сатыб-алған ики чанибдин олғач разивү шакир,
Гәрари-беј'ә ирмәс һачәт ол сәәтдә дәллалә.

Бу күн новрузлуг тәғрибидә өпдүм ајағыны,
Јетишсин көрәјим, ја рәб, аны чох маһ илән салә.

Әмани, ја рәб, олғајму көрәјмин вәсл әјҗамин,
Чиқәрни тиғи-һичран гылмадин пәркалә-пәркалә.

Жетдүк јенә дәвләти-вүсалә,
Јүз шүкр әтаји-зүлчәләлә.

Тил ачиз ирүр бәјани-шүкрә,
Сыгмазды бу һаләт еһтималә.

Тәбдил фәраги вәслә көрмәк
Јетмәс иди һеч кимә хәјалә.

Хој гәтрәси аризиндә, чана,
Бәнзәр түшә бәрки-күлгә жалә.

Һәр назү киришмә ки, барындур,
Мин зарғә ејләкил һәвалә.

Памали-гәдин болум ки, болмуш
Мәшһур ниһали-е'тидалә.

Ғәм кетдивү кәлдү шадманлығ,
Мәһв олду көнүлдин аһү налә.

Гашын көрдүм, чү ејди-шами,
Ирмәс һачәт, нәзәр һилалә,

Хүрсәндәм ким, имәс Әмани
Алудә бу бәзми-гилү галә.

Ирүр оли ки, тәхфиф ола, еј дил, бә'зи әф'алә,
Нәдамәт суд гылмас көз түшичәк сәбти-ә'малә.

Кечибдүр өмр, икидлигдин әсәр пејда имәс, әмма
Көнүл гадир декил тәғјир беркәј шәғги-әтфалә.

Нә ким, гисмәт олурса әклү ләбс үчүн ғәнимәт бил,
Мүгәјјәд ариф олмаз тәлхү ширин, әтләсү шалә.

Пәришан ихтилатү һәрзәкәрд олмаз чәһан ичрә,
Кәмалә јетмәјә һәмсәһбәт олған кимсә әр залә.

Чү һасил олмады ғәјри-фүсусү хичләти-ә'мал,
Нечә бир мајил олгајсин, көнүл, сөвдаји-әбталә:

Кәмалын ким, мүгарин бар зәвалә өјлә сај аны,
Савырмыш јелкә өврағын ачылгач ғөнчеји-ләлә.

Јәгинү сидги-камил талиб олкил икки аләмдә,
Әмани, мүттәлә' мәтлубин ирүр чүн гаму һалә.

Өлдүм ләбини хәјал бирлә,
Зөвги-әбәд иттисал бирлә.

Әфв ејләди чүрмүмү вә лакин
Мин галмышам инфиал бирлә.

Чан мүргүнә дамү данә гылмыш
Ариз үзә зүлфү хал бирлә.

Јүз чанә дәкәр, тәкәллүм етсә,
Шол лә'ли-дүрәр мисал бирлә.

Јүз сәфһәсидә гашын көрән дер:
Хош бәдр ирүр һилал бирлә.

Мүмкүн ирәмәс вүсалә јетмәк
Ашигләрә гилү гал бирлә.

Јар алидә һалымы, нәсима,
Әрз ејлә зәбани-һал бирлә.

Чанымны нисар едәм хураман
Көркәч гәдин е'тидал бирлә.

Амал нечүк болај, Әмани,
Тули-әмәлү вәбал бирлә.

Чананә дејир галмакилән чанә бизимлә,
Бифаидәдүр сөјләмәк әфсанә бизимлә.

Худрә'јлигин гојмады һеч нөв илә әлдин,
Чүн раст декил бу дили-диванә бизимлә.

Һәм мө'тәгиди-заһидү һәм пири-мүғанүз,
Ја рәб, ни гылај мәшрәби-ринданә бизимлә?

Вәслини көнүл бирлә тәхәјјүл едәриз, лејк
Мүмкүн декил ол шух ола һәмханә бизимлә.

Көркәч сәки-кујини тәмәллүг әчәб ирмәс,
Чүн һәр түн едәр төври-мүһиббанә бизимлә.

Дил ками билә көјмәкә ол шәм' гәминдә,
Чалышмады сүбһ олгуча пәрванә бизимлә.

Мө'тад болубдур, едәмәз тәрк, Әмани,
Фәттанлығы ол нәркиси-мәстанә бизимлә.

Билүтф болубдур јенә чананә бизимлә,
Ирмәс, әчәб, әр болмаса һәмханә бизимлә.

Ја рәб, бола ким, чәрхү фәләк рәғмиғә ол шух
Дөвранә сала сағәрү пејманә бизимлә.

Мә'лум декил мейрү вәфа, чөврү чәфасы,
Вермиш өзүнү күчеји-үрфанә бизимлә.

Наз ујғусиғә мајил олуб шол көзү фәттан,
Башлар кечәләр бәзмдә әфсанә бизимлә.

Куји-итиғә тәрһи-тәмәллүғни салыпдур,
Биканәлиғ ејләр дили-диванә бизимлә.

Аллаһы севәрсән ки, беками-дили-әғјар,
Еј дуст, данышма белә хәсманә бизимлә.

Рүсвалыға ахыр әләм олдуг чү, Әмани,
Көрдүн неләди мәшрәби-ринданә бизимлә?

Көмкәч олај дүнјадин әсбаб илә,
Јох вәфасы чүн шаһү бәвваб илә.

Мәнбәи-ејни-инајәтни тапан
Даим истиғна вурар мираб илә.

Шүстүшуј сәбти-үсјанымға бәс
Рәһмәтидин гәтреји-мизаб илә.

Заһиди-худбин ки, бәс мәһчуб ирүр,
Галачагдур та әбәд әһчаб илә.

Нәһв билкәнғә тәфавүт ејләмәс,
Хәтти-ә'раб олмаса ә'раб илә.

Әшки-ејнүм хәс киби чисмим сүрүр,
Нејләјин бу түнд ахан сејлаб илә.

Зар көнлүмнүн ачылмас гөнчәси
Бу чәһан бағы ара һеч баб илә.

Бермәкил мәһбубеји-Тәбризә дил,
Бир гарыдур, зиб едәр сүрхаб илә.

Еј Әмани, бар тәәссүф шивәмиз,
Өмр чүн сәрф олду хүрдү хаб илә.

Көрдүм ол жүзни жүз абү таб илэ,
Лә'ли-сирабү дүри-најаб илэ.

Көрсәдиб көз мәрдүмигә руји-дил,
Алды көнлүмнү әчәб адаб илэ.

Еткәли ејнүм тәвәччөһ гашыға
Мејли јохдур чаниби-меһраб илэ.

Мушикаф олған хирәд јол тапмады
Ағзынын әсраридин һеч баб илэ.

Ешги адымны Әмани гојгалы
Болмушам мәшһур бу әлгаб илэ.

Астанын јастаным һүччаб илэ,
Та көзүм көркәј јүзүн бир баб илэ.

Ешг бәһридә көнүл гәввас иди,
Какилин сејд ејләди гүллаб илэ.

Чүн көзүн чәлладынын гурбанијәм,
Еһтијачым јохдуруп гәссаб илэ.

Итләрин гүрбүнү тапсам бә'д имәс,
Үлфәт ирмишдүр әчәб әһбаб илэ.

Еј тәбиб, етмә әлачи-дәрди-ешг,
Бу мәрәз тапмас дәва чүллаб илэ.

Издиһами-ешгин истиласидин
Көнлүмүн јох мејли шејбү шаб илэ.

Чүн Әмани бир гулуңдур пакүзир,
Ејләкил һөкмүн рәван һәр баб илэ.

Насил олмас рө'јәт әр чанан илә,
Јадидин хали декил дил чан илә.

Өјлә мүстәғни болубмин дәрдиғә,
Еһтијачум јохдурур дәрман илә.

Бүлһәвәслиғ тәркин еткил, еј көнүл,
Камә јетмәс кимсә чүн имкан илә.

Сә'ји-батилдүр нәсибин болмаған,
Дутмакил кин талеү дөвран илә.

Чәһд гылкил та ки, булғајсин мүдам
Аһи-сузан, дидеји-кирјан илә.

Еј Әмани, етмә лафи-гүрби-дуст,
Јох кәданын нисбәти султан илә.

Тан имәс, кәр болса маламал ејним нәм билә,
Бу тәәссүфдү ки, кечди нәғди-өмрүм гәм билә.

Еһтималы бар фүзун болғај сирешким бикүман
Гылсалар сәнчидә мизани-нәзәрде јәм билә.

Истәрәм һәр дәм бүләндү пәсти-әфған илә аһ
Чани-наландин чәкәм аһәнк зиру бәм билә.

Ешгдин зинһар, еј дил, болмакил бир дәм чүда —
Ким, дәлил олдур әзәлдин аләмү адәм билә.

Куји еһрамидә чүн тәрки-әлајиг шәрт ирүр,
Истәмәсмин ким, бола ол дәмдә көлкәм һәм билә.

Тар ағызда әгд дәнданы ирүр нисбәт она —
Ким, тола вәғти-сәһәр күл гөнчәси шәбнәм билә.

Еј Әмани, ол пәривәш салды јүз ашүфтәлиғ
Башиғә мән мүбтәланын түрреји-пүрхәм билә.

Дусткә меј сунса саги шәфгәти-ами билә,
Ајагыға баш гојуб чәккил, көнүл, ками билә.

Бадеји-вәсли хәјалилә мәст етмиш мәни —
Ким, мүшәххәс едә билмән сөһбәти шами билә.

Ја рәб, андин јахшы күн бармола шејда ашигә,
Фәсли-күл чәкәј сәбуһини диларами билә?

Агил ирсән бу фәнадә шејб вәгти јетмәдин,
Мүғтәнәм бил ешгини икитлиг әјјами билә.

Еј нәсиһәтку, мәнүм шејдалығым көп гылма мән',
Нәркисү рејһаны көр рүхсари-күлфами билә.

Мүждәси чан вермәк ирүр, чүн јетүркәј накәһан
Намеји-намини гасид вәсл пејғами билә.

Еј Әмани, нечә болғај һал билмән агибәт,
Болду әнға кими напејда көнүл нами билә.

Ләһв илә ләәбгә адәт етмә,
Адат гејри-ибадәт етмә.

Зинһар, чәһан мәдары үчүн
Һеч кимсә билән инадәт етмә.

Дәрд әһлини даим ејләкил јад,
Тәрки-рәвиши-әјадәт етмә.

Бол ашиги-садигин мүриди,
Һәр бүлһәвәсә ирадәт етмә.

Һәр күн кәм олур чү өмр, Әмани,
Тули-әмәлин зијадәт етмә.

Истэсэн чананыны, чан истэмэ,
Чэкилэн дәрдини, дәрман истэмэ.

Дүнјәвү үгбадин олдур чүн мурад,
Аны истә, күфрү иман истэмә.

Ашига, кәр е'тигадын ешгә бар,
Садиг олкил, вәслү һичран истәмә.

Чүн хошәлһанлыг имәс бүлбүл мүдам,
Харә хүрсәнд ол, күлүстан истәмә.

Еј сәба, дарытма мүшкин сүнбүлүн,
Әһли-аләмни пәришан истәмә.

Еј Әмани, зәррәчә азари-дил
Нисбәти-һејванү инсан истәмә.

Мүнгәте' олмаг јетибдүр нәфси-тәндин чанимә,
Танричүн әһвалымы әрз ет, сәба, чананимә.

Ја рәб, ол саәт көрәј ким, чәрх рәғмигә болај
Көвкәби-бәхтим мүгарин ол мөһи-табанимә.

Кушеји-мөһнәтдә ансыз түрфә һалым бардурур,
Мане олма, еј нәсиһәтку, дәми әфганимә.

Етә билмән өзнү риггәтдин, рәфига, һич зәбт,
Нејләјин мән зар, ја рәб, дидеји-кирјанимә.

Еј Әмани, әндәлиб дик ол күли-рә'на јүз от
Салды һичран һиргәтидин бу дили-наләнимә.

Фүрсәт олса, сөлә, еј бади-сәба, чананә,
Сәнсиз ол бидилү мәнчур јетибдүр чанә.

Агибәт вадији-һәсрәтдә гәми-һичрандин
Олду сөвдаји көнүл шифтәвү диванә.

Раһәтү мөһнәти-аләм көнүлә јександур,
Вәсл әјјамы мүбәддәл чүн олур һичранә.

Ешг рүсвалығыны тәрк едә билмәз ашиг,
Насеһа, пәнди унут, кутәһ едиб әфсанә.

Еј Әмани, нә һәммин тилбә сән олдун, болмун
Ешг вадисидә диванә бәси фәрзанә.

Нејләјин, чананәсиз чан натәван олду јенә,
Көнлүм иши наләвү аһү фәган олду јенә.

Нашәкиб олсам, ни тан ким, көз јолидин хуни-дил
Гәтрә-гәтрә чәм' олуб, сејли-рәван олду јенә.

Һич билмәсмин нечүк болгај сәрәнчам, еј көнүл,
Бөјлә тирлик ансыз өлмәкдин јаман олду јенә.

Дерләр иди һичр ара битаблыг һәддин өтәр,
Бизкә бишәкк ол әламәт имтәһан олду јенә.

Аһ ким, чанандин ајру дәрду гәм әнгасигә
Инзива күнчүндә көнлүм ашијан олду јенә.

Бәзми-вәслидин чүда ол шухнин чисми-зәиф
Навәки-дәрду бәләләргә нишан олду јенә.

Еј Әмани, мән әсирү зарү шејдаји нетәј,
Јенкидин хәлг ичрә һалым дастан олду јенә.

Долу көнлүмни салуб сөвдајә,
Сүнбүлүн сајә бурахмыш ајә.

Зәррә јанлыг көнүлө мейри-рүхүн
Икки аләмдә јетәр сәрмајә.

Атәшин лә'ли-ләбин шөвгидин
Түшдү одлар тәни-гәмфәрсајә.

Аризин әкси тәрәвәтни мүдам
Едәр ән'ам күли-һәмрајә.

Вәрә'үм мәһв едибән хатирдин
Салды ешгин бәни хош гөвғајә.

Нејләсүн ашиги-бисәбру гәрар
Белә худрә'ј болан мирзајә.

Мүгтәнәм билкил, Әмани, вәгти
Ким, бу күн замин олур фәрдајә?

Һәрчәнд чөвр гылсан мин зари-бинавајә,
Шөвгүм олур зијадә, ешгим дүшәр бәлајә.

Битаблыг, ни тан ким, бардур көнүлдә, чана,
Һәр тари-зүлфүн үчүн сөвдаји-бинәһајә.

Филфөвр хејли-һичран набуд едәр вүчүдүм,
Кәр дәмбәдәм хәјалын јетишмәсә һәрајә.

Бидадын етмә әксүк чани-бәлакешүмдин,
Шәрти-төвәккүл илә вердүм риза гәзајә.

Хуршидү маһү әнчүм һалимгә рәшк едүлләр,
Һәркәһ башимға салсан, еј сәрви-наз, сајә.

Кәлби-дәрүн сајылдум әһли-вәфа јанында,
Бу сәлтәнәт јетәдүр аләмдә мин кәдајә.

Ја рәб, болајму ол дәм јүз зөвг бирлә еткәј
Чанын фәда Әмани син шухи-дилрүбајә.

Еј гашын әһли-нәзәр мейраби,
Көзләрин гиләнүма әсбаби.

Ләм'еји-мейри-рүхи-аләмтаб
Бирлә көплүмдин алубсын таби.

Салды чан гәсдиғә пичан зүлфүн
Һәр шикән чөвфиғә жүз гүллаби.

Етмәк олмаз дәнәнин сиррини вәсф,
Сығмаз әлфазә анын әлгаби.

Әшкә гәрг олма дедүм көзгә, деди:
Судан ајру дүшәмәз мурғаби.

Әчнәбидүр чү әзәлдин заһид,
Та әбәд дәрк едәмәз адаби.

Дили-худрә'јә, Әмани, ни дејим?
Етди русва бәни истисваби.

Бармола һичранә түшкән мән киби?
Дәрди-бидәрманә түшкән мән киби?

Јарсыз һеч ким чәһанда болмасун
Наләвү әфғанә түшкән мән киби.

Көрмәмишләр мәрдуман көз әшкидин
Бәһри-бипајана түшкән мән киби.

Јохдурур чананәси һичранидә
Атәши-сузанә түшкән мән киби.

Еј Әмани, мүттәсил битаб олур
Мәшрәби-ринданә түшкән мән киби.

Арифин мэгбули-хөгдүр мэхэби,
Чүн хилафи-адэт ирмэс мөшрөби.

Заһиди-худбин, ни тан, мөһчүб исә,
Чүн имэс адабдан ол өчнөби.

Аһу фәрјадимғә, насеһ, етмә мән',
Бөjlә кечәр ашигин рузү шәби.

Кечди өмрү етмәди һәркиз түлү'
Бир кечә рә'јимчә бәхтим көвкәби.

Неjlәјин ким, болду динүм афәти
Бир бүти-мәһруји-симин фәбғәси.

Ғәмзәси көнлүм гушун сејд еjlәкәч,
«Олсун ав ганлу» — деди лә'ли-ләби.

Еј Әмани, һәр ким олса зари-ешг,
Әксүк олмаз тәндә зә'ф илән тәби.

Аһ ким, салды мәни мөһнәтә чанан, кетди,
Ками-вәсл алмамыш икән јенә һичран јетди.

Насәбур ејләјибән салды бәла вадисигә,
Көрдүн, еј дил ки, бизә кәрдиши-дөвран нетди?

Аһу фәрјад ки, бу талеји-нафәрманум
Ахырул-әмр мәни бисәрү саман етди.

Чүнки бәрбад олунур агибәтүл-әмр гаму,
Дәһр бағидә, ни һасил, күлү рејһан битди.

Нечә бир ғәм чәкәли аријәти дүнјадә,
Еј Әмани, елә сәјкил ки, тапылған итди.

Шад ол, көнүла ки, жар кэлди,
Гәм кетдивү гэмкүсар кэлди.

Мөһв олду ферагү вәсл јетди,
Күл битдивү сәдһөзар кэлди.

Аһәнк тәрәннүм ејлә, бүлбүл,
Деј рәғмиғә новбәһар кэлди.

Галмады көнүлдә хар-харум,
Чүн сөвкүлү кул'үзар кэлди.

Кетмишди гәрар чанү дилдин,
Чанан илә бигәрар кэлди.

Изһари-гәм етмәкил, Әмани,
Чүн хатириғә губар кэлди.

Аһ ким, арами-чаным кәлмәди,
Өтдү өмрү дилситаным кәлмәди.

Едә билмән һеч кимә изһари-дәрд,
Мәһрәми-рази-ниһаным кәлмәди.

Тәлхкам олсам, әчәб јох, еј рәфиг,
Нушләб мө'чүзлисаным кәлмәди.

Зә'фдин нали-гәләм болду тәним,
Назы чох назикмијаным кәлмәди.

Ни әчәб, ејнимғә олса тирә мөһр,
Маһмәнзәр мөһрибаным кәлмәди.

Олса биһисс, тан имәс, даим мәшам,
Түррәси әнбәрфәшаным кәлмәди.

Куј дик биравү сәр олсам, ни тан,
Дилбәри-чапүкинаным кәлмәди.

Сәрвназиндин, ни суд, еј бағбан,
Бағ ара нәхли-рәваным кәлмәди.

Еј Әмани, чаны бермәк сәһл иди,
Нејләјин ким, чангыјаным кәлмәди.

Биләмдиллән ки, чанан вәслидин дил камјаб олду,
Мәләмәтләр болуб дәф'ү дуалар мүстәчаб олду.

Мәнәм, ја рәб ки, бәзмидә тапыб јар ол пәривәш **дик**,
Беками-дил мүјәссәр һәр суал илән чаваб олду.

Күли-рүхсари рәнкү бујидин зә'ф ејләкәч көнлүм,
О дәмдә дәф'и-зә'ф үчүн көзүм әшки күлаб олду.

Мана бәсдүр бу дөвләт дүнјәвү үгбадә, еј мүшфиг,
Ки, чаным истәки ол дилбәри-аличәнаб олду.

Әкәрчи сәкритиб чапүксүварым кечди, шадәм ким,
Сиришким ганы бирлә төвсәни сүмми хизаб олду.

Әчәб ирмәс көнүл кәр аләм аралығ һәвәс гылса,
Чәмалы меһридин һәр зәррә чүн бир афитаб олду.

Јетишмишди кәһаләт вәгти, лакин вәсли-чанандин
Әду рәғмиғә јенкидин јенә дөври-шәбаб олду.

Лигасы ејләкән заһир вүсалын нәш'әси болмуш
Вә кәр ки, санмағил ким, көзләримғә мејли-хаб **олду**.

Белә диванәвү шејда Әмани олмамыш тәнһа,
Бәси фәрзанәләр ешг ичрә дил пүризтираб олду.

Ким ки пабәстеј-намус олду,
Дәһр зинданидә мәнбус олду.

Һәр нә ким, истәди аләмдә көнүл,
Тапмады, ахыры мә'јус олду.

Зарү үрјан тәнимә кәрди-фәна
Әдәм иглимидә мәлбус олду.

Бивәфадур бу чәһан, ејлә сағын,
Һәр гулун чүн Кејү Кавус олду.

Еј Әмани, бу чаһан мүлкүндә
Өмрүмүз һасили әфсус олду.

Ешг отинин асари көждүрдү дили-зари,
Чан вәсл кирифтари, тән зә'ф тәләбкари.

Һушү хирәдим алды, жүз дәрә-ғәмә салди,
Үммидим она галды, ким иjlәди күлһари?!

Бихаб олуб һәр шәб та сүбһ сајам көвкәб,
Ким чәкмиш ола, ја рәб, бу һаләти-дүшвари.

Чүн ғәңчә дили-худрә'ј ган толду, јенә жүз вај,
Һичри-дили-чанфәрсај салды мәни ја хари?

Ғәм чәкмәкдин, һасеһ, мән' етмә Әманини,
Чүн ашиги зарундур ешгин ғәми, ғәмхари.

Сәрәфраз еjlәдин бу хаксәри,
Елә ким, әбри-рәһмәт сәбзәзари.

Дилү чандин бегајет ғарәт етмим,
Вүсәлын зөвгү сәбр илә ғәрари.

Түлуи-маһтаб үчүн чәкәрдим,
Дәмадәм дүн кечә чох интизари.

Нүмајан бинигаб олду гујашым,
Зәмирим тапды ғәмдин рәсткари.

Бу һаләтдин мисали-зәррә битаб,
Олуб, нәгди-рәван ғылдым нисари.

Һәр ол ким, бар кирифтари-ғәми-ешг,
Ирүр әграны ичрә ифтихари.

Әмани болса шејдаји тан ирмәс,
Алупдур ешг әлидин ихтијари.

Көрмәдүк раһәти аләмдә инадин ғејри,
Јох шәфа бу мәрәзә лүтфи-худадин ғејри.

Нәзәри-мәрһәмәти истәмәди ашиги-зар
Ғәмзеји-фитнәкари-ишвәнүмадин ғејри.

Әрзи-һүсн етмәкә чәм' ејләсәләр хубләри,
Ејнимә кәлмәјә ол һурлигадин ғејри.

Һәббәза салики-камил ким, она рәтби-лисан
Олмијә бә'ди-дуа мәдһү сәнадин ғејри.

Заһиди-заһирә мәғрур ки, әчәб ирүр иши,
Билмәмиш төври-ријазәтни ријадин ғејри.

Шаһи-һичран ғәминин шәрһини пејғам апарав
Јохдурур вәғти-сәһәр бади-сәбадин ғејри.

Сәки-кујиғә тәмәллүғни Әмани ғылса,
Тан имәс, көрмәмиш андин чү вәфадин ғејри.

Ирүр чүн аријәт өмрүн либаси,
Тәәллүғләринин олма мүбтәласи.

Һәјатын ләззәтиғә болма мәғрур,
Фәнағә чүн ғәрин бардур бәғаси.

Хош ол рәһров ки, һеч олмаз килалуд
Бу аләм сејридин кәфшү әсаси.

Әдәсдин кәм ирүр ариф јанында
Чәһанын ибтидадин интиһаси.

Әчәб нәррадсән, дәһра, һәрифләр,
Әлиндин аламас һеч нөв' таси.

Сипәһри-дунғә алданма, Әмани,
Чү бибүнјад ирүр анын әсаси.

Нечүк болгај көнүлүн мачараси,
Болупдур бир пәривәш мүбтәласи?

Ләбү ләфзи ләтафәт мизбани,
Көзү гаши мәлаһәт пишваси.

Хәтү хали мисали-данәвү дам,
Гәдү рәфтари аләм дилрүбаси.

Салупдур көнлүмү бир дәрдә һичри —
Ким, анын гәјри-вәсл ирмәс дөваси.

Ни тан, ләфзин ешиткәч барса һушум —
Ки, чан алмаг ирүр лә'ли әдаси.

Тәвәттүн кујин етсәм мән' гылмын —
Ки, рәшки-јүз ирәм ирүр фәзаси.

Һәrimi-вәсли-мә'шугә тапар јол,
Кәр олса сидги-ашиг рәһнүмаси.

Јәгин бил, көрсә заһид ол сәнәмни,
Бәдәл зүннарә болгајдур ридаси.

Ики аләмдә јохдур, еј Әмани,
Көнүлүн андин өзкә мүддәаси.

Көрсәм јүзүн, еј көзүм зијаси,
Һасил ола мәгсәд интиһаси.

Азадә ики чәһан гәмидин
Етди бәни енг мачараси.

Өмр олса, јолунда сәрф олај,
Јохдур чү тирикликин бәгаси.

Мәни-бидилдин тәбәссүм илә
Чан алмаг ирүр ләбин әдаси.

Олмады сәнин ризандин өзкә
Һәр ишдә Әмани мүддәаси.

Чүн гәдри-вусалы билмәди дил
Һичран чәкмәк ирүр сәзаси.

Рә'јимчә доланмады бу дөвраң,
Билмән ки, нәдәндүрүр бәласи.

Олмушам ол мөһвөшин ашиги-бичарәси,
Тан имәс олсам мүдам бидилү аварәси.

Чан нечә гуртарајым, вурду көнүл мүргини
Навәки-мүжкан илә гәмзеји-хунхарәси.

Хәнчәри-бидадни бағрыма һәр дәм урар,
Түрфә бу ким, һич кәһ заһир имәс јарәси.

Чану дил олсун фәда шол мөһә ким, дәһр ара
Мөһргә берди зија ләм'еји-рүхсарәси.

Ешг бизи ағибәт ејләди рүсваји-хәлг,
Ејләмәдүк еһтијат, бу имиш инкарәси.

Вәслин, Әмани, тапуб гәдрини чүн билмәдин,
Һичр одигә көјмәки ејләди кәффарәси.

Бир пәринин олмушам диванәси —
Ким, ирүр шејда көнүл чананәси.

Башыға толганмагум ирмәс әчәб,
Шәм' сәркәрданидүр пәрванәси.

Ејләди тарач һушү әглими
Бир нәзәрдә нәркиси-мәстанәси.

Дүрри-дүрдин нечә јудгајмин мүдам,
Каш толгај өмрүмүн пејманәси.

Чан фәда гылмаг кәрәк ол сағижә —
Ким, ирүр мөтлуби-дил хүмханәси.

Хош сәадәт тапды Мәчнун ешгидин,
Һәр мәчалис нәглидүр әфсанәси.

Еј Әмани, етди рүсва көнлүмү,
Ағибәт, бу мәшрәби-ринданәси.

Һәр ким истәр ким, едә дунјадә пишәндиши,
Пишә гылсын өзүгә ашигивү дәрвиши.

Кафирә күфрү мүсәлманә нәмазү мана ешг,
Һәр кимин өз јаныда бардурур бир киши.

Ашиги рутбеји-алигә јетүрүр бишәкк,
Ешг шејдалыгынын мөһнәти-пишәиши.

Раһәтү мөһнәтә хүрсәнд болуб, шүкр ејлә,
Ариф олдур ки, мүсави сана нүшү ниши.

Истәмәз гејри-ризаји-дили-чанан һәркиз,
Ешгдин бәсдүр, Әмани, чү сана бихиши.

Ғәни бермиш сана чүн гәдри-али,
Ғәм ичрә гојма мән ашүфтәһали.

Ирүр изәд күваһим ким, көнүлдин,
Имәс бир дәм хәјалын хејли хали.

Зәһи шөвкәт, зәһи һәшмәт, зәһи чаһ,
Зәһи риф'әт ки, јох имкан вүсали.

Ики сәјјади-хунризин кирифтар
Едәр бир навәк илән јүз ғәзали.

Ни дил бардур, ни чан, ни хануман һәм,
Нә иман кафәри-ешгин олали.

Бәси зибандәдүр, чана, чәмалын,
Булуиһмаз дәһр ара анын мисали.

Јер үзрә күлни, сәрви етди мәнсух
Јанағын али, гәддин е'тидали.

Көрән бир јолјүзүн та өмрү бардур
Кәзәр шејдаву мәстү лаүбали.

Әманини анынчун зарү бидил
Едибдүр дәһр ара вәслин хәјали.

Чөкөн чанан јолунда дәрди-бипајан сынанмазмы?
Гәбули-дәркан олуб, рүтбеји-али газанмазмы?

Мәни-бихануману натәванын зә'фи-һичрандин
Тәни нали-гәләм дик болғајын әгјар инанмазмы?

Әчәб ирмәс, әкәр пејвәстә сәркәрданијәм анын —
Ки, шәм'ин дөвригә пәрванә јанынча доланмазмы?

Гәдү јүзү көзүн сәрвү күлү нәркисгә охшатған
Нүмајан тәл'әтин көркәч хәчаләтдин утанмазмы?

Сиришким ганыны јүз сары чананым рәван көркәч
Деди: чөвлан дәмидә тупчағым сүмми бојанмазмы?

Әмәл туливү һирси-нәфсү сүјан гәдди хәм гылса,
Ни тан, болғач буғач бари киран ахыр ушанмазмы?

Әмани көјдүки әнду'ли-һичрандин тан ирмәс ким,
Јүрәкдә өддү дәрди бөлған ахыр дөмдә јанмазмы?

Јүзүн мәһтабә бәнзәр, бәнзәмәзми?
Тәнин симабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Көзүн гилләнүма олуб һәмишә,
Гашын меһрабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Дәһанын ичрә дәнданын, никара,
Дүри-најаба бәнзәр, бәнзәмәзми?

Шәфаји-дәрди-һичр үчүн көнүлгә
Ләбин иннабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Мәһәббәтни зијад етмәкә зүлфүн
Хәми-гүллабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Әмани көксидә тырнағ нишани
Ачуг әбвабә бәнзәр, бәнзәмәзми?

Әкәр, еј сәба, көрәр олсап ол гәди сәрвими, јузи маһими,
Нәзәр етдикүн кими әр елә дүри-әшкими, тәфи-аһими.

Сәри-кујидин сәфәр етдүкүм декил иди ихтијарым илә,
Бу гәзијјәнин сәбәби гәза олуб үнләди сәри-раһими.

Ирүр, еј әчәл, диләким сана берәсән аман ки, мәни-кәда
Бесәд аризу дилү чан фәда етибән көрүб рүхи-шаһими.

Ја рәб, ола шад олубән тапуб шәрәфи-вүсәлыны
Јетүрәм берәғми-ғәми-һичран кәфи-пајинә рүхи-
каһими?

Әсәри-һәјатум, Әманија, әдәм олмады ғәми-һичрдин,
Шәрәфи-вүсәлигә јетичәк нечә үзр едим бу күнаһими?

Чан илә түфәјли-јари-чани,
Ешг әһли ичидә гој нишани.

Чан илә көнүлгә јар меһрин,
Гыл мајеји-ејши-чавидани.

Чүн бардурур иттиһади-батин
Сәһл ола тәкәллүфи-зәбани.

Өмр өтдүвү јетди натәванлыг,
Галмады үмиди-камрани.

Әфсусү дәриғ, нәфс әлидин
Һеч вәчһ илә алмадыг инани.

Мүшкүл ки, мәғасид ола һасил,
Кәр бөјлә кечәрсә зиндәкани.

Зинһар, көнүлнү андин өзкә
Һеч кимсәјә бермәкил, Әмани.

Нэрчэнд бевэчхи-лэнтэрани,
Жетмэс сана кимсэнин күмани.

Заһирдэ ниганисэн вэ лакин
Пејда сана чүмлэнин нигани.

Хош дөвлэт иди ким, олду мүмтаз
Эсра кечэсидэ үммөһани.

Багисини билһинэн, јанында
Бир зэррә декил чөһани-фани.

Ол ашигә ејш ирүр мүсэллэм —
Ким, мөһв едә нам илэ нишани.

Тәгрири-сифатин ејлэмәкдә
Ачиз гаму кимсэнин лисани.

Бәсдүр бизә бу шәрәф ким, олмаз
Нүснүн күлү бәркинин хәзани.

Гурбанын олан тапар биләшәкк
Үгбадә һәјати-чавидани.

Бејтүл-һәзәнин мүшәррәф етсән,
Чан нәгдин едәр нисар Әмани.

Лилләһилһәмд ки, көрдүм јенә чананумни,
Шүкригә бар сәзавар верәм чанумни.

Кәрчи јүз дәрд көнүл чәкмиш иди һичрандин,
Берди һәг лүтф едибән вәсл илэ дәрманумни.

Деј көрән әндәлиб идүм ки, беүммиди-бөһар
Көнлүмүн камичә көрдүм күли-хәнданумни.

Нечә шүкрүн јетүрүм ким, јенә көрдүм рөвшән
Мәһи-табанум илэ күлбеји-әһзанумни.

Өтсә, јар, һушлуғум һаләти һәддин, ни әчәб,
Мәсти-дидар еләдим дидеји-һејранумни.

Исмәилини Вераһимгә бағышлады демәк,
Һәг гәбул ејләди бидәгдәгә гурбанумни.

Еј Әмани, бу гәзәл зөвгү сәфадин пүрзиб,
Әрбәә әшр илэ ләф ејләди диванумни.

Еј валији-кишвәри-мәани,
Чанбаз олани јолунда тани.

Мән зарғә сәнсизин болупдур
Аләмдә һәрәм зиндәкани.

Чан болмаса шадман тан ирмәс
Көнлүм чүн ирүр гәм ашијани.

Гәвваси-зәманә көрмәјипдур
Ејнүм киби бәһри-дүрфәшани.

Билмән неләјин, кедипдур әлдин
Күлкун сиришкимин инани.

Сәнсән бу күн, еј мәһи-јеканә,
Хуршиди-силәһри-камрани.

Һирман одивү тәһәјјүр аһи
Көјдү дили-зари-натәвани.

Һәддин чү өтүпдур интизарын,
Көрсәт јүзүн, ал бу нимчани.

Бир бахмағуна бәрабәр етмәс
Дүнја билә үгбәни Әмани.

Ол пәри гылды јенә шејда мәни,
Аләм ичрә ејләди рүсва мәни.

Аләми бардур кирифтары анын,
Ни кирифтар ејләди тәнһа мәни.

Зүлфү севдасы башымға түшкәли,
Көрмәјипдур мәнзилү мә'ва мәни.

Аһ ким, бүлбүл сифәт салды јенә
Хари-һичрә ол күли-рә'на мәни.

Һәмнишиним һәр ким олду һичр ара,
Сејлим әшки бирлә долду дамәни.

Еј гујаш, јеткил ким, ағзын фиргәти
Зәррә јанлығ етди напејда мәни.

Еј Әмани, аризуји-гәдди-јар
Чәнк нисбәт етди хәм бала мәни.

Атәши-аһ илә көјдү бу дили-шејда мәни,
Әһли-аләм ичрә гылды агибәт рүсва мәни.

Ашиналыг әгл илә минбә'д гылмаг бар мөһал,
Ејләмиш диванәси чүн ол пәрисима мәни.

Ешг истиласидин, чананын истиғнасидин
Етди сејли-әшкимнин түғјаны напејда мәни.

Ихтијар әлдин алыб табү тәвансыз ејләди
Издиһами-шөвгү сузи-аһү вавејла мәни.

Һәр мәчалис нәгли болса дастаным, ни әчәб,
Бүлбүли-налан етипдүр ол күли-рә'на мәни.

Бар һәр бир тари-зүлфидин көнүлдә јүз киреһ,
Билмәнәм ки вәз'ә мүнчәрр едә бу сөвда мәни.

Ачизи-тәгрир идим бир ләфз мәзкур етмәкә,
Ешг гылды нәзм тәртиби үчүн куја мәни.

Шүкрүлилләһ, бир нәфәс әјјами-әмр ашуби-ешг
Гојмады шејдалыг әтваридә биғовға мәни.

Еј Әмани, чүн хураманлыгда биһәмта ирүр,
Салса, тар ирмәс, әјагдин ол сәһи бала мәни.

Интизарым өтдү һәддин, кәлмәди чанан, нетәј?
Галмады арам, һәр дәм етмәкәј әфган, нетәј?

Мән әсири-пири-бимари-бәлакеш зарыны
Ејләди табү тәвансыз шиддәти-һичран, нетәј?

Ол мәсиһадәм мәни-бимарынын балиниғә
Басмады бир дәм гәдәм, дәрд олду бидәрман, нетәј?

Еј баһари-һүсн, сәнсиз новбәһар әјјамидә
Әбри-нијсан дик ирүр бу дидеји-кирјан, нетәј?

Еј Әмани, кәрм етиб јекрани, чөвлан ејләкәч
Шәһсүварым, мән кәдаји-бисәрү саман нетәј?

Дәһри-дун бидадидин, ја рәб, мәни-һејран нетәј?
Ејләјибдүр вадји-һејрәтдә сәркәрдан, нетәј?

Күлләр өврагидә јохдур зәррәчә буји-вәфа,
Әндәлиби-зари-шејда болмајыб һејран, нетәј?

Бир кәда ким, ејләмишдир күнчи-үзләтни мәгам,
Мүлтәфит әһвалигә кәр болмаса султан, нетәј?

Башачуг, јалынәјағ кәзкән декилдир һалсыз,
Шә'нини мәһв ејләкәнғә болмаса үрфан, нетәј?

Еј Әмани, аризу чох, е'тибарым өмрә јох,
Бир нәфәс рә'јимчә дәнмәз кәрдиши-дөвран, нетәј?

* * *

Һичр бағрымни кәбаб етди, нетәј?
Көз јашым бадеји-наб етди, нетәј?

Чан гушун дутмағ үчүн ол әјјар
Тари-зүлфүнү тәнаб етди, нетәј?

Дустлар, дәһр беками-дүшмән
Мәни-мәһчүрә итаб етди, нетәј?

Ол бүти-симбәри-сәнкиндил
Хануманумни хәраб етди, нетәј?

Еј Әмани, дили-зарымға фәрағ
Биһәдү һәср әзаб етди, нетәј?

Тәсигәләр

Эсланы һәгг-тәаланы һәйдәри-Сәфдәр Әлидүр.
Чанишини Мүстәфанын сағији-көвсәр Әлидүр.

Фатимәнин тачи-сәри, Һәсән, Һүсәйнин сәрвәри,
Зејнәлибадин рәһбәри, шафе'и-мәһшәр Әлидүр.

Бағирү Садигин шаһи, Казиму Ризанын маһи,
Тәғивү Нәғи пәһһи, һадивү рәһбәр Әлидүр.

Әскәринин пишваји, Саһибзәман мугтәдаји,
Чиннү инсин мүддәаји, хачеји-Гәнбәр Әлидүр.

Мә'чүзат бәһринә далан, галмышларын әлиһ алаһ,
Азмышлары јола салан, гатили-Әнтәр-Әлидүр.

Дәрманы дәрди-ниһанын, бәјаны елми-Гур'анын,
Султаны ики чәһанын, фәтеһи-Хејбәр Әлидүр.

Олаһ Кәб'әдә мөвлуди, танын зати-мә'буди,
Фәғир Әмани мәғсуди, саһибү сәрвәр Әлидүр.

Бизи бу динә јетүрән, фејри арадан итүрән,
Көнүл истәкин јетүрән, гүтби-әрәнләр Әлүдүр.

Шаһа, мөдәдин сағиҗи-көвсәр олачагдур,
Һәр чанибә әзм олса мүсәххәр олачагдур.

Аббаси-Әлисэн бу күн, еҗ шаһи-чаһанкир,
Иглиминә һәд сәдди-Сикәндәр олачагдур.

Ғәм ирмәс, әкәр харичиләр еҗләсәләр кеҗд,
Чүн Мехдиҗи-һади сана рәһбәр олачагдур.

Фәтһү зәфәрү нүсрәтү игбал җанынча
Һүкками-чәһан чүмләси чакәр олачагдур.

Һәг лүтфү чү бар сәлтәнәтин риф'әти үчүҗ
Әдна гапучи ғәсринә геҗсәр олачагдур.

Әҗҗами-зүһури чү имамын җетишибдүр,
Ихфадә оланлар җаму әһнәр олачагдур.

Көз иҗәлеринә көрүнән вәз'и чәһанын
Алудәлиҗи мәһв олуб әһнәр олачагдур.

Исна әшәри хутбәси минбәрдә охунуб,
Румү Әрәб иглими мүсәххәр олачагдур.

Чүн Шаһ Сәфинин чирағы җанмыш әзәлдин,
Рөвшәнлик она та дәми-мәһшәр олачагдур.

Сидг әһлиғә тәһгиг олубдур ки, әғалим
Тәсхир тапуб мәзһәби-Чә'фәр олачагдур.

Ғазиләр илә танры-тәала кәрәмидин
Шаһә һәрәмин төвфи мүҗәссәр олачагдур.

Һәр мәчмә' ара мүлки-төвәллаву тәбәрра
Бәррәғми-әду биһәдү бимәрр олачагдур.

Хуршид сифәт шаһ тулу' еҗләкәч ә'да
Әнчүм киби мәһв олмаға мүнчәрр олачагдур.

Османинин онуну чү бир шаһи санарлар,
Османи һачан шаһә бәрабәр олачагдур.

Тәбриз фүтуһатынын әхбары җетәндә,
Истанбулун әһли җаму мүзтәрр олачагдур.

Хоткар җаму ғүссә билә җаслара батуб,
Матәмзәдәву зарү мүкәддәр олачагдур.

Ол дәмдә гулағына җетәр геҗбдин аваз:
Мүлкүн нә ки, бар шаһә мүгәррәр олачагдур.

Беш мин башы османиләрин бөҗлә кәсилмәк
Тәнбиһи-мәсафи-җаму әскәр олачагдур.

Пашалары дәсткир болуб дүшмәкәҗ әлкә,
Мисли-мәсәли-Әждәрү һеҗдәр олачагдур.

Бу фәтһ ки, һәг лүтфү билә болду мүҗәссәр,
Инс илә мәләк шаһә сәнакәр олачагдур.

Әнвә'и-рәәҗәт ки, рәәҗәғә шәһи-дин
Етди, әсәри та дәми-мәһшәр олачагдур.

Исна әшәрү әлфдә олду бу фүтуһат,
Тарихи чәһан әһлиғә әһнәр олачагдур.

Дин дүшмәниғә тачлы газылар, Әмани,
Һәр мә'рәкәдә болса, мүзәффәр олачагдур.

Тәһмасиб шәһ, ол һадији-дин, мүршиди-камил —
Ким, шәһнигә һәг паклығы ејләди назил.

Фәрз олду дуасы мәләкү инсә ки, бардур
Һәм сәјјиди-алинәсәбү һәм шәһи-адил.

Рөвшәи еләдүк дидеји-шүкр зилли-илаһә,
Көрмәмиш иди кимсә бәни һәзрәтидин тил.

Бар рүтбәси ол нөв ким, истәрләр олалар
Әрбаби-гүдүс гулларынын силкигә дахил.

Бир бәһр ирүр мәдһү сәнаје-шәһи-дин ким,
Мәллаһи-тәфәккүр она һеч булмады саһил.

Фәрраши-гәза һәр кечә көк јүзидә зәнчүм
Бу көвкәбә тәзјини үчүн түздү мәшаил.

Чох шүкр, әларәғми-әду һәзрәти-ијзәд
Әрбаби-јәгин мәгсәдини ејләди һасил.

«Хуршид түлу» еткәч олур мәһв кәвакиб,
Һүкками-әғалим оламас шаһә мүгабил.

Әлтафи-илаһи нә көр, еј арифи-садиг,
Кәһли*-гәрәзә нејләди әндишеји-батил.

Һәр ким ки, мүти' олду бу күн әмринә шаһин
Мәһшәр күнидә јохдур она бими-сәласил.

Мәгсуди дүкүнүн, көнүла, һасил олур ким,
Ғајытмады новмид бу дәркахдә саил.

Һәр кимсәдә бар зәррәчә бүғзи-сәки-куји,
Әлбәттә, мәзагидә болур зәһри-һәлаһил.

Еј дил, фәләкин мөһнәтидин болма һәрасан,
Чүн бәндәси һалидин имәс саһиби ғафил.

Ғәм јемә, Әмани, шәһи-дин өз кәрәмидин
Мин талибә һәр дәмдә едәр һәлли-мәсаил.

* Кәһли — ки әһли

Һадији-раһи-һүдасән, ја Әли.
Чанишини-Мүстәфасән, ја Әли.

Ибни-әмми-һәзрәти-хејрүл-бәшәр,
Һәмсәри-Хејрәннисасән, ја Әли.

Сағији-көвсәр әмирәлмө'минин,
Саһиби-тачү ливасән, ја Әли.

Әввәли-исна әшәр, бә'ди-нәби,
Чиннү инсә мүгтәдасән, ја Әли.

Илтифати-кибријадин шамили —
«Ғаләта»ву лафәта'сән, ја Әли.

Һәгг-тәаланын беғажәт лүтфидин
Дәрди-үсјанә шәфасән, ја Әли.

Дәркахинә јүз тутубдур хасү ам,
Гиблеји-һачәтрәвасән, ја Әли.

Ики күн ичрә вилајәт әмридә
Мүчмәлән бимүнтәһасән, ја Әли.

Бердин әрбаби-јәгин ејнигә нур,
Шәм'и-бәзми-иннәмасән, ја Әли.

Ејләдин е'лал әдјан сигәсин,
Камили-мүшкүлкүшасән, ја Әли.

Етмәк олмаз зати-пакын вәсфини,
Надири-әрзү сәмасән, ја Әли.

Мө'минү мүфсидгә нуру нар үчүн
Ғасими-јөвмүл-чәзасән, ја Әли.

Бимдин үмидимиз ирүр фүзун,
Чүн шөф'и һәр хәтасән, ја Әли.

Чәкмәзүз гәм һадисати-дәһрдин,
Дафе'и-хејли-бәласән, ја Әли.

Етмәмишләр гулларын идраки-гәм,
Баиси-зөвгү сәфасән, ја Әли.

Һачәт ирмәс әрз гылмаг мүддәа,
Чүпки әсли-мүддәасән, ја Әли.

Һасил едәрсән Әмани мәгсәдин,
Мә'дәни-чудү сәхасән, ја Әли.

Нәсли-хејрул-мүрсәлинсән, ја Сәфи.
Мүгтәдаји-әһли-динсән, ја Сәфи.

Шәр' адабидә әчдадын кими,
Рәһнумаји-мө'минсән, ја Сәфи.

Һәлгеји-төвһиди пүрнур ејләдин,
Шәм'и-чәм'и-тәјјибинсән, ја Сәфи.

Чүн мәлајикдин өтүпдүр мәртәбән,
Назиши-руһул-әминсән, ја Сәфи.

Бар кәраматин бәси һәддин фүзун,
Чаме'и-елмүл-јәгинсән, ја Сәфи.

Пүрзија етдин көпүлләр кишвәрин,
Меһри-бүрчи-өвчи-динсән, ја Сәфи.

Јүз тутупдур гапына әрбаби-сидг,
Гиблеји-әһли-јәгинсән, ја Сәфи.

Нәфсү-шејтан шәрринин һифзи үчүн,
Талибә һисни-һәсинсән, ја Сәфи.

Бар үмиди кунәһиндин фүзун,
Чүн Әманијә мүйнсән, ја Сәфи.

Женә әјјами-новбаһар олду,
Бүлбүлүн нәғмәси һәзар олду.

Ибтидаји-бәһар әтри-димағ
Мүшки-бидү бәнәфшәзар олду.

Е'тидали-һәва нәзакәтидин
Чүмлә әшчар пүрсәмар олду.

Интизари-бәһар бар ирди,
Шүкр ким, рәф'и-интizar олду.

Лилләһилһәмд әбри-һиммәтдин
Гәтрәләр сәбзәгә нисар олду.

Атәшин күл будагидин тәрәфејн
Ғөнчәләр бәрки ашикар олду.

Зејли-әшчари-сәбзәзар ичрә
Чари һәр сары абшар олду.

Рәшки-фирдовс тазә күлләрдин
Бағу рағ илә куһсар олду.

Ғушлар әлһаны һәр сәһәркәһдә
Чани-әфкарә ғәмкүсар олду.

Бадеји-вәһдәтин шәмимин алан
Та әбәд мәсти-бихумар олду.

Һечә дәкмәз, көнүл, либаси-һәјат,
Чүн ғаму хәлгә мүстәар олду.

Аһи-биһхтијар әкәр чәксәм,
Әчәб ирмәс, чү тән низар олду.

Болмағум бигәрар тан сајман,
Јарә билүтфлиғ шүар олду.

Нашәкиб көнкүлнүн ашуби
Бир сәһиғәдд күлүзар олду.

Сәбрү арам риштәсин үздү,
Јүздә чә'ди чү тарумар олду.

Тили мәрчанү тишләри лә'лә,
Ләбләри лә'ли-абдар олду.

Нәхли-үммидимә сәмәр беркән
Ғәдди-мөвзунн ол никар олду.

Ғәмзәси вәз'ини печүк ғылгај,
Һәр бахышмағы фитнәбар олду.

Изи тозиғә јүз јетүрмәкүмә
Әчәбим бар ки, бәхт јар олду.

Тутија әшкбар ејнүмғә
Астанындәки ғубар олду.

Икки аләм сәадәтин тапды,
Һәр кимә лүтфи-кирдикар олду.

Ашиғи-мүбтәләјә тән санма,
Аһү әфған әкәр шиар олду.

Етди тәсхири-әглү һуш чү ешг,
Сәбрү арам һәрзәкар олду.

Әгл мөһв олса сәһл ирүр, чүн ким,
Ешг бүнјады үстүвар олду.

Ғадисати-зәманәдин даим
Ешг ашиғләрә һүзар олду.

Нејләрүз иззәти чәһан ичрә,
Харлығ чүнки ифтихар олду.

Шөһрәти-ешгинин сәрәфразы
Ики аләмдә намдар олду.

Шадманлыгн иеҗләрүз, чү көнүл
Ғәми-ешг илэ камкар олду.

Мәскәнәт бар мұһал инсанга
Вәз'и-дөвран чү бивүгар олду.

Мүддәтүл-өмр мәскәнү мә'луф
Валех олғанга куҗи-җар олду.

Дәмбәдәм интизари-мәгдәмидин
Шеш чәһәтгә көзүм чәһар олду.

Баиси-тилбәлиғ Әманигә
Шуриши-ешгү новбәҗар олду.

Җа илаһүл-аләмин, сәндән мәдәд.
Җа кәримүл-әкрәмин, сәндән мәдәд.

Рәһмәтә мөһтач олан дәмдә гаму,
Җа рәһимүл-раһимин, сәндән мәдәд.

Истианәт истәкәндә һәр ишә,
Җа мұшинүл-мүстәин, сәндән мәдәд.

Нүсрәтү фәтһи-мөһади-дин үчүн,
Җа нәсирүн-насин, сәндән мәдәд.

Рүтбеҗи-ә'лаҗи-нәгди тапмаға,
Җа әписүл-абидин, сәндән мәдәд.

Болмаға төвфиги-таати-рәфиг,
Җа вәлиҗҗүл-мүттәгин, сәндән мәдәд.

Һифзи-иманү җәгинү сидг үчүн
Җа һәфизүл-һафизин, сәндән мәдәд.

Һәггү батил фәргинин тәшхисигә,
Җа һәкимүл-һакимин, сәндән мәдәд.

Ифтитаһи баби-үмид олмаға,
Җа фүтуһүл-фәтеһин, сәндән мәдәд.

Җаримиздин сахламаға сәм'имиз,
Җа сәми'үс-саме'ин, сәндән мәдәд.

Чүн ким, ишфагын фүзундур чүмләдин,
Җа шәфиүл-мүшфигин, сәндән мәдәд.

Аләмин шүкрүнү төғрир етмәкә,
Җа шүкурүш-шакирин, сәндән мәдәд.

Һуру гылманын вүсәлын тапмаға,
Җа чәмилүл-әчмәлин, сәндән мэдәд.

«Үзри-тәгсират үчүн јөвмүл-фүру»
Җа шәфи'үл-мүзнибин, сәндән мэдәд.

Мәгсәди-дарејн һасил болмаға,
Җа әмирүл-мә'минин, сәндән мэдәд.

Ејләмәкә кибри-нәфс илән чәһад,
Җа гәтилүл-кафирин, сәндән мэдәд.

Рәф'и-кејди-шәрри-шејтаны үчүн,
Җа әчирүл-мүшрикин, сәндән мэдәд.

Е'тисами-риштеји-үммидгә,
Җа зивачүл-мүттәсин, сәндән мэдәд.

Заһир олғач намеји-ә'малымыз,
Җа кирамүл-катибин, сәндән мэдәд.

Мәһв болмағ хөвф Әмани көнлүдү,
Җа әманул-хајифин, сәндән мэдәд.

Тәркиббәнд вә
Тәрчибәндлар

Һәддүм декил ејләмәк тәмәнна,
Һүсни чиләватини, фәэмма
Лүтф ејләсә ваһибүл-әтаја
Ејнүм бениһанү ашикара
Мир'ати-хәјалидә тәмаша
Әксини едә бевәһни-ә'ла.
Мә'зур дугун ки, лафи-бича
Урмағлары ешг едәр тәғазә.
Сәрмајеји-дүнја бирлә үгба
Ашиғләрә сидгдүр, нә гөвға.
Гәт' ејлә тәәллүғи ки, мә'ва
Лүтф ола сәмадә чүн Мәсиһа.
Та елмү әмәл бәрабәр олмаз,
Бу атифәләр мүјәссәр олмаз.

Һеч кимсә иши чаһанда итмам
Тапмас, әкәр олса хас әкәр ам.
Рә'јинчә толанмаз исә әјјам,
Сәбр илә көзәт нолур сәрәнчам.
Ешг атәши көрмәкән беәгсам,
Кәр көјсә мин ил ирүр һәнүз хам.
Төвфи-һәрәмиғә бағла еһрам,
Еј дил ки, тапајсин ағибәт кам.
Јүз шүкр ки, бир үзари күлфам
Чан мүргинә гурду зүлфдин дам.
Ифһам ола гөнчәсидин ибһам,
Әјјам едә фитнә ејндин вам.
Ашиғләрә биздин олсун е'лам,
Рүсвалыға тәшти салдуг әзбам.

Бу фиргәжә тәнк имиш чү намус,
 Салдуг аны күнчи-һәбсә мә'јус.
 Чүн өмрә әсаси-үстүвари
 Јох, ешгә кечүркилән мәдари.
 Кәр түшсә мәним сары күзари
 Чананумын, ола чан нисари.
 Даим чәкәрәм бу интизари,
 Чисмим ола кујинин гүбари.
 Гәмдүр көнүлүн чү гәмкүсари,
 Билмәз ки, нәдүр фәрәһ шүари.
 Фәттан көзүнүн көнүл шикари
 Та олмады, тапмады гәрари.
 Ешг илә кәрәк ким, ифтихари
 Фәрг етмәјә гүрбү бә'ди-јари.
 Ја рәб, бизә лејл илә нәһари
 Мәстанә кечир, нә бихумари.

Ким мәһв ола һәстлиғ мәгами
 Лајә'гәлү мәст олағ мүдами.
 Диванәвү мәстү лабүали
 Кәзмәк чү декил чаһанда хали,
 Гојкил, көнүла, әбәс хәјали,
 Тәрк ејлә һәваји-мүлкү мали.
 Бу бәзмдә сәдр илә нияли
 Јексан сајү чәкмәкил мәлали.
 Ол кимини севкилән, мисали,
 Тапылмаса, олмаја зәвали.
 Кәр истәјә һичр ја вүсали,
 Ол габилү гылма гилү гали.
 Әрз етмәк она оламы һали,
 Тапсаг, мәсәлән, әкәр мәчали?
 Чох ејләмә, бағбан, чидали,
 Пајәндә декил бағын ниһали.

Чүн саһиб беш күн ејләмәс нәсб,
 Бир јахшы сүлук ејләкил кәсб.
 Пејманә доланда, еј јеканә,
 Бахмаз чү бәһар илә хәзанә.
 Мәрданә олан кәрәк чәһанә
 Бел багламаја мүхәннәсанә.
 Өз һалы билә тәвәккүланә

Гөвғасидин ејләјә кәранә.
 Бар миннәти мөһнәтин бу чанә,
 Муддәтләр едибдүр ашијанә.
 Өткәч гәми-ешгдин фәсанә,
 Аһум шәрәри чәкәр зәбанә.
 Ган јашуми ејләкәч рәванә
 Даманумә дамә данә-данә.
 Кәр болмаса нәғмеји-чәғанә,
 Әфғануми битәкәллүфанә.

Пәрваз гылым бетәрфи-аһәнк,
 Биминнәти-мүтриб әз дили-тәнк.
 Башумғә чү дүшдү ешгдин зил,
 Әмразә верүр шәфаји-ачил.
 Нәр зәррәгә олса лүтфи шамил,
 Хуршид зијасин едә һасил.
 Кәсб ејләдиләр гаму әфазил
 Үшшаг нәвасидин мәсајил.
 Чананумы көрсәм әр мүгабил,
 Асан олур үгдәһаји-мүшкил.
 Мәнзури-нәзәр оландин, еј дил,
 Көз чәмхәлимәғчә олма гафил.
 Сәрмајеји-ејш саја агил,
 Ешгин гәми көмлүн етсә мәнзил.
 Хош дәвләт ирүр ки, гылса гатил
 Мәгтулләригә бизни дахил.

Та һәшр күнү олаг нүмајан
 Бу мәртәбә бирлә бејнәл-әгран.
 Чананә јолунда чанфәшанлығ
 Еткан јетә зөвғи-зиндәканлығ.
 Бар ешгидә шәрти-имтәһанлығ,
 Чөврүнү чәк, ејләмә фәғанлығ.
 Рүсвалыга јох чү һич данлығ,
 Ни галды дахи декәј ниһанлығ.
 Әјјамидин умма меһрибанлығ,
 Бир нечә күн олма камранлығ.

Эфсусуну бизкә әрмәғанлығ
Көндәрдивү кетди новчәванлығ.
Ол аризи көрмәкән зәманлығ
Хар олду көзүмгә күлүстанлығ.
Ешги ғәми олду чүнки чанлығ,
Шүкрини әда етәј ни јанлығ.
Ја рәб, бу әсирү зар Әмани,
Аварәвү бигәрар Әмани.

Рубаиләр

*

Мунис мана јох фејри-хәјалын, чана,
Ја рәб, бола ким, көрәм чәмалын, чана,
Һичран ситәми сәзасидүр көнлүмнүн,
Чүн билмәди ол гәдри-вүсалын, чана.

*

Әлминәтүлләһ ки, Әманигә нәсиб
Вәсл олду беками-дили-бисәбрү шәкиб.
Һичр афәтидин һадис олан гәм кетди,
Бәррәғми-рәғибид-дуни-пүрмәкрү фәриб.

*

Мән зари, Әмани, натәван ејләди шејб,
Мә'чубеји-әбнаји-зәман ејләди шејб,
Накам беками-дүшмәнан ејләди шејб,
Әлгиссә ки, бинамү нишан ејләди шејб.

*

Еј сәрви-хурамидә, чү олдун сәрмәст,
Сәрмәстлиғин јетүрди төвбәмгә шикәст.
Башынчун әлимни кәсмә даманындин,
Зира ки, әјағдин түшүбән олдум пәст.

*

Һәг сәјәси Аббас шаһи-динпәрвәр
Румигә шикәст берди бафәтһү зәфәр.
Он дөрт илә мин ирди ки, бу нүсрәт үчүн
Ғашијјәкеши болду гәза бирлә гәдәр.

*

Сәнсиз нәфәси сәбрү гәрарым јохдур,
Нәззарәдин өзкә интизарым јохдур.

Битаблыгымда ихтијарым јохдур,
Тәшриф кәтир ки, гәмкүсарым јохдур.

*

личран ситәмидин олмушам зару низар,
Диванә көнүлдә галмады сәбрү гәрар.
Биллаһ ки, дирилмәкдин ирүр өлмәк јек,
Бу нөв кечәрсә мүддәти-өмрә мәдар.

*

Тејфур анын сүлуки-әтвари сүрүр
Јеткүрдү бәси көнүлгә һәнками-һүзүр.
Чүн сөһбәт анынла фајизүн-нур ирүр,
Хошвәгт ол ким, вәслидин олмај мәнчүр.

*

Тирјакидә, ејб имәс, әкәр ар олмаз,
Һеч нөв илә чүн тәбиәти јар олмаз.
Кәр фе'ли мувафиг олмаса гөвлү билә,
Мәзур дутун ким, анда играр олмаз.

*

Әфсус ки, јар кетди, галдум бикәс,
Мәнчүрү әсир мән киби һеч ким имәс.
Көнлүмдә ирүр һәсрәти-јүз нөв һәвәс,
Чүз налә имәс даим ишим мисли-чәрәс.

*

Һеч кимсә чаһанда камран болмас имиш —
Ким, ахири-өмр бағры ган болмас имиш.
Әһвал бу јанлығ олдугичүн, еј дил,
Арифләрә мејли-хануман болмас имиш.

*

Ни лүтф иди накәһан ки, бүнјад етдүн,
Бир намә билә Әманидин јад етдүн.

Һичр ичрә позуг көнүлнү абад етдүн,
Әлгиссә ки, гәмдин аны азад етдүн.

*

Һәрчәнд көнүлнү вәслә шадан етдүк,
Көрдүк ки, зәмирини пәришан етдүк.
Бол хошлуг илән ки, хуб һичран етдүк,
Дүшвәр өзүмүзгә, сизкә асан етдүк.

*

Салды мәни бир дәрдә тәһәммүл етмәк —
Ким, олмаз ону һич тәәггүл етмәк.
Чана, сана јетмәкә өзүндин өзкә
Билмән дәхи кимсәни тәвәссүл етмәк?

*

Јај ајы Маманлыда оланлар һәр јәк,
Шатир сифәт истидә вурарлар дүтәк.
Бу түрфә ки, кечә-күндүз ирүр нәгәрәк,
Сазәндәвү рәггасәләри пәшшәвү кәж.

*

Әһбаб, көзүмдин ахылан ганы көрүн,
Һәр дәмдә көнүл ејләкән әфғаны көрүн.
Өмр өтдүвү көрмәдүк вүсалын әсәрин,
Пајансыз олан мөһнәти-һичраны көрүн.

*

Һәг чадәсидин инһираф ејләмәкил,
Һәр сөздә ки, бар лаф кәзаф ејләмәкил.
Кәр бәндеји-фәрманбәрисән нәһј илә әмр
Һөкм олғана игдамү хилаф ејләмәкил.

*

Көрмәк јүзини ки, биһәд ирүр һәвәсим,
Һеч нөв илә нејлә имәс дәстрәсим.
Горхум бу ки, накәһ әчәл алғаж нәфәсим,
Һәсрәт билә көнлүмдә галај мүлтәмәсим.

*

Әфсус ки, ол вәһши ғәзал олмады рам,
Диванә көнүл вүсалидин тапмады кам.
Һичран отунун һиргәтидин ејшүм үчүн
Бағыр ганыдур кәбабү көз јашы мүдам.

*

Еј көнлүм алан көзәл, кирифтарын мән,
Ғарәтзәдеји-дү чешми-әјјарын мән,
Шејдаву әсиру бидилү зарын мән,
Сәндин нә ниһан, валәһи-дидарын мән.

*

Дөвран мәни еткүнчә чүда чанандин,
Еј каш, ираг салајды чисмим чандин.
Көркән ситәми дәлү көнүл һичрандин,
Нә шәрһ едим, өтүпдүрүр имкандин.

*

Һәммамидә чүн ләтафәти-әндамин
Көстәрди көзә, алды көнүл арамин.
Әлгиссә ки, бир нәзарәји-камил үчүн
Јәғмајә Әмани берди нәнкү намин.

*

Шаһа, мәдәдин сағији-көвсәр олсун,
Һүкками-чәһан чүмләси чакәр олсун.
Әзм ејләдукин тәрәф мүсәххәр олсун,
Тиғин ә'да башиғә әфсәр олсун.

*

Дурна тели санчыб баша кәлкәч чанан,
Әглүм гушуну учурду, галдум һејран.

Ғарәтғә берән һушуну мин тилбә кими
Бармола әсиру зарү битабү тәван?

*

Гылдын чү сәфәр јарычын аллаһ олсун,
Әһли-нәјәрин һиммәти һәмраһ олсун.
Ејш илә кечүб мәдар, даманындин,
Дәсти-ғәми-рузикар кутаһ олсун.

*

Ја рәб, мәни бисәбрү тәһәммүл етмә,
Елкимдин ираг зеји-тәвәккүл етмә.
Һәр әмрдә чүз Мәһәммәду алидин
Мән зарғә өзкәни тәвәссүл етмә.

*

Јүз шүкр ки, кәлдүк јенә кашанәмизә,
Јетдүк шәрәфи-вүсали-чананәмизә.
Һәрчәнд гылурса наз ол фәрзанә,
Миннәтләр ирүр бу дили-диванәмизә.

*

Һәрчәнд ки, сәндин олмишәм дур јенә,
Накамү әсиру зарү мәһчүр јенә.
Ијзәд кәрәмиғә бар үмидүм, лакин
Вәслиндин етәј көнлүнү мәсрүр јенә.

*

Һәрчәнд ким, олмады фәләк јар бизә,
Раһәт јеринә јетирди азар бизә.
Чөвридин ирүр аман демәк ар бизә,
Кен дүнјаны кәрчи ејләди дар бизә.

Нәрчәнд ки, јар бизни јад ејләмәди,
Ғәмдин едүбән хилас, шад ејләмәди.
Лакин нәфәси хуфјәвү изһардә дил,
Бидадидә һеч нөв илә дад ејләмәди.

*

Ол дилбәри-шух наз илән јетди, нетәј?
Шол ғәмзеји-сәһрбаз илән јетди, нетәј?
Чан мүргини сәјд ејләмәк үчүн филфөвр
Тупчаг миниб, әлдә баз илән јетди, нетәј?

*

Кимдүр ки, фәләк көксүнү чак ејләмәди,
Азүрдәвү зарү дәрднак ејләмәди?
Мәнзилкәһини тирә мөґак ејләмәди,
Јүз һәсрәт илән чисмини хак ејләмәди?

*

Һејранын олуб нәркиси-мәстанын өпәј,
Гурбанын олуб аризи-табанын өпәј,
Лә'ли-ләб илән һөггеји-мәрчанын өпәј,
Һәм ғәбғәбү һәм сиби-зәнәхданын өпәј.

*

Рүхсареји-али-дилкүша нечүн өләј?
Ширин ләби-лә'ли-чанфәза нечүн өләј?
Зүлфејни-сијаһи-мүшкса нечүн өләј?
Сәр та бегәдәм тәмами-ча нечүн өләј?

*

Башимғә бәләји-накәһан јетди, нетәј?
Аварә беками-дүшмәнин етди, нетәј?
Тәскинү ғәрарү һушү чанү дилү дин,
Әглү хирәд илә чүмләси кетди, нетәј?

Әлминнәтүлилләһ, јенә чанан кәлди,
Һичранғә шикәстү вәслә түғјан кәлди,
Дәрди-дили-наланимә дәрман кәлди,
Фәрсудә болан чисм евиғә чан кәлди.

*

Әлминнәтүлилләһ ки, вүсал әјјами
Заһир болубан олду көнүл арами.
Тил ачиз ирүр бу шүкрдин ким, берди
Һичранғә мәним камим илә илзами.

*

Бир кечә Сүлејманлыда ғыш әјјами,
Вағе' олучаг бурәләри, әндами
Зәхм ејләдиләр, мөһв еләдүк арами,
Әлгиссә ким, ол кечә бесәд наками.

*

Тирјак јејән нечә кәсәр тирјаки,
Тәндин бәдәл етмәс чү мүдәр тирјаки,
Вәзнин биринә бир артуруб һәр дәмдә
Әввәлдин ахыр олур бетәр тирјаки.

*

Ол кимсә ки, јемәнәм дејәр тирјаки,
Мејл едә әкәр зиаләми-бибаки.
Нәф'и олдур ки, мәсх олуб та беәбәд,
Билкүллијә зајил едип идраки.

*

Әфсус ки, әјјами-чаванлыг кетди,
Ғәм ләшкәри кәлди, шадманлыг кетди.

Билкүллијә зә'фү натәванлыг јетүбән
Сәрмајеји-ејшү камранлыг кетди.

*

Әфсус ки, нәфс шәрмсар етди бәни,
Үсјан јүкү бирлә зири-бар етди бәни,
Бисәбрү сүкунү зарү хар етди бәни,
Әлгиссә ки, мүстәвчәби-нар етди бәни.

Тут'а ба
Тәкбейтлар

Бил јегин ким, гәрибин аләмдә
Әкнини бит јејерү малыны ит. ✓
Гибтәсизлиг әдәминдин олури
Зә'фәран гијмәтигә сәрф шибит.

*

Мейманы әзиз көр, мө'мин,
Филмәсәл кәрчи болса ол кафир.
«Әкрәмүз-зејфә» мучиби бирлә
Не'мәтү хидмәтин едәр вафир.

*

Рәһмәт сәһаби дик гаму әһбаби-фирғигә
Олмуш пәһәһ сәјеји-али тәбаринүз.
Бу атифәт үмидигә тапубдурур шәрәф
Гүрби-чивари-дөвләтигә хаксаринүз.

*

Бир-ики кимсә үчүн ел вә күнү
Бир-бирә салмаг имәс һеч лајиг.
Һәр кими көзлә, шәһа, гәдринчә,
Та гаму хәлгә болајсин фајиг.

*

Түрфә һаләтдүр сипаһи олмағымыз, еј көнүл,
Алмајандин алуруз вә бермәјәнгә верүрүз.
Худһесаb олуб тәәммүл едәлим инсаф илә,
Динү иман бу әмәл бирлә нечә олсун тәнүз.

*

Әкәр шәмме'и сөйләсәм һалдин,
Олур хатири-шадманын һезин.
Һәмән беһ ки, дәм урмайыб, мүттәсил
Чәкәм дәһр ара дәрду ғәм мөһнәтин.

*

Әрәбә түрк ејләјүб еһсан,
Сөјләди ким, јемәзмисән ајран?
Өз диличә деди ки, «ваһидни»
Јејә билмән, нечүк јејим ајран?

*

Әкинин һасилин артырмағ үчүн
Бөјүчәк бағла булағын көлүнү.
Јылхыја сәлләм елә ајғырыны,
Истәсән ким, көтүрәсән дөлүнү.

Ешг рәшкидин едәрләр даим
Чану дил бир-бирә энва'и-низа'.

Хирәд истәр ки, нәсајиһ берибән,
Араларында едә шәрти-мүша'.

Гамусигә берәчәкдүр илзам,
Шөвгүнүн һөкмү ирүр чүнки мута'.

Нисбәти-шејбү шәбаб олмағ үчүн
Јел хәзан бәркин едәр дејгә рига.

Ешг адабини һәр ким билмәс,
Бар тәмиз әһли јанында чү сибә'.

Мүбтәлалығ ғәмиғә сәбр гылан
Бардурур әсреји-һәччадә шүча'.

Ихтијар ејләкилән хөвфү рича,
Намүшәххәсдүр, Әмани, өвза'.

***

Лүтфүн үшшағә пәнаһ олдуғу дәмдүр әрәсат,
Наүмид олмаја һеч кимсә зи алидәрәчат.
Һәр нә ким, мүмкүн ирүр, фани олур, ја сане'.
Сәндин өзкиғә сәзавар декил затү сифат.

Шадивү гәм барабәр ирүр зар көнлүмә,
Чүн бу фәнадә һәр киши беш күн гонаг олур.

Гане' хәјалә болғана һич фәрг ејләмәс
Гисмәт вүсал дөвләтивү ја фәраг олур.

Бәрәкс имиш чаһанда бу мәшһүр олан мәсәл:
«Көздин ираг оланы көнүлдин ираг олур».

Андин ки, бән дә мө'тәкифи-кујин олмушам,
Еј дост, ре'јәтин көзә аз иттифаг олур.

Бермиш Әмани јар ризасигә ихтијар,
Өз ре'јин истәмәк чү әбәс тәмтәраг олур.

Ләфзи-е'чазы билә јагут ләбидин гүввәти-руһ
Версә, тан ирмәс, олур чүн гөнчеји-күлнар нар.

Гәм бијабанидә һичран атәши чисмим көјүб
Кирдбад етсә, кәлүр анди, сәдаји-«Јар, Јар».

Еј мүғәнни, бу мәгам ичрә нәва үшшагдин,
Болмаја ким, табганун кәрдиши-дәввардар.

Ешг јолунда билүр Мәнсури-һәллачы дәлил,
Ихтијар етмәк кәрәкдүр валәһи-дидардар.

Тәб'имин мөвзунлуғу мәхфи болајды каш ки,
Еј Әмани, чүн олупдур сөјләмәк әш'ар ар.

Мәни-хәстәнин пүрсиши-һалиғә
Сәбүкрүһлиг шивәсидин гәдәм.

Басыб Хызр та бејтүл-әһзан ара,
Мүшәррәф боланда зи тәхти-дижәм.

Болајмадым ол вәгт һазыр вә лејк
Тәәссуфдин имди һазаран әләм.

Һәзин хатиримдин Әмани сифәт
Имәс һеч нөв илә бир ләһзә кәм,

Мәкәр шамили-һали-зарум јенә
Болај илтифатын зираһи-кәрәм.

Бедәстур олај ки, гуртулғајын
Әларәғми-кәрдун зизиндани-ғәм?

Јүз шүкр, мүбарәк олду мәскән,
Көрдүм јүзүнү бевәһһи-әһсән.

Фәрсудә тәнимғә јенкидин чан
Еһсан етди худаји-сүбһан.

Мәнсубеји-ғејб етди имдад —
Ким, һичри-Әмани олду бәрбад.

***

Әкәр чан алмаг исә мүддәаси,
Фәдаси һасил олсун дик ризаси.

Һәвәс мәһбуби-дүнја вәслин етмә,
Вәфасын көрмәмиш һеч ашинаси.

Әмани билмәди чүн гәдри-вәслин,
Фәрағ отигә көјмәкдүр сәзаси.

*
Еј кәrimi-әһәди-биһәмта,
Ачизи-һәмдин ирүр һәр дана.

*
Күнһи-затингә мәләк һејрандур,
Гүдрәтин бирлә фәләк кәрдандур.

*
Шаһү дәрвиш гапун мөһтачы,
Һәрәмин төвфин едәнләр һачы.

*
Еј худавәнди-кәrimi-ә'зәм,
Етмәдин мәрһәмәтин һеч кимә кәм.

*
Кафили-ризгсәнү дәрде әлач,
Хани-һсанына әшја мөһтач.

*
Кәрәмү мәрһәмәтин сәтри-үјүб,
Шивеји-мәғфәрәтин әфви-зүнуб.

*
Олмушуз башдин әјағ гәрғи-күнаһ,
Бәһри-ғүфраныны гыл бизкә пәнаһ.

*
Гүдрәтиндин сәри-му ики чәһан
Һаләтин болмады һеч кимкә әјан.

*
Елми-гејбингә бәдајәт јохдур,
Күнһи-затингә нәһајәт јохдур.

*
Әввәлу ахәру батин, заһир
Гаму сәнсин бедәлили-баһир.

*
Будләр чүмлә олурләр набуд,
Әбәдүд-дәһр ирүрсин мөвчуд...

Дәһр ара, ја рәб, мәним дик мүбтәләји бармола?*

Көнлү гәмкин, чешми нәмкин бинәваји бармола?

Ашиг олан мугајјәдү паку тәмиз кәрәк,
Көнлигә јар икки чәһандин әзиз кәрәк.

Еј пәривәш, раһәти-руһи-рәванумсан мәним,
Чанымын чананәси, арами-чанумсан мәним.

Бәнакушун тәһидин хали-мишкин, маһи-табаным,
Хәтти-сәбз илә заһир болғалы битаб ирүр чаным.

Ја рәб, ол күн болај ки, чананым
Вәсл илә шадиман едә чаным?

Ғејрә һәмдәм болду чанан нејләјин?
Ғалмады таби-дилү чан, нејләјин?

Әғјары көрүм дәрду бәләләргә туш олсун,
Үмман тәнизи ортасидә ғәргә туш олсун.

* Бармы ола — вармы ола

Дедүм чүн күфри-зүлфиғә мана имандин артугсин,
Деди: бишәк пәришанлығда сән имкандин артугсин.

Сәрвиназым болғалы көздин ниһан,
Һәр тәрәфғә сејли-әшкимдүр рәван.

Кәр гүрб мәғамидә, көнүл, чаһи севәрсән,
Алданма чәһан мүлкиғә, аллаһи севәрсән.

Аризиди күл, зүлфү чү сүнбүл анын,
Бојни сүраһивү ләби мүл анын.

Әрәнләр көтүрдүкүнү салмијә,
Өјлә ғалмады, бөјлә һәм ғалмијә.

Вәсл әјјамы јетишди, еј көнүл, шад ол јенә,
Һәбси-һичрандин әду рәғмиғә азад ол јенә.

Хәтмидүр ол сәфһеји-рүхсари-чанан үстүнә
Ја толанмыш һалә накәһ маһи-табан үстүнә?

Чит либас илән олубсин сурәти-Чин афәти,
Чин әкәр десәм, нә сурәт, дил билән дин афәти.

Шејдаји көнүл ешгдә рүсваји дејилми?
Шол силсилеји-зүлфдә сөвдаји дејилми?

*

Сәрзәниш гылман анын ешгидә көрсәм зилләти,
Ашиги-садиғ оланын харлыгдур иззәти.

*

Еј мәһи-намеһрибан кәл бәри, зарын сары,
Та ки, нисарын бола әглү дилү дин жары.

***

Сәнсиз мана ләззәти-һәјат олду һәрәм,
Еј раһәти-чан,
Бағрум ганы көз рөвзәнидин ахды тәмам,
Чүн сејли-рәван.
Мөвчуди-нәзәр вүчудуну көрмәкәли
Биһуш болуб,
Идрак едә билмәзәм нәдүр сүбһ илә шам,
Өһвали-зәман.

Мәснәвиләр

Ибтида намә нами-һәјји-гәдим
Олду бисмилләһи-рәһмани-рәһим.

Һәр нә иш ким, башласа әһли-сәбил,
Шәрт одур ки, едә бу исми дәлил.

Әнбијавү өвлија гәдри-рафи'
Тапдылар бу исмини ејләб шәфи'.

Афәринәш һәдди ирмәс, бил јәгин,
Зикри-шүкри-лүтфи-рәббил-аләммин.

Заһирү батин гамусин чүн билүр,
Мәһзи-хејр ирүр һәр иши ким, гилүр.

Бар үмидүм ким, кәрими-зүлчәләл
Мүддәаны һасил едә бисуал.

Ја илаһа, бир кәминә бәндәјәм,
Пүркүнаһү ачизү шәрмәндәјәм.

Көрә билмән бөјлә мүзтәр көнлүмү,
Гыл гәнаәтдин тәванкәр көнлүмү.

Нечә шүкр еткәј ки, хәтмүл-әнбија
Үммәти гылдун бизи бимачәра.

Ики аләмдә бу дөвләт бәс бизә,
Һич үммәт рүтбәси јетмәс бизә.

Ол шәфи'үл-мүзнибинә е'тигад
Раст болгач үгдәләр тапар күшад.

Кибри-нәфси өлдүрән ғәзи ола,
Мәрд оланлар барчә сәрбази ола.

Әһли-һәг дүнјаны зиндан билдиләр,
Жүлләрин хари-мүғилан билдиләр.

Чүнки һәгдүр чүмләгә фәрјадрәс,
Болмағил бизикр, еј дил, бир нәфәс.

Јох мәдари-өмрә, еј чан, е'тибар,
Ғафили-вәгт олма, та бар ихтијар.

Пирлиғдин ғәмәти көркәч дута,
Сидг әликә бер ибадәтдин әса.

Үзри-тәғсират үчүн хунаби-дил
Ејни-ихлас илә чари ејләкил.

Тәрки-үстүрлабү гилүғал гыл;
Тәғвәвү таатини зәдһал гыл.

Ғаневү хүрсәнд бол мәғсумғә,
Пүшти-па ур залимү мәзлүмғә.

Кечкилән тәгти'вү тәклифатидин,
Ихтијар ет хиргә тәшрифатидин.

Ғојкилән тули-әмәл сөвдасини,
Нәһј сајкил бу чәһан ғөвғасини.

Еткилән тәрки-һәваји-кибрү кин,
Тут тәриги-шәр'и-хејрүл-мүрсәлин.

Мүчтәба әчрини сане', һәг, чәләб
Ејләмәс чүн, ғәм јемә, чәксән тәәб.

Еј кәрим-карсази-бинијаз,
Бинәвалығ бирлә аһәнки-һичаз.

Түшди башимғә бесөвдаји-әчиб,
Зати-пакин һөрмәтичүн гыл нәсиб.

Лүтфүн етдүн чүн дәлили-һәр тәриг,
Бу сәфәрғә ејлә төвфигим, рәфиг.

Өз-өзүмлән издиһами-шөвг илә
Сөјләрәм һәр дәмдә јүз мин зөвг илә.

Кәл, көнүл, гыл хејрбади-хасү ам,
Бағла еһрами-рәһи-бејтүл-һарам.

Һәддү һәсри јох әкәр үсјанымын,
Бинәһајәт лүтфү бар султанымын.

Рөвзеји-хејрүл-әнамын төвфини
Ејләкәч рәф' едә гәлбин хөвфини.

Түш јола, ләббејк һәр дәм сөјлә кеј,
Аризулар вадисини ејлә теј.

Зикркујан һәр мәғамы сәјр елә,
Һәмзәбанлығлар бевәһшү тејр елә.

Тәрки-дүниа бирлә мафиһа едиб,
Јолға дүшкыл, чәрхә истиғна едиб.

Төвбә һәг дәркаһидә ирүр гәбул,
Ғылмаса нәфсин пәшиманү мәлул.

Ғылмајыб бәтни һарам әклиғә зәрф,
Өмрү минбә'д ејлә истиғфарә сәрф.

Еј Әмани, нәфсдин алмағ инан
Һәр киши һәдди декил, билкил әјан.

Ғасил олмас һәрфү сөвт илән бу һал,
Аләми-гүдс әһли олсан филмисал.

Лакин олғач шәммеји-лүтфи-илаһ,
Рубераһ олур һазаран пүркүнаһ.

Чүнки позмаз ев ијәси мәјусин
Јастана көркил тәвәккүл ғапусин.

Ситтәвү әлф ирди ким, бу мәснәви
Олду вағе', ејләди көнлүм гәви.

Самини-замин, Әли, Муса, Риза,
Мәшһәдиндә рәшки-фирдовсүл-үла.

Бар үмидүм, ушбу ам ичрә нәсиб
Фәзли-һәгг еткәј бу һалати-әчиб.

Интизами-силки-һүччачүл-үзам
Мән күнәһкариғәдир бейтүл-һирам.

Илаһи, сәрникун олсун бу кәрдун,
Етибдү јарсыз бағрум толу хун.

Фәләк бидади гәддүмни бүкүпдүр,
Чикәр хунабими көздин төкүпдүр.

Бәсәр нури нәзәрдин кетди, нејлим?
Дилү чанымни битаб етди, нејлим?

Бу јанлығ түшкүчә чанандин ајру,
Олајдум кашки бән чандин ајру.

Нә кечә бардур арамум, нә күндүз,
Бу һалы көрмәсүн аләмдә һеч көз.

Ғәми-һичран бәни диванә гылды,
Хирәд кашанәсин виранә гылды.

Өлүмдин сә'б имиш азари-һичран,
Көрүм ким, галмасун асари-һичран.

Мәним дик болмасун мәһчур һеч ким,
Вүсали-дилбәридин дур һеч ким.

Бәләји-дәрди-бидәрманә түшдүм,
Әчајиб наләвү әфғанә түшдүм.

Нә бир мунис дејәм һали-дили-зар,
Нә бир мүшфиг бола гәмдин хәбәрдар.

Вүсалин һәсрәти чанымда чохдур,
Фәрағ әндуһинин пајаны јохдур.

Имәс хали дәми көнлүмдин аһим,
Бу һаләтгә ирүр изәд күваһим.

Дәвасыз дәрд имиш әндуһи-һәр шәб,
Она уғрашмасун һеч кимсә, ја рәб.

Көнүлдә галмајундур сәбрү арам,
Болалы ғәјиб ол рүхсари-күлфам.

Чүдалығ оту көјдүрдү тәнимни,
Фәна бадигә берди хирмәнимни.

Бәси аварәвү биханиманәм,
Әсирү харү зарү натәванәм.

Фәрағи-нәркиси-фәттани-чанан
Тәним бимарү ејним гылды кирјан.

Никара, нури-рүхсариндин ајру
Кечәләр дидәгә һеч кәлмәз ујғу.

Вүсалиндин чүда, еј јари-чани,
Кәрәкмәзди вүчудимдин нишани.

Бу хичләтдин бәси бардур гәми-дил,
Өз әлкимдә декил өлмәк, нә һасил.

Көзү гашын ишарәтлари, еј јар,
Ирүр чанымда мисли-нәгши-дивар.

Фәрағын һиргәтидин, еј пәриwәш,
Ирүр көнлүм чү му бәр руји-атәш.

Хәјалын бирлә чанү дил едәрләр
Һәмишә бу ибарәтни мүкәррәр.

Нолејди накәһан чанан кәлејди,
Бизи бу дәрду гәмдин гуртарејди.

Зи дәрди-интизарү зүлми-әјјам
Ни еткәјмин чү өз ағазү әнчам?

Әјанундур тәмам, еј јари-чани,
Әмани зарынын рази-һиһани.

Чүзвү күлл һөвзеји-фәрманиндә
Јавуг, ираг гамуси јаниндә.

Әһмәди-мүрсәли гылдын Хатәм,
Әһли-күфр ичигә салдун матәм.

Әнбија рүтбәсидин ме'рачың
Отуруб, кејди «лиәмрүк» тачын.

Көрмәмиш инсү мәләк бу әлтаф
Ејләдин шамили-өвлади Мәнаф.

Әлији-алини биваситәсиз
Һәрәми-мөһтәрәмин ичрә тәмиз.

Фатимә бәтнидин етдин заһир,
Еј үлүләмри-рәһими-ғаһир.

Өвсија бә'ди-нәбијји-али
Ејләдин хәлгә Әлијјү али.

Бивәләји-Әливу али-нәфәс
Чәкмәзүз, чүн бу сәадәт бизә бәс.

Еј Әмани, еләкил хәтми-кәлам,
Һәр нә һәгг рә'јидүр олсун сана кам.

Дүн кечә јухуда көрдүм ани,
Деди ки, нечүксин, еј Әмани?

Вәслимдин ираг беками-һичран
Аварәвү натәванү налан.

Изһар едәмәзсин, еј кирифтар,
Һеч кимсәјә һаләти-дили-зар.

Јә'ғуби салыб фәрағә накам,
Јусифи едиб әзизи-әјјам.

Тәммүс гарыны ешгә мајил
Едүбәни, әглин етди зајил.

Мәчнунни чүнунә етди мәшһур,
Көрсәтди көзигә Лејлини һур.

Фәрһад илә Хосрову гәринә
Ширин үчүн етди бир-биринә.

Биригә вүсал пишә гылды,
Биригә нәсиб тишә гылды.

Һәр гиссәсидин әкәр, Әмани,
Бир шәммә десәм, тутар чәһани.

Булар гаму андин олду јекта,
Билкәј аны ким ки, олса бина.

Биз чүмлә фәनावү һәјји-гајим,
Јох өзидин өзкә кимсә дајим.

Әзбәс ки, зәбунни-ғәм болубсин,
Өз-өзинкә јанубән сөнүбсин.

Новмид олма ки, һәг рәһимдүр,
Миян бир адынын бири Кәримдүр.

Ол ким, јанар одну етди күлзар,
Нәмрудини ејләди никунсар.

Ибраһими ејләди сәрәфраз,
Әшјанын ичиндә етди мүмтаз.

Етди бетүфејли-хејли-Муса
Фирониләри ғәриги-дәрја.

Нуһә верүбән ничати-туфан,
Гуртарды зи чәнки-бәдсегалан.

Һекајәтәр

БИРИНЧИ ҺЕКАЈӘ

Рави нағыл етди ким, ифлас ара
Бир киши галмышды һезин даима.
Фагәвү фәгр әлкида зарү низар
Әһлү әјалидин олуб шәрмсар.
Әлимигә разы олуб һәр заман,
Башлар иди мөһнәтидин жүз фәған.
Кәрчи бәси мүфлис иди лакин ол,
Таме' олуб кимсәјә сунмәсди гол.
Ејләмәјүб сөһбәти-хәлг ихтијар,
Ганеи-бир гүрс иди лејлү нәһар.
Зә'фү ријазәтдин олуб бәс зәбун,
Тапмады ол, гүрсүнү һәм нечә күн.
Накәһ едиб хатирин үммидвар,
Кәлди бедәркаһи-шәһи-камкар.
Ол ки, чәһан ичрә олан чүн чәһан,
Мазинү мүстәгбәли билкән әјан.
Чәдләринин бири һәбиби-чәлил,
Бири һәм әгсамкәни-сәлсәбил,
Һәзрәти-Зәһра она үмми-әли,
Әмми-тәбари һәсән ибн Әли,
Шаһи-шәһидан атасы бикүман,
Мадеһи-Чибрил әмин һәр заман,
Јә'ни ки, сәччади-әлејһиссәлам,
Һамији-дин, вариси-хејрүл-әнам.
Мө'мини-дәрвиш чәмалын көрүб,
Сәчдеји-шүкр етди ирагдин дуруб.
Һачәтә әл галдуруб етди дуа
Мәдһү сәнадин сора ол бинәва.
Әчз илә бичарәлиг изһар едиб,
Дидәләрин әбри-көһәрбар едиб,
Деди ки, еј саһиби-тәхт илә таң,
Бир сүрүк оғлум ушағым бардур ач.
Чүмләси дер: бизкә кәрәкдүр хәрәк,

Иич чәһәтдин тапаман бир чөрәк.
 Өмүр кечиб, көрмәмишәм салү маһ,
 Шө'лә евим ичрә јахар бәрги-аһ.
 Гиссәсидин гүссәләниб шаһи-дин,
 Төкдү әгиг үстүгә дүрри-сәмин.
 Болду хәчил сөйләкәниндин фәгир,
 Көрдү чү риггәт едәр ол бинәзир.
 Тәрки-әдәбдүр-деди минбә'д гал,
 Јерни өпүб кетди ол ашүфтәһал.
 Јолда чү һәмсајәләр уграшдылар,
 Кетмәкү кәлмәкни хәбәрлашдылар,
 Деди: гәмим шәрһләрин ибтида
 Чүн еләдим, һалыма гылды бүка.
 Чүн көрүб ол нөв' ону мин өзүм,
 Өзнү унутдум дахи билмәј сөзүм.
 Накәһ о һаләт ичидә бир фүзул —
 Ким, барды харичи ол нагәбул.
 Ијиләдә иблисгә устад иди,
 Хатири гејбәт демәкә шад иди,
 Деди, бәси лаф едәр имамынуз,
 Бүләчәб ол ким, берәмәс камынуз.
 Чүн нәзәр етсә зәр олур тирә хак,
 Нејчүн едәр кирјәни ол зати-пак?
 Мө'мини-мүфлисгә ләнинин сөзү
 Кәлди јаман, деди, јашарыб көзү:
 — Кеј сијәһүзлү сәки-пүркибрү кин,
 Нәһси-дәғәл, фасиги-биәглү дин,
 Сөјләдин әр бүгзү һәсәддин јаман,
 Маһгә ит әф-әфидин бизијан.
 Мө'минин олду чү имам јаричи,
 Болду пешиман сөзүдин харичи.
 Јолдин едиб өвд бедәркаһи-шаһ,
 Бармады өз евиғә ол мәрди-раһ.
 Јеткәч өпүб сидг илә дәркаһини,
 Көрдү әјан әнчүмәни-шаһини.
 Әмр илә чүн мәчлис ара тапды бар,
 Гылды һәзин хатирин үмидвар.
 Етмәдин изһар мүбаһисләрин
 Сөјләди әшабгә шәһ чүмләсин.
 Та ким, ола кур ләиннләр көзү,
 Рәмзи-вилајәт билә һәзрәт өзү.
 Берди зибә'ди-һәмә көфтү шинов
 Мө'мини-мүфлисгә ики гүрси-чов.

Деди ки, бу гүрсләри һәг-чәләб
 Вүс'әти-ризгингә гылыбдур сәбәб.
 Гүрсләри алды, фәрәһнак олуб,
 Евиғә әзм ејләди, чалак олуб.
 Гүрсләр ирди чү бәси хүшкү сәхт,
 Деди: һәман беһ ки, гылам ләхт-ләхт.
 Әл вә тиши гүрсләр илән ситиз
 Гылды бәси, лејк гопармады чиз.
 Јетди чү базаргә шарә' ара,
 Көрдү балыг сатгучи бимачәра.
 Мүчиби-шәр' илә едиб шәрти-әгд,
 Беј' гылуր балыгы бачинсү нәгд.
 Јаныға барыб деди: — Кеј пакдин,
 Ја рәб, олурму ки, бу гүрсүн бирин,
 Лүтфү тәрәһһүмлә бевәчһи-Һәсән,
 Алғасәнү бизкә балыг беркәсэн?
 Көрдү ки, әчз илә гылуր илтича,
 Гүрсү алыб, балыгы берди она.
 Тапмыш иди мәтни-әзим ол сәмәк,
 Мүшкүл иди бинәмәк аны јемәк.
 Мөһнәтү рәнч илә јетиб чаниғә,
 Кәлди фәгир туз сатанын јаниғә,
 Сөјләди бир гүрсни һәм син алыб,
 Әтәкимә кәр бир авуч туз салыб,
 Көндәрә билсән мәни евүм сары,
 Шад олур оғлум-ушағум бары.
 Һәсби-ризасы билә ол тузсатан
 Еви сары ејләди аны рәван.
 Евиғә кәлтүрди биларејбү шәк
 Мө'мини-дәрвиш сәмәк банәмәк.
 Пак едәр ихән сәмәки көрдү ким,
 Чыхды ичидин ики дүрри-јәтим.
 Көвһәри-најаб олар ирди бәс,
 Гијмәтини билмәс иди һич кәс.
 Лә'л илә јагут рәвачы иди,
 Һәр бири јүз мүлк хәрачы иди.
 Дүрләри алғач әлә ол мәрди-раһ
 Сәчдеји-шүкр етди, деди: Ја илаһ.
 Али-әба һөрмәти үчүн мана
 Лүтфү әта ким, еләдин хәлг ара,
 Мин јил әкәр шүкр десәм мән һәмин
 Сөјләјә билмән дахи миндин бирин.
 Әндүһи-ифласдин азад олуб,

Өз-өзү бирлө дөр иди шад олуб:
 Мән киби бармола мурадын тапан,
 Мөһнәти раһәтгә мүбәддәл болан?
 Оялу, ызы, өврәти сөнүшдүләр
 Зүмзүмәләр едүбәни чошдүләр.
 Од вә одун тәбх үчүн кәлтуруб,
 Чүмләји-әсбабы мүһәјја гылуб,
 Балығы пакизә јујуб бигүсур,
 Бүрјан едиб, асдылар, дәртәнур.
 Ачмамыш икән о, тәнурин башын,
 Көрдү ки, бир киши дөкәр гапусын.
 Деди: Нә истәрсән, аја мәрди-һүрр?
 Сөјләди ким, ач гапуны, хејрдүр.
 Гапу ачуб бир-бири чүн көрдиләр,
 Әчзү тәвазә' едүбән дурдиләр.
 Деди о, дәрвишгә: Мәрди-әзиз,
 Гүрсләриндин јемәк олмады чиз.
 Сөјләдиләр балыг илән туз верән,
 Бу ики гүрсү ол әсири-мүһән
 Гут еләсүн һәмрәһи-әһлү әјал,
 Балыгу тузни она гылдуг һәләл,
 Гүрсләри алды, болуб шадкам,
 Хејр-дуа гылды оларға тамам.
 Евә кәлиб шәрһини башдин әјағ
 Сөјләди, фәһм ејләди огул-ушағ.
 Зөвг сәдасын бурахыб дәрчәһан,
 Сөјләдиләр, чүмлә болуб јекзәбан:
 Шүкр һәгин дәркәһиғә ким, ченин
 Ејләди мүмтаз бизи барчәдин.
 Чүмләси балыг әтидин тојдулар,
 Мүнкиринин көзләрини ојдулар.
 Шамкәһ ирди ки, бирав накәһан
 Кәлди, деди: Гүрсләри, еј филан,
 Шаһ бујурду ки, кәтүрсүн билә,
 Истәкини тапды чүн ол сидг илә.
 Дүрләрү гүрсләрни алыб әликә,
 Мәдһү сәна вирд гылыб тиликә,
 Рәмзи-вилајәтгә сәрәфраз олуб,
 Дүшдү јола, сидг илә дәмсаз олуб.
 Зөвгү сүрүр илә едиб гәт'и-раһ,
 Кәлди фәрәһнак бедәркаһи-шаһ.
 Турду әдәб шәрти билә бир зәман.
 Индәдиләр мәчлис ара накәһан.

Гүрсләрү дүрләри мәчмә' ара
 Заһир едиб деди: Әја рәһнүма,
 Әввәлү ахырда бу иш тәрһини
 Чүнки билүрсән, нә дејим шәрһини.
 Шәһ деди ким, гүрсләри вер кери,
 Бардурур мунда әрәнләр сири.
 Тимәк ону өзкәкә дүшвар ирүр,
 Бери сүһурү бири ифтар ирүр.
 Нәг чү јетүрди нәсибин фејбдин,
 Чүмлә ишин хали ирүр ејбдин.
 Дүрләри ет вәһһи-мәаш өзүнә,
 Ризг ешшикин ачды чү нәг гүзүнә.
 Нәгдин олур бәндәгә чүн лүтфи-хас,
 Фәмдин едәр бир сәбәб илән хилас.
 Әмр сәниндүр, деди, ја шаһи-дин,
 Нәр нә ки, һөкм ејләсән олдур күзин.
 Дүрләр алыб, гүрсләри тапшуруб,
 Гопду еви сары бәси шад олуб.
 Кечә чү кечдивү сәһәр урду дәм,
 Кетди көнүл күзкүсидин рәнки-ғәм.
 Накәһ уш ол һал ичидә бикүман,
 Јетди гәзадин бир ағыр карван.
 Мө'минә чүн лүтфи-әбәд јар иди,
 Таләји имдады билән бар иди.
 Гафиләнин ортасидә бир киши —
 Ким, дүрр алыб-сатмағ ирүрди иши,
 Симү зәри вәзнү әдәддин бүрун,
 Бәлкә нә ким, тил декәј андин фүзун.
 Күчәвү базарғә салды нида,
 Кимдә ки, бар лә'лү дүри-бибәһа.
 Кәлтүруб алсын әвәзин зәррү сим,
 Нәсби-ризасы билә бивәһмү бим.
 Берди нишан хачәгә бир чөвһәри —
 Ким, филанындур ики көвһәри.
 Гылмамыш һеч әсрдә фәвваси-әгл,
 Бәһри-тәхәјјүлдин олар тәкни нәгл.
 Ешидиб ол сөзни чәваһирфүруш
 Ејләди беј'әтигә рәһн әглү һуш.
 Деди ки, еј мүждәдәһи-бимисал,
 Лә'ләләрин саһиби ола мәрди-һал.
 Нердә исә дур кедәли тезрәкин
 Сәрф едүбән симү зәрин барчәсин,
 Дүрләр алыб фејр үрәкин јаралы,

Дунјада бир ад гојубан баралы,
Кетдиләр ол мө'минин еви сары,
Хачә билән әнчүмән әһли бары.
Бә'ди мулагатү тәвазә' бәси
Етиб уш ол мө'мин илән чүмләси.
Сөјләдиләр: Кәлмишүз, еј мөһтәрәм,
Лә'ләји-шәһварләр үчүн бу дәм.
Вүс'әти-ризг олмуш олар чүн сизә,
Һәр нә ки, мәгсуд ирүр ал вер бизә.
Мүштәринин сөзләрини истима
Етди, деди: — Беј' үчүн мин низа
Ејләмәјүбдүр, берибән бигәрәз,
Һәр нә мүрүвәтдисә беркил әвәз.
Хачә деди: — Мән дахи, еј пакдин,
Һәр нә ки, бар чүмлә түфејл ејләјин.
Һикмәти-сидг әмридә һазиг болуб,
Бир-биринин гөвлигә садиг болуб,
Әгди-үхүвәт тутуб әзчанибејн
Ејләдиләр әһди-көнүл фәрзи-ејн.
Лә'ләләри мө'мини-паке'тигад
Дәрнәзәри-хачеји-никунәһад
Һазыр едиб, ејләди тәклиф чүн,
Хачә һәм етди ки, нәфини бүтүн:
Аләм ара сән киби бир керчәк әр
Көрәмәдүм, мунча ки, гылдум күзәр.
Бу ни сифәт меһрү мөһәббәтдүрүр,
Бу ни декән лүтфү мүрүвәтдүрүр.
Шадлығ әшкин ахыјыб көзидин,
Түшдү әјағыға, барыб өзидин.
Тапды о һаләт ичидә өзкә һал
Хачеји-фәррухрүхи-ширинмәғал.
Сөјләди: — Хадимләр, олун тез рәван,
Дүнјәлигим һәр нә ки, бардур зәман,
Кәлтүрүнүз ушбу мәнәзил сары,
Мө'мин әхимғә һибә гылдум бары.
Мучиби-фәрман илә бимачәра
Ејләдиләр һазыр о мәчлис ара
Симү зәри-биһәдү әчнаси-хас,
Һәр бири бир јердин олуб ихтисас.
Әнчүмән әһли көрүб андаг хисал,
Бүләчәб ишдүр дедиләр ушбу һал.
Лејк олар мәнлиғи ејләб һибә,
Шаһи-вилајәтғә гылыб игтида,

Кәнчи-һәгигәтдин олуб бәһрәвәр,
Симү зәрү лә'ләғә гылмаб нәзәр,
Икисинин көнлү билә бир болуб,
Бир-биринин әјағыға баш гојуб
Сөјләдиләр та бола чандин рәмәг,
Шәрт бу ким, бир нәфәс ајрылмәјәг.
Икиси ичабү гәбул ејләјиб,
Нәфси көнүл шаһиғә гул ејләјиб,
Бир-биринин һәсби-ризасы билә
Өмрүнү сәрф ејләдиләр сидг илә.
Сә'ји-Әмани һәм одур ким, гыла
Јари-вәфадарыға чанын фәда.

ИКИНЧИ ҲЕКАЈӘ

Еј ким, имәс затына вәсф еһтијач,
 Бермиш ики аләмә сүн'үн рәвач.
 Инсу мälәк бирлә вүһушү түјур
 Рабитеји-ризгдә тапмај гүсур.
 Булмамыш икән әсәри-зиһәјат
 Ризги мүгәррәр олунур та мәмат.
 Һәр кимә әнван-вәсајил билә
 Ризг јетәј гисмәти-камил билә.
 Өјлә ки, бир гафилә гөвми-әрәб
 Һатәм Теј гәбри үзә пүртәәб,
 Бими газагдин түшүбән галдылар,
 Јүкләрини хөвф билә салдылар.
 Јох иди һеч гисм јемәкдин нишан,
 Ачлыг алмышды әлиндин инан.
 Гафилә әһлидә бирав накәһан.
 Гәбргә көз тикди, деди: кеј филан,
 Әкрәми-биззејф иди чүн вәрзишин,
 Имди дағи шол рәвиши гыл ишин.
 Чүнки јетишдүк сана биз миһман,
 Ејлә мүһәјја бизә бир бәзлхан.
 Накәһ уш ол һал ичидә бир симиз
 Бәсрәкинә вагә' олуб хөфтү хиз,
 Түшдү әјағдин, гојубан баш јерә
 Гылды тәәччүб әјәси бу сирә.
 Бағрыны һејрәт оду етди кәбаб,
 Тил узадыб атәмә гылды хитаб.
 Деди ки, чәшн ејләмәк ел малидин
 Бәдтәр ирүр оғрулар әһвалидин.
 Бөјлә кәрәм дахили-имсак ирүр,
 Ни рәвиши-аләми-идрак ирүр.
 Сөјләди бир шәхс она, кеј фүзул,
 Болмамысын бөјлә демәкдин мәлул?
 Һатәмә хәтм олду әзәлдин сәха,
 Бөјлә демәк лејк она ирмәс рәва.

Гафилә әһли дәрисин сојдулар,
 Ол кечә бәсрәк әтидин тојдулар.
 Сүбһү тулу' етди чү һәг гүдрәти,
 Нурә бәдәл болду кечә зүлмәти.
 Минди фәләк бухтисигә чүн гујаш.
 Румү һәбәш хејлигә түшдү саваш.
 Накәһ ол әснадә болуб ашикар
 Кәлди бир ә'рабији-үштүрсәвар.
 Бир тивә һәм өз тивәсинә гатыб,
 Әтмәкү әт архасигә јүклатыб,
 Мүштәбәһ олган тивәкә һеј'әти,
 Бахмағивү јеришивү сүр'әти,
 Гафилә әһли дедиләр: кеј чәван,
 Баиси-кәлмәк ни иди бикүман?
 Сөјләди: Дүн кечә һәзинү дижәм
 Вағиәдә һатәми-саһибкәрәм
 Кәлди тушумизкә — деди бир гонаг,
 Ајтды: кәрәкдүр бизи ағырламаг.
 Мин һәм анын бир тивәсин вәм едиб,
 Гафиләнин әһлигә ән'ам едиб,
 Јахшы-јаманы гаму ағырладым,
 Икилиги тәрк едибән бирладым.
 Берди нишан чүссә билә мујини,
 Јүкләмәкү түшмәкидә хујини.
 Борчун әда едиб олан үзүрһаһ,
 Тизрәк андин ким, ола рубераһ.
 Мүстәһәгә һәггини васил едүн,
 Сүрәти-һиллијјәти һасил едүн,
 Чуду сәха һиммәтидүр бу сифәт —
 Ким, тапалар түрбәтидин мәнфәәт.
 Дүрди-меји-һиммәт ирүр, сағија,
 Чүмлә мәрәзләргә әзәлдин дөва.
 Сунгил Әманигә бәәлтафи-хас,
 Та ким, ола зөһдү ријадин хилас.

ҮЧҮНЧҮ НЕКАЈӘ

Бир гары ким, хәрфлиги јар имиш,
Беш оғулу вә бир ләкү бар имиш.
Лакин оғланларыдин артуғраг
Севәр иди ләкүнү шол андаг —
Ким, сачанда будуна ләк сүдүк,
Јапушурду гычына мисли-сүлүк.
Мүмкүн ирмәсди кәр төкәллүм она,
Бар иди көвшәмәк тәбәссүм она.
Накәһан чешми-рәһми-чәрхи-никун,
Талеји-важәкунү бәхти-зәбун
Һижләвү риф бирлә сә'ји-тәмам
Етдиләр та әдәм јолиғә хурам.
Галды бичарә ләк һәм аварә,
Бахмајубән чәһазү әфсарә,
Сырчады, палчыға батуб өлдү,
Гарынын бәнзи ғүссәдин солду.
Шивән едиб бағырды дајлаг дик,
Каһ әнба одурдувү кәһ чик.
Һәр кимә ол әчузи-фәрсудә
Ләк сөзүн сөјләр иди биһудә.
Гонагу гоншу гарынын сөзидин
Усаныб, нифрәт етдиләр јүзидин.
Ләк бәһасыңы гары өвлады
Кәтүрүб дедиләр ки, фәрјады
Етмәјиб ал бу мәбләғи, зинһар,
Сахла јанында, сәјмакил дүшвар.
Ағчаны алды, гојду чибинә,
Бахмајыб һич шәккү рибинә.
Накәһан бир нечә гонаг кәлди,
Гары бағрыны ғүссәләр дәлди.
Ејләјә билмәз иди ким, изһар
Етмәјә ләк һаләтин тәкрар.
Деди: — Оғулла, ағчаныз алыңыз,
Һәмјаныңыз ичигә һәм салыңыз.

Ләкчүјәзимни бән һеч унутмазам,
Вәсфинин нәгли билә дәмсазам.
Ағчаны атубәни гылды итаб,
Башлады ләк сөзүн нөвһә хитаб.
Гиссәвү ғүввәси бу ирдивү бәс,
Та әчәл гылды она гәт'и-нәфәс.
Адәмә олычаг һәр иш мө'тад,
Рәф' имәс, еј Әмани, та миад.
Бөјләдүр чүнки лазыми-инсан,
Бермәкил нәфәсинин әликә инан.

ДӨРДҮНЧҮ ҲЕКАЈӘ

Ешитдүм, өз-өзүнә дүн дер иди,
 Бири ким, ики вәгт әфјун јер иди.
 Дәриғә, һәсрәта, дәрда ки, тирјак
 Зәиф етди тәним, мәһв олду идрак.
 Кечәрсә бир нәфәс вәгти, чыхар чан
 Бәдәндиң истәмәк һәнками асан.
 Көрүнүр хәлгә әтварим әчајиб,
 Нечүк ким, тапмышам вәз'и-ғәрајиб.
 Нә бимарәм, нә тән салим, нә бидар,
 Нә дәрхабү нә худ мәстү нә һушјар.
 Нә керчәк мәрду нә хунсавү нә зән,
 Чәмади-мәсх биһисс басәрү тән.
 Мүһигдир вағә'и ол зар әбтәр —
 Ким, ирмәс гәдри топрағә бәрәбәр.
 Нечүк болгај чирағынын фүруғи,
 Чү етмәс фәрг сидг илә дүруғи.
 Һәгигәтсизлик әтвары һәмишә,
 Хилафи-гөвл играры һәмишә.
 Кәһи мүлки-зәрафат падшаһи,
 Кәсафәт бирлә каһи кәм зидаһи.
 Чохун көрдүк едиб ол вәз'и тәғјир,
 Хилас олду зируји-әглү тәдбир.
 Болуб әмсалү әгран ичрә сәрхәјл,
 Дәхи ол шумә һәркиз етмәди мејл.
 Гаму тирјакиләргә бимәләләт
 Зәһи дөвләт нәсиб олса бу һаләт,
 Бу иш төвфиги-һәгдүр, еј Әмани,
 Јетәр, гыл сәрзәһиш ол натәвани.

БЕШИНЧИ ҲЕКАЈӘ

Танрынын асланы Әлијјү-Вәли,
 Вағифи-өвзаји-хәфијјү чәли,
 Бә'ди-бәни һүбби олан фәрзи-ејн,
 Әмри-хилафәтгә берән зибү зејн.
 Инсү мәләк, вәһшү түјүрү сиба'
 Барчәсигә бар иди әмри мута'.
 Ејләди ол падшәһи-бәзмү рәзм.
 Кәсби-һәва ејләмәкә эзми-чәзм.
 Кәрм оличаг шивеји-сејраниғә,
 Түшдү јол асланчинин ејваниғә.
 Көрдү ки, бар бир нечә аслан әсир,
 Ичләридә бар иди бириси пир.
 Ејләдиләр чүмләси тәслимләр,
 Берибәни бир-бирә тә'лимләр.
 Өзләри адабидә мәсрур олуб,
 Сөјләдиләр барчәси мәшкур олуб:
 Һәзрәти-һәг дәркәһиғә јүз сипас
 Һәр нәфәс етмәк бизә аз бигијас.
 Әрсәланың тәл'әтини бинигаб
 Һөрүбән, олдуг гамумуз камјаб.
 Нечүк едәј шәммеји-лүтфүн бәјан,
 Бар бу әта шүкриғә гасирлисан.
 Гаричә аслан деди: Ја шаһи-дин,
 Тә'мә кәләндә олурам бәс гәмин.
 Чүмлә бу јолдашлар ирүрләр чәван,
 Мин гаривү ачизәвү натәван.
 Тә'мәни едәрләр олар тез тәмам,
 Ач галурам мин гарији-набекам.
 Шаһ бујурду ки, бу сөзләрни гој,
 Сәбр еләниз гамувү син јејү тој.
 Дәхл еләсинләр бу нәһчлә мүдам,
 Тә'мгә минбә'д икитләр тәмам.
 Әмр сәнүндүр, дедиләр, ја әмир,
 Һәкмә мүти'үз гаму дүрнавү пир.

Тапды чү фәрмани-шәрифи әмәл,
Олду гары аслана мүшкили һәл.
Табе' ирүр әмригә һејван анын,
Сидг илә чан јолуға гурбан анын.
Чүн ким, ирүр чүмлөгә фәрјадрәс,
Ики чаһанда бизә бар һүбби бәс.
Бәндә Әмани ки, сәки-кујидүр,
Та рәмәги чисмидә бар хојидүр.
Тоз гылыбан чисмини мөвласигә,
Тиғ-тәбәр һәм урар ә'дасигә.

Тошмалар

Зајирүндүр өвлијавү этгија,
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.
Көз тикүбдүр гапуна шаһү кәда,
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Рөвзеји-пакын ки, бар рәшки-чинан,
Һәр рәвагидүр мәләјик ашијан.
Заһирү батин сана ирүр әјан,
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Инсү чини шејдаву битабын сәнин,
Чәннәт әһли чүмлә әһбабын сәнин,
Амини-заминдүр әлғабын сәнин
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Чүн шәфи'үл-мүзнибинсән, ја имам,
Бу сәадәт бизкә бәс јөвмүл-гијам.
Бар адын вирди-мәләјик сүбһү шам,
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Еј зәриһин гиблеји-һачат олан,
Нитгинин тутисиғә мир'ат олан,
Е'тисами-үзри-тәгсират олан,
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Күлшәниндин һурү гылман күл дәрән,
Күнбәдиндүр күнғә һәр күн нур верән.
Төвфин едәнләргә һәр дәм фејз ирән
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Рөвзәнә руһул-әмин фәррашлыг
Етсә, тан ирмәс ки, бар сирдашлыг,
Меһр едәр көркәч жүзүн хәфашлыг
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Гүтби-афаг олду һәр бир хадимин,
Базкәштидүр гапун, һәр надимин.
Әрзи-һал ирди гәрәз ирадимин
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Бар мәләјик бирлә биһәдд бәшәр,
Һәмсәбәг һафизләрин шамү сәһәр.
Изләринин този мазагүл-бәсәр
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Һәр сәһәр мугләр јиләр әлһанидин,
Әһли-дәрдин дидеји-кирјанидин
Ахса әшки, јол тапар дәрманидин
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Гәтрәји-әшкин едән дүрданәләр
Олдиләр шәм'ин көрүб нәрванәләр.
Чан верүрләр рәшкдин фәрзанәләр
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Талибани-елм һәр тәдрисдә
Әксәри дәрси охуб тәһсисдә.
Чәм' олурлар мәчлис-тәгдисдә
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Һәббәза чарубкәшләр мүттәсил
Ејләмишләр сәһнидин хүлдү хәчил.

Варидиндин зајил олур рәнки-дил,
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Бар Әмани шәрмсару русијаһ,
Әфви-тәгсираты үчүн үзрхаһ.
Ејләмиш лүтфүн бедәркаһи-илаһ
Һөччәти-самин, Әли, Муса, Риза.

Баһар олду, тазә күлләр ачылды,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.
Шүкуфә өврағы һәр јан сачылды,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Чан бәсләнүр е'тидали-һәвадин
Дәрдлү олан чәкмәз минәт дәвадин,
Һәр мәгамда гулаг долар нәвадин,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Мүәссәрдүр әндәлибдин нәләләр,
Сачмыш инчү сәбзә үзрә жаләләр,
Ешг одундин дағлар гојмуш ләләләр,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Һәр сәһфәсин тәртиб етмиш күлүн фејб,
Өјлә ким, һеч тапмаг олмаз анда ејб,
Ғәнимәтдүр јетишмәкәј вәгти-пејб,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Јаз фәслиндә сәһәр гушлар әлһани
Мәдһуш едәр идрак едән инсани,
Битәкәллүф хүррәм олсун Әмани,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Ағзын сиррин ғөнчә куја ејләмиш,
Ғәмзән сәһрин нәркис пејда ејләмиш,
Ләләни рүхсарын рүсва ејләмиш,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Хүррәм олмуш сәбзәләрдин һәр вади,
Әндәлиби налан етмиш күл јади,
Хәчил еткил әр'әр илә шүмшади,
Сәрвиназым, салланубән сејр елә.

Јүз сүрүб кедәр олдуғ имамә,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.
Јол верди, мәшвәрәт етдүк кәламә,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Бу јол кедән гылмаз лафи-кәзафи,
Чанү дилдин олур суфији-сафи.
Јетмиш һәччдүр Имам Риза тәвафи,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Инсү чинн ол һәзрәтин битабидүр,
Самини-замин анын әлҗабидүр,
Кә'беји-дил рөвзәсинин бабидүр,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Астанидүрүр мүлки-ашијан,
Анда заирләр тапарлар тазә чан,
Бу сәадәтдин болуб әһли-чинан,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Ғубари-кујинин чохдур хәваси,
Она јетән тапар гәмдин хиласи,
Заири олан олур хасләр хаси,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Әлтафидин бир гәтрәдүр дәрјаләр,
Рөвзәсидә бина олур ә'маләр.
Дәркаһиндә вардур јүз мин шејдаләр,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Ики аләмдә сәрәфраз олмага,
Тәәллүгләрдин бинијаз олмага,
Кечә-күндүз зикрә дәмсаз олмага
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Үммид олдуր ки, јүз дәркаһә јетә,
Бу мәнлик мәһв олуб чан шаһә јетә.
Шаһына јетән нәфсин аллаһә јетә,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Мө'чүзүнүн јохдур һәддү пајани,
Изһар етмәк олмаз сирри-ниһани.
Вәфа ғылмаз чүн һеч кимә бу фани,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Икы сајмаз һәггин бирликин билән,
Нәстә чатмаз мәнлик дә'висин ғылән,
Билмәк үчүн шә'ни һәгигәт илән,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Икы аләм шаһәншаһыдур ол шаһ,
Јүзүн она дутана олур пәнәһ,
Хөвф имәс кәр јер јүзүн дутса сипаһ,
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Вирд ејләкил һәгигин Гур'аны илән,
Зијарәт шәртини бәјани илән.
Әфви-күнаһ үчүн Әмани илән
Сидги рәһбәр едиб, көнүл, әзм елә.

Кәрајлылар

Төвфи-кујинә ирмәкә
Көнүл даим нијаз ејләр.
Мәһәббәт күлүн дәрмәкә
Чан бүлбүлү пәрваз ејләр.

Ешт одунун сөнмәз көзү,
Әчнәби билмәз бу сөзү.
Мөвчуддур һәр шејдә өзү,
Кәһ нијазү кәһ наз ејләр.

Хаки-пајинә мајиләм,
Астанидә сәјиләм,
Гәһрү лүтфүнә гајиләм,
Кәрәк чох, кәрәк аз ејләр.

Ашигләр силкиндә олан
Пакбин болмас бикүман,
Бәнзәр она ким, бир надан
Тәһарәтсиз намаз ејләр.

Әмани, сән ону тани,
Ғејрини сәјкилән фани.
Ешгидә садиг олани
Агибәт сәрфәраз ејләр.

Ешг одуна јанды бағрым,
Ја рәб, көрәмми дидарын?
Дағдан ағыр олду ағрым,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Еј ады зикрүл-лисаным,
Јадиндин гут тапан чаным,
Вагифи-рази-ниһаным,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Гачыпдур көзләрдин хабым,
Кечә-күндүз јохдур хабым,
Мәтләби-шејбү шәбабым,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Чүнки бәзминдин ирағәм,
Өлүјәм, нолду көр сағәм,
Ғәјәтүл-ғәјәт мүштағәм,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Әм етмәкдин өтрү јарәм,
Дахи галмады мәдарәм,
Сәндин өзкә јохдур чарәм,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Тазәдүр һүснүн күлшәни,
Чан бүлбүлү истәр сәни,
Фанидүр шу дүнјә фани,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Килки-гәза рәгәм чалды,
Мәни сәндин ајру салды,
Фәләк интигамын алды,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Ғичри чанума кар едән,
Көнлүмү бигәрар едән,

Бимаринә тимар едән,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Әманијәм сәнин зарын,
Әзәлидин кирифтарын,
Һәддин өтдү интизарын,
Ја рәб, көрәмми дидарын?

Фәләк рәгминә бир нәзәр,
Көрсәм жүзүн чананымын.
Галмаз дәрду гәмдин әсәр,
Көрсәм жүзүн чанынымын.

Һәддин өтдү интизары,
Галмады көнлүм гәрары,
Чану дил олсун нисары,
Көрсәм жүзүн чананымын.

Етипдүр әндуһи-һичран
Кәрчи көнлүмү пәришан,
Һәр мүшкүлүм олур асан,
Көрсәм жүзүн чананымын.

Топу мејдандин гапардум,
Јыхыланымы јапардум,
Көнүл истәкин тапардум,
Көрсәм жүзүн чананымын.

Дәвасыз дәрдин дәвасын,
Бинәва көнлүм нәвасын,
Тапам чанум мүддәасын,
Көрсәм жүзүн чананымын.

Дөвләти-вәслинә фүрсәт
Тапубән мәһв олса фиргәт,
Әмани, чәкмәздүм һәсрәт,
Көрсәм жүзүн чананымын.

Гәддү жүзүн мәнсух етди
Гәдрини сәрв илә күлүн.
Верди бадә мишкин зүлфүн
Әтрин рејһану сүнбүлүн.

Еј севкүлү сәрви-назум,
Мәһрәми һәр кизли разум,
Чарәсазүм, дилнәвазүм,
Сән күлсән, мәнәм бүлбүлүн.

Тәбәссүмлә гөнчән ачдун,
Хәндан олуб күлләр сачдун,
Әгл апаруб көздин гачдун,
Пәришан едүб какилүн.

Билмән нә чөвһәрсән, еј чан,
Һејранындур мәләк, инсан,
Кәрчи һиһандансан һиһан,
Аләмә дүшмүш фүлғүлүн.

Һәдсиз битабы олмушам;
Сузан кәбабы олмушам,
Мәстү хәрабы олмушам
Лә'ли-ләбиндин ол мүлүн.

Атәшин күл чөврүн чәкүб,
Гәм јемәкил, еј бүлбүл, көп,
Өјлә сајкил ким, көјдүрүп
Көкәр сарыдулдур күлүн.

Та әсәр вар чандан тәндә,
Әмани гапунда бәндә.
Мөвчуд етмиш чүн һәг сәндә
Әслини чүзв илә күлүн.

Фүрсәт оличаг һәр дәмдә
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.
Көнүл әкләнмәсә гәмдә,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Сури-яры һәмраз едиб,
Мүғәнниләр дәмсаз едиб,
Мүтрүбләр һәм аваз едиб,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Сәлибәт олгач әзми-чәзмә,
Әчнәбини гоҗма бәзмә,
Кеҗфиҗәтсиз бир дәм кәзмә,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Јенә кәлди баһар фәсли
Еҗш етмәкдүр анын әсли,
Мүҗәссәрин олса вәсли,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Дүрүст оличағыз јәгин,
Таһарсан көнүл истәкин.
Сәҗр еҗлә мәһәббәт багин,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Ешг бимарынын тимары
Кам илә көрмәкдүр јары.
Асан едәр һәр дүшвары,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Ешг одуна јанан сөнмәз,
Кедән күнләр кери дөнмәз,
Өмрүн гушу ушду гонмаз,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Дүнјанын јохдур вәфаси,
Заһир декил мүддәаси,

Һәр бәганын вар фәнаси,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Варлығыны сәҗкил фани,
Мәһәббәт мәгамын тани,
Әһли-һал илә, Әмани,
Җәнимәтдүр сәфа сүрмәк.

Ничран кар етди чаныма,
Билмән нолачагдур халым.
Дөвран сусады ганыма,
Билмән нолачагдур халым.

Бари-гәм гәддим хәм етди,
Сәбрү арамум кәм етди,
Харү зари-аләм етди,
Билмән нолачагдур халым.

Фүзун чүнунәм Мәчнундан,
Сејли-мүжканым Чејһундан,
Әфғаным өтдү кәрдундан,
Билмән нолачагдур халым.

Һаләтим ибрәт олуңдур,
Раһәтим мөһнәт олуңдур,
Адәтим риггәт олуңдур,
Билмән нолачагдур халым.

Көз көрмәк истәр чәмалын,
Көнүлдә даим хәјалын,
Мүјәссәр олмаз вүсалын,
Билмән нолачагдур халым.

Ајрылыг јулдузу батмаз,
Кечә вајимдән ел јатмаз,
Сәнсиз көнүл нәстә чатмаз,
Билмән нолачагдур халым.

Фиргәтиндин, чаным чани,
Аһум тар етди чәһани,
Зарәм манәнди-Әмани,
Билмән нолачагдур халым.

Лүтфи-пәрвәрдикаримдин
Көнүл истәдүкин тапдым.
Әсәри-аһү заримдин
Көнүл истәдүкин тапдым.

Чәкдүм кәрчи дәрди-һичран,
Һәдсиз едиб аһү әфған,
Мәдәд олуб фејзи-сүбһан,
Көнүл истәдүкин тапдым.

Рәван олуңду көздән нәм,
Чәкәр идим дәрду әләм,
Биһәмдилләһ, рәф' олуб гәм,
Көнүл истәдүкин тапдым.

Мәнәм, ја рәб, сәубәтдән,
Јүз дүрлү дәрду мөһнәтдән,
Гуртулуб чәнки-фиргәтдән,
Көнүл истәдүкин тапдым.

Рәван олғач гәдди-далум,
Сәмәрләр верди ниһалум,
Мүддәача олуб һалум,
Көнүл истәдүкин тапдым.

Тәғрибсиз ирүр беғәјәт
Етмәк тәлә'дин шикајәт,
Чүн бефејзи-бинәһәјәт
Көнүл истәдүкин тапдым.

Төкүлән кәрчи долмады,
Дүшмән дејән һәм олмады,
Мәһәббәт күлү солмады,
Көнүл истәдүкин тапдым.

Әмани, мәгсәди-мүһсәл
Олду һәсбүл-вәһһи-әһһәл,
Бу сәадәт јетәр мүчмәл,
Көнүл истәдүкин тапдым.

Аһү әфғандур һәмдәмим
Севкүлү јарумдән әјру.
Нәһәјәтсиз олду ғәмим
Севкүлү јарумдән әјру.

Кирифтарәм әчәб һалә,
Севдам јохдур мүлкү малә,
Неј дик билмән фејри-һалә
Севкүлү јарумдән әјру.

Табү тәваным ғалмады,
Бәдәндә чаным ғалмады,
Аһү фәғаным ғалмады
Севкүлү јарумдән әјру.

Нә јухларам, нә ојағам,
Нә сәјрујам, нә худ сағам.
Ғәм зинданында дутсағам
Севкүлү јарумдән әјру.

Бисәру саман олмушам,
Саралмыш хәзан олмушам,
Ијәсиз филан олмушам
Севкүлү јарумдән әјру.

Фәләк, ејләдүн билдүкүн,
Чаныма гојдун мин дүкүн,
Зарлығдур ишим дүнү күн
Севкүлү јарумдән әјру.

Лал олмуш бүлбүлә дөндүм,
Пәрванә дик јандум, сөндүм,
Филмәсәл, дүз јурда гондум
Севкүлү јарумдән әјру.

Јохдур, Әмани, сәри-му,
Мәһрим олса кәр јүз мәһру,
Чәннәт күлүн ејләмән бу
Севкүлү јарумдән әјру.

Ихтијарым элдин алан,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.
Мәни һичр одуна салан,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Мөшғул олуб хәялына,
Мүштаг идим чәмалына,
Шәрәф тапыб вүсалына,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Мөлаһәт өвчүнүн маһи,
Көнүл кишвәринин шаһи,
Мәһәббәт пүштү пәнаһи,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Көнүл јетишди каминә,
Дан атды мөһнәт шаминә.
Рүхсәтдүр һичр әјјаминә,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Битагәт олуб ғәјәтсиз,
Мүштаг идим нәһәјәтсиз,
Тәкәллүфсүз, һекајәтсиз,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Вәслин көнүл мүддәаси,
Дәвасыз дәрдин дәваси,
Мөһрү мәһәббәт сәфаси,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Сирдашымыз олан гардаш,
Көнүл истәдүки јолдаш,
Фәда јолуна чанү баш,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Көз, көнүл, јүзүн һејрани,
Сәнсэн чанымын чанани,
Раһәти-руһи-Әмани,
Шүкрүлиллаһ, көрдүм сәни.

Аләмдә ја рәб, бармола,
Мән мүбтәла мәһзун кими?
Сејли-әшки рәван олған
Јүз сарыја Чејһун кими?

Ашиг олмајан дәмбәдәм
Тапмаз мәгасиди-әһәмм,
Чүнун вадисиндә әләм
Кәр олмаса Мәчнун кими.

Ја рәб, бәһәдди-е'тидал
Јаратмышмола зүлчәләл,
Чан чәмәниндә бир ниһал
Ол ғамәти-мөвзун кими?

Әмани, дәһри-сипәнчи
Дәкмәз она, чәкәк рәнчи.
Өјлә сәј чәм едиб кәнчи
Гојуб кетдин Гарун кими.

Мехри-рухсарын фиргәти,
Еј риф'әт бүрчүнүн маһи,
Бигәрар олған көнлүмгә
Салды јүз мин дәрдү аһи.

Ғәми-һичрандин рузү шәб
Бар дилү чанда табү тәб,
Вәслинкә мән кәданы, ја рәб,
Јад еткәјми хублар шаһи?

Һәддин өтүпдүр интизар
Болупдур дидәләр хунбар,
Көрмәсүн һеч бир кирифтар,
Ја рәб, бу һали-тәбаһи.

Ағибәт саһиб-раз олур,
Чанан илә дәмсаз олур,
Аләмдә сәрәфраз олур
Ешиг абабынын акаһи.

Мәнликини етип фани,
Талиб ол, мәтлубин тани,
Чүн өзү башлар Әмани
Доғру јола һәр күмраһи.

Еј мәнүм севкүлү јарым,
Сәнсэн чанымын чанани.
Вәфадарум, ғәмкүсарым,
Сәнсэн, чанымын чанани.

Көрәр көзләримин нури,
Һәзин көнлүмүн сүрури,
Нејләрәм һурү гүсури,
Сәнсэн, чанымын чанани.

Хејли-ешгинин хәјали
Гојмады көнлүмү хали,
Олмајан һәркиз тимсали,
Сәнсэн, чанымын чанани.

Билән көнлүмүн разини,
Һәгигәтү мәчазини,
Сузү әчзү нијазини,
Сәнсэн, чанымын чанаһи.

Һәр хәјалум идрак едән,
Көнүл күзкүсүн пак едән,
Вәсл илә фәрәһнак едән,
Сәнсэн, чанымын чанани.

Лутфү гәһрин әввәл-ахир
Кәрәк охшар, кәрәк гахир.
Һәг билүр ким, батин, заһир
Сәнсэн чанымын чанани.

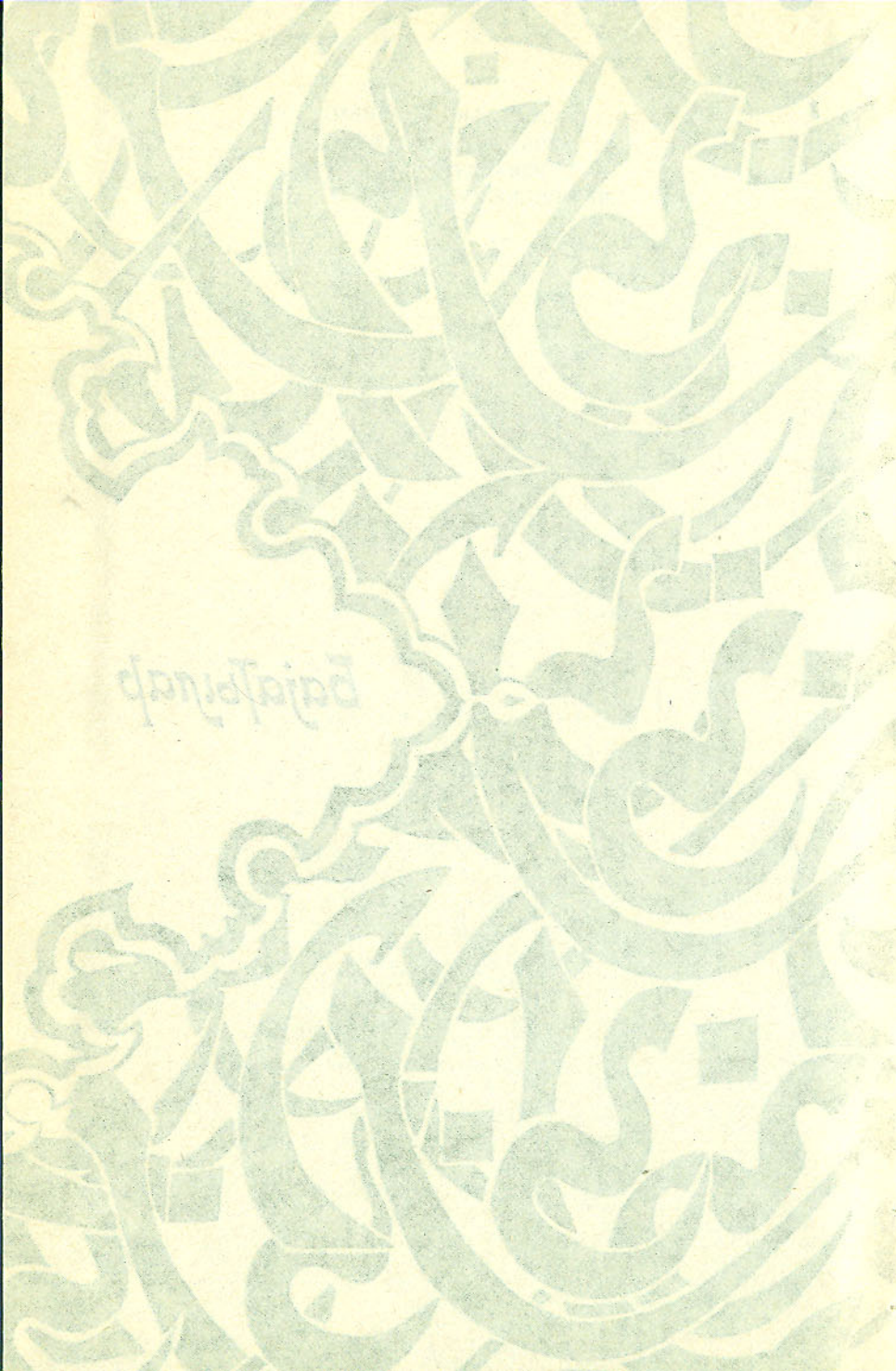
Өтдү кәрдундин әфғанум,
Ғалмады табү тәванум,
Чареји-дәрди-ниһанум,
Сәнсэн, чанымын чанани.

Эманинин дилрубаси,
Эзэлидин рәһнүмәси,
Интиһаж-мүддәәси
Сәнсән, чанымын чанани.

Бајаҗылар

Бағча барын арзулар,
Ашиғ жарын арзулар.
Һәр нә ким, дүниада вар
Өз мигдарын арзулар.
Мәһәббәт мејданидә
Мәнсур дарын арзулар.

* * *

Чананум дәк чан аз вар,
Арамызда мин раз вар.
Анда әркү наз варса,
Мәндә өчзү нијаз вар.
Һәзәр ет, көнүл гушу,
Кәминдә шаһбаз вар.

* * *

Јүзүн көз рөвшәнидүр,
Зүлфүн чан чөвшәнидүр.
Хәјалын илән көнлүм
Мәһәббәт көвшәнидүр.

* * *

Јүзүн күл хуласәси,
Ләбин мүл хуласәси,
Әнбәрәфшан какилин
Тәр сүнбүл хуласәси.
Јазылмышда затын
Чүзвү күлл хуласәси.

А

Аби-һејван — дирилик сүју.
Адаб — гәјдалар, адәтләр.
Азмајиш — сынаг
Азурдә — инчик, инчиниш
Ајтмаг — демәк, сөјләмәк.
Ариз — үз, јанаг.
Аријәт — борч, әманәт
Аситан — астана, сарај гапы-
 сы.
Афәт — көзәл, фәлакәт.
Ашуб — галмагал, чакнашма
Ашүфтә — пәришан, вургун.

Б

Баб — гапы, фәсил
Бак — горху
Бар — жүк.
Бейти-әһзан — гәм-гүссә еви.
Бәввәб — гапычы, далаңдар.
Бәга — әбәдилик, әбәдијјәт.
Бәдл — әвәз.
Бәдр — он дөрд кечәлик ај, кө-
 зәл сифәт.
Бәзл — багышлама.
Бәзм — мәчлис, гонаглыг
Бәјјинаг — ајдын дәлиләр, сү-
 бутлар.
Бәстәр — јатаг.

Бәрг — илдырым, шимшәк.
Бәрк — јарпаг, вәрәг.
Бәһр — дәниз, бөјүк чај
Биханиман — евсиз-ешиксиз,
 сәфил.
Бимар — хәстә
Бурија — һәсир
Бүка — ағлама
Бүһәвәс — зөвг вә әјләңчә илә
 вахт кечирән.
Бүрјан — јанмыш, јанан.

В

Вабәстә — бағлы, асылы, кө-
 мәк
Ваиз — моизә едән
Важкун — деврилмиш, үзүгә-
 лу.
Варәстә — гуртулмуш.
Вәрзиш — ишләмә, чалышма,
 идман.
Вирд — дуа, даима тәкрар едиб
 сөјләмә.
Вүһуш — вәһшиләр, јыртычы-
 лар.

Г

Галијә — мүшк вә әнбәрин га-
 рышығы гара јағ, гара.

Гасир — ғыса, күчсүз, нагис.
Гафилә — карван
Гејсәр — һөкмдар, падшаһ.
Гәввас — далғыч, үзкүчү.
Гәви — күчлү, сағлам.
Гәллаш — һижләкәр, кефчил.
Гәлтан — јумру, дијирләнен.
Гәринә — охшар, заман.
Гујаш — күнәш
Гүллаб — гармаг.
Гүрб — јахынлыг, гоншулуг.
Гүрс — даирәви шеј, јасты вә
 кирдә һәб.
Гут — ғида, јејилән шеј.

Д

Дам — тор, тәлә, һижлә.
Дамән — әтәк
Дана — биличи, алим.
Деј — ғыш, дини әсатирә көрә
 сојуға нәзарәт едән мәләк.
Дәгәл — сахта.
Дәјјар — јашајан, сакин, ра-
 һиб.
Дәмсаз — ујушан, јолдаш.
Дәндан — диш
Дәриға — әфсус, һејф.
Дәһр — дөвр, заман, дүнја.
Дидар — көрүш, үз.
Дидеји-кирјан — ағлајан көз
Диләфкар — үрәји сынмыш,
 дәрин кәдәри олан
Дилситан — көнүл алан, сев-
 кили.
Дузәх — чәһәннәм.
Дун — алчаг, ашағы
Дунбалә — сон, арха, кери.
Дурри-гәлтан — јуварлаг ин-
 чи, гијмәтли инчи
Дурри-шаһвар — шаһа лајиг
 инчи
Дуруғ — јалан.
Душвар — чәтин.

Е

Ејди-әзһа — гурбан бајрамы
Ејмән — горхусуз, саламат.
Етидал — орта һалда олма,
 мүләјимлик.
Ејһа — дирилтмә, һәјәт вермә.
Еһтирағ — јанма, одланма.

Ә

Әбвәб — гапылар.
Әбри-көһәрбар — инчи сачан
 булуд.
Әбри-һејсан — јағмурлу булуд.
Әбру — ганш.
Әбтәр — сонсуз, өвладсыз, фәј-
 дасыз.
Әгвал — сөзләр, данышыглар.
Әгд — һикаһ, бағлама, гурма.
Әгди-үхүввәт — гардашлыг са-
 зиши.
Әгран — тај-тушлар, әрләр.
Әгсам — һиссәләр.
Әдәм — јохлуг, олмама.
Әдәс — мәрчимәк данәси, лин-
 за
Әдјан — динләр.
Әјјар — һижләкәр, доландыры-
 чы, чоҳбилмиш.
Әкл — јемә, јемәли.
Әкрәм — кәрамәтли, чомәрд.
Әлаиг — әлагәләр.
Әлминнәтүллаһ — аллаһа шү-
 күр, аллаһын көмәјилә.
Әлаб — ләгәбләр.
Әлтаф — лүтфләр.
Әлһан — көзәл сәсләр, көзәл
 маһнылар.
Әма — кор.
Әмал — ишләр, әмәлләр.
Әнба — мәлүматлар.
Әнбија — пејғәмбәрләр, нәби-
 ләр.
Әнвар — ишыглар, ајдынлыг.
Әнга — Гаф дағында јашајан
 әфсанәви гуш, симүрг.
Әнгәриб — тезликлә, јахын за-
 манда.
Әндәлиб — бүлбүл
Әндишә — фикир, дүшүнчә.
Әндуһ — гәм, гүссә.
Әнзар — нәзәрләр, бахышлар.
Әнкәбут — һөрүмчәк.
Әнфас — нәфәсләр.
Әнчүм — улдузлар.
Әнчүмән — мәчлис, топланыш.
Әраб — чөлдә јашајан әрәб-
 ләр.
Әсәл — бал.
Әсләһә — силаһлар, јараг.
Әрәр — ардыч ағачы, дағ сәр-
 ви.

Әф'ал — ишләр
 Әфсар — чилөв
 Әфсәр — тач, бәзәкли, гаш-
 дашлы.
 Әхзәр — яшыл.
 Әхи — гардаш
 Әхтәр — улдуз.
 Әһбаб — достлар, истәкли.
 Әһзан — гәмләр.
 Әһнас — чинсләр.
 Әһуз — гоча гары, фани дүнја.
 Әһһәр — чох шөһрәтли, мәш-
 һур.
 Әшһар — ағачлар.

З

Заир — зијарәтә кедән.
 Зајир — зијарәт едән.
 Зәбун — гүввәтсиз, зәиф, әсир.
 Зәһхдан — чәнә.
 Зәһм — јара, јаралама.
 Зиб — бәзәк, зинәт.
 Зиндәкани — дирилик, јаша-
 јыш.
 Зинһар — сагын, аман.
 Зишт — чиркин, јарашыгсыз.
 Зүнһар — христиан руһанилә-
 рипин бағладығы гуршаг.

И

Ибраһ — тә'кид етмә, исрар.
 Ибтал — арадан галдырма,
 ләғв етмә.
 Ибһам — шүбһә, күман
 Игтида — јамсылама.
 Идбар — бәхтсизлик, талеснз-
 лик.
 Изәд — танры.
 Изһар — ашкар етмә, ифадә
 етмә.
 Икраһ — һөрмәт, тә'зим.
 Илһам — мәчбур етмә, вадар
 етмә.
 Илтича — сығынма, пәнаһ.
 Имәс — олмаз.
 Имсақ — нәфсини сахлама, гә-
 наәт, хәсислик.
 Ингита — кәсилмә, тамам олма.
 Инзива — бир кушәјә чәкил-
 мә, дүнјадан әл чәкмә.
 Интифа — фајда, истифадә.

Инфиал — утанма, һәјәчана
 кәлмә.
 Иришмәк — чатмаг, јетишмәк.
 Иртифа — јүксәлмә, јүксәклик.
 Истеһраг — һағлы олма, зәһ-
 мәт һағгы.
 Истиғна — гане олма, е'тина
 етмә.
 Истиғраг — батма, ифрат дәрә-
 чәсинә варма.
 Истид'а — јалварыб истәмә,
 хаһиш етмә.
 Истима — динләмә, гулаг ас-
 маг.
 Итаб — үзүнү данлама.
 Иттисал — битишмә, јахынлыг.
 Ифһам — аңлама, баша дүш-
 мә.
 Ихтилат — көрүшмә, гајнајыб
 гарышма.
 Ихфа — өртүлү, кизли.
 Ичтинаб — чәкинмә, сағынма
 Иштиһар — ад газанма.

Ј

Јекзәбан — сөзүбир, дилбир.
 Јәд — әл, көмәк.
 Јәздан — танры.
 Јәмүл-гүр'ә — пүшк күнү.
 Јүкүш — чох.

К

Камран — кам алан, хошбәхт.
 Кар — иш.
 Кафил — бир иши бојнуна чәк-
 мә, замин.
 Кеј — һачан, һавахт.
 Кәвакиб — улдузлар.
 Кәфаф — доланачаг, јашамаг
 үчүн вәсаит.
 Кәффарәт — бағышланма, кү-
 һаһыны јума.
 Кәфш — башмаг, ајаггабы.
 Кәһаләт — көз һәкимлији.
 Кәһһал — сүрмәчи гадын.
 Кибр — бөјүклүк, довғалаһма.
 Кизб — јалаң.
 Килк — гәләм
 Кишвәр — өлкә
 Көп — чох.
 Көһл — сүрмә.

Куј — күчә, кечиләчәк јер.
 Күлә — дахма, сығыначаг јер.
 Күр — кафирлик, динсизлик.

К

Кәзаф — шиширтмә, әсассыз
 Кәрәдун — доланан, дөнән, фә-
 ләк.
 Кәри — исти.
 Кәфтар — данышыг, сөз
 Куш — гулаг.
 Кузин — сечән, бәзәнилмиш.
 Күлкун — күл рәнкли.
 Күшад — кениш, ачыглыг.

Л

Лајә'гәл — ағылсыз, дәли.
 Лајәмут — өлмәз, әбәди.
 Ламисә — тохунма дүгүсу.
 Латаил — фајласыз, бөш.
 Лаф — сөз, бош данышыг.
 Лејә — кечә.
 Ләббәјк — бәли, һазырам.
 Ләб — ојун.
 Лә'л — гырмызы рәнкли гиж-
 мәтли даш.
 Ләм'ә — парылты.
 Ләнтәрәни — «мәни көрә бил-
 мәссән». (Гур'анда бир әјә)
 Ләһә — ојун, әјләнчә.
 Лә'ләји-шәһвар — шаһа лајиг
 инчи.

М

Мафиһа — малик олдуғун шеј.
 Маһ — ај.
 Маһмәнзәр — агүзлү, көзәл.
 Мәһман — гонаг.
 Мә'ва — јурд, мәскән.
 Мағал — сөз, сөјләмә.
 Мәдур — имкан гәдәр, тале.
 Мәдәд — көмәк, јардым.
 Мәләмәт — ғынама, гахынч.
 Мәләбус — кејинмиш, ишлән-
 миш.
 Мәллаһ — дәннзчи, көмичи.
 Мәнсух — гүввәдән дүшүмүш.
 Мәнсубә — вәзифә, тикилиш.
 Мәрәз — хәстәлик.
 Мәргүб — истәнилән, севилен.

Мәсаф — вуруш, дөјүш мејда-
 ны.
 Мәснә — сүртүлмүш, јағлан-
 мыш, Иса пејғәмбәрин ләгә-
 би.
 Мәсрур — севинч, шад.
 Мәтлуб — истәнилән.
 Мәһвәш — ај кими.
 Мәһтаб — ајдынлыг кечә.
 Мәһчүб — өртүлү, утанан.
 Мәһчур — ајры дүшүмүш, уну-
 дулмун.
 Мәшам — буруп.
 Мәшкур — тәшәккүрә лајиг.
 Мәшрәб — ичилән јер, хасиј-
 јәт.

Мәшһун — долу, јүклү.
 Миад — гајытма.
 Мираб — суварма ишинә ба-
 хан.
 Мир'ат — күзүк.
 Мөгүф — ајрылмыш, дајанды-
 рылмыш,
 Мө'тад — вәрдиш едилмиш,
 мүләјим.
 Муј — түк.
 Мур — гарышга.
 Мушикаф — инчәдән-инчәјә дү-
 шүнән, һәр шејә фикир ве-
 рән.
 Мүамилә — рәфтар, алвер
 Мүбтәлә — вурулмун, тутул-
 муш.
 Мүбәддәл — дәјишдирилмиш
 Мүғарин — битишән, бирлә-
 шән.
 Мүғәдә — тәглид едилән адам,
 башчы.
 Мүғтәнәм — фајдалы, хејирли.
 Мүзтәрр — мәчбур, сыхынты-
 лы.
 Мүғәјјәд — асылы олан, бағ-
 ланмыш.
 Муин — көмәкчи.
 Мүкәддәр — кәдәрли, гәмли.
 Мүмтаз — сечмә, ән јахшы.
 Мүнәгәте — кәсилмиш, парча-
 ланмыш.
 Мүндәрис — чүрүмүш, изи-тозу
 галмајан.
 Мун'ил — бағышлајан, варлы
 Мунфәил — пешман

Мунчарр — бир нәтичәҗә кәлиб чатан.
Мусәлләм — верилмә, анд едилмә.
Мүсәххәр — тутулмуш, итаәтә кәтирилмиш.
Мүстәғрәг — батмыш, далмыш.
Мүстәмә — динләҗән, гулаг асан.
Мүттәлә — хәбәрдар.
Мүттәсил — далбадал, арасы-кәсилмәдән.
Мүрр — гуш.
Мүфид — фәјдалы.
Мүшәррәф — шәрәфләнмиш.
Мүшфиғ — севәң, мейрибан

Н

Набуд — јох олма, тапылмаз.
Налан — ағлајан.
Нам — ад.
Насеһ — өјүд верән.
Нар — од.
Натәван — зәиф, күчсүз.
Нафәрчәм — пис нәтичәли.
Надамәт — пешманчылыг.
Нердә — һарада.
Нәһәш — иј, чоху.
Нәнк — ар, намус.
Нәррад — нәррд ојајан.
Нәјһ — гадаған.
Нәһиб — аһ-налә илә ағлама.
Нәһиф — арыг, зәиф.
Низар — күчсүз, зәиф.
Ник — јахшы, көзәл.
Никин — үзүк гашы.
Никун — башаҗағы, тәрсинә дөһмүш.
Нисар — сәһмә, дағымта.
Ниһан — кизли.
Нүбүвәт — пејғәмбарлик.

Ө

Өвғат — вахтлар, әһвал.
Өвлија — мүгәддәс шәхсijјәт-ләр.
Өвч — көјүн ән јүксәк гаты.

П

Пајә — дәрәчә, мәнсәб.
Пејвәстә — даим, ардыңыл.

Пејғам — сифариш, сөз.
Пејкан — охун учу, кирник.
Пәнд — өјүд, нәсипәт.
Пәрва — горху, чәкинмә.
Пәртов — парлаг, ишыг.
Пәрран — учан, кечән.
Пич — буруг, гыврым.
Пишә — пешә, сәнәт.
Пүрнур — чох ишыгы, парлаг.

Р

Раз — сирр.
Рази-пүнһан — кизли сирр.
Рејб — шүбһә.
Рәвиш — гәјда, кедиш.
Рәһләт — көчмә, сәфәр етмә.
Рәгм — әксинә һәрәкәт.
Рәк — дамар.
Рәғмән — гаршы, әкс истига-мәтдә.
Рәм — һүркмә.
Рәмәг — сон нәфәс, аз мигдар.
Рәззаг — гита верән, аллаһ.
Рәст — гуртулма.
Рәтбү лисан — һәр нә вар, чә-фәһкијат.
Рәһнума — јол, көстәрән.
Рәһров — јолчу, јол кедән.
Рида — дәрвишләрән јун гума-шы.
Ризг — јејәчәк, јејинти.

С

Сајру — хәстә.
Сал — ил.
Саил — диләнчи, соран, сору-шан.
Салик — дүз јолла кедән, мү-рид.
Сәјли-ашик — көз јашы сели.
Сәба — сәһәр јели, нәсм.
Сә'б — сәрт, чәтин.
Сәбзәзар — чәмәнлик, јашыл-лыг.
Сәбти-ә'мал — гејд олунан иш-ләр.
Сәбуһ — сүбһ чагы ичилән шә-раб.
Сәзавар — лајиг, ујғун, јара-шан.

Сәнчидә — вәзли, чәкилмиш, јериндә дејилән.
Сәрбаз — әскәр.
Сәрәфраз — башы уча, башга-ларыннан сечилән.
Сәрзәниш — даһлаг, гахынч.
Сәркәрдан — авара, сәрсәри.
Сәха — әлиачыг, сәхавәтли.
Сәһба — шәраб, бадә.
Сәһл — јункүл, асан.
Сиришк — көз јашы.
Сипәһр — көј, асиман, тәлә.
Сулуқ — силкләр, бир ичтиман тәбәгә.
Сүда — башағрысы.
Сүн' — јарадылыш, иш көрмә, әмәл.

Т

Тан — гәм, әчәб, тәәччүблү.
Тар — гаранлыг.
Табәһ — пуч олмуш, мәһв ол-ма.
Тәбдил — дәјишдирмә.
Тәвәссүл — јахын олма, јахын-лыг.
Тәвәтгүн — вәтән салма, јурд салма.
Тәвәччәһ — үз чевирмә, мејл, рәгбәт.
Тәгәрруб — јахын олма.
Тәгриб — јахынлашдырма.
Тәгрир — јерләшдирмә, сәјлә-јиб аңлатма.
Тәәллүг — асылы олма, асыл-ма.
Тәәшишүг — ашиг олма, севмә.
Тәмәллүг — јалтағлыг.
Тәнвиір — ајдынлашдырма.
Тәрәб — шадлыг, севинч.
Тәриг — јол, чығыр.
Тилбә — хәстә, гәмли.
Түкүн — дүјүн.
Түрфә — әчаиб, гәрибә.

У

Ујғу — јуху.
Улашмаг — чатмаг, јетишмәк.
Ус — ағыл.
Уш — булур, артыг.

Ф

Фаиг — үстүн, галиб.
Фаил — ишләјән, јарадан.
Фасид — позулмуш, позуг.
Фәрзанә — алим, биличи.
Фәттан — арағарышдыран, мафтун едән көзәл.
Фәрсудә — солгун, солмуш.
Фәррух — уғурлу, мүбарәк.
Фүзун — артыг.

Х

Хаб — јуху.
Хар — тикан, көздән дүшмүш.
Хаксар — тоз-торпаға булан-мыш.
Хәвасс — хасијјәтләр, сечил-мишләр.
Хәдәнк — ох.
Хәффаиш — јараса, кечәгушу.
Хизаб — тунд гырмызы бојаг.
Хиргә — дәрвишләрән кејдәји үст кејим.
Хирә — буланыг, гарышыг.
Хирәд — ағыл.
Хишг — кәрпич.
Хөчәстә — уғурлу, хошбәхт.
Ху — хасијјәт.
Хүд — өз, өзү.

Һ

Һади — доғру јол көстәрән.
Һазиг — мәһарәтли, бачарыг-лы.
Һәббаза — нә көзәл, афәрин.
Һәбиб — дост.
Һәзар — мин.
Һәрим — мәһрәм јер.
Һүбб — севки.

Ч

Чакәр — гул, көлә.
Чанук — ити, јејин.
Чанүксүвар — ити кедән сүва-ри.
Чәләб — аллаһ.
Чешм — көз.

Ч

Чавидан — эбэди.
 Чанфәрса — руһа әзијјәт верән.
 Чәшн — шадлыг, шәнлик.
 Чүдә — ајры.
 Чүллаб — күлаб, күл сују.

Ш

Шаб — чаван, икид.
 Шанә — дараг.
 Шәбаб — чаванлыг.
 Шәјб — гочалыг.
 Шәгг — јарма, парчалама,
 Шәрарә — гыгылчым
 Шәмим — көзәл гохулу
 Шу — бу
 Шум — угурсуз.

КИТАБЫН ИЧИНДӘКИЛӘР

Өн сөз	3
Гәзәлләр	11
Гәсидәләр	235
Тәркиббәнд вә тәрчибәндләр	249
Рүбанләр	255
Гит'ә вә тәкбәјтләр	265
Мәснәвиләр	279
Һекајәләр	287
Гошмалар	303
Кәрајлылар	311
Баятылар	329
Луғат	332

АМАНИ

СОЧИНЕНИЕ

(на азербайджанском языке)

БАКУ — 1983

Издательство «Язычы», 370088, Баку, проспект
Кирова, 18.

Типография им. 26 бакинских комиссаров,
370005, Баку, ул. Али Байрамова, 3.

Редактору Адил Чамил.
Рәссамы К. Искандаров.
Бөдүн редактору Е. Лазымов.
Техники редактору Н. Әлијева.
Корректорлары Т. Әзимзаде, О. Сүлейманова.

ИБ № 931

Языгылмаға верилмиш 10. 06. 1983-чү ил. Чапа
имзаланмиш 20. 09. 1983-чү ил. ФГ 13735. Кағыз
форматы 84×108^{1/2}. Кағыз № 2. Әдәби гарнитур.
Јүксәк чап үсүлү. Физики чап вәрәғи 10.625.
Шәрти ч. в. 17,83. Учот нәшр. вәрәғи 8,84. Сифа-
риниш № 586. Тиражы 15.000. Гијмәти 1 ман. 10 гәп.
Азәрбајҹан ССР Дөвләт Нәшријјат, Полиграфија
вә Китаб Тичарәти Ишләри Комитәси. «Язычы»
нәшријјаты 370088. Бақы, Киров проспекти, 18.
26 Бақы комиссары адына мәтбәә, 370005, Бақы,
Әли Бајрамов күчәси, 3.

70000
79V
490